

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. birželio 5 d.*

Turinys

Teisinis pagrindas	5
Sąjungos teisė	5
ESS	5
Chartija	6
BDAR	7
Lenkijos teisė	10
Konstitucija	10
Iš dalies pakeistas Aukščiausiojo Teismo įstatymas	11
Iš dalies pakeistas Bendrosios kompetencijos teismų įstatymas	14
Iš dalies pakeistas Administracinių teismų įstatymas	16
Pakeitimo įstatymo pereinamosios nuostatos	17
Ikiteisminė procedūra	17
Procesas Teisingumo Teisme	18
Dėl ieškinio	19
Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos, teisinės valstybės, teismų nepriklausomumo ir Sąjungos teisės viršenybės	19
Dėl ginčo dalyko išlaikymo	23
Dėl ketvirtojo pagrindo	24

* Proceso kalba: lenkų.

Šalių argumentai	24
Teisingumo Teismo vertinimas	25
Dėl trečiojo pagrindo	27
Šalių argumentai	27
Teisingumo Teismo vertinimas	30
– Pirminės pastabos	30
– Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies	32
– Dėl trečiojo pagrindo antros dalies	37
Dėl pirmojo pagrindo	39
Šalių argumentai	39
Teisingumo Teismo vertinimas	42
– Dėl priimtinumų	42
– Dėl esmės	43
Dėl antrojo pagrindo	49
Šalių argumentai	49
Teisingumo Teismo vertinimas	54
– Dėl priimtinumų	54
– Dėl esmės	54
Dėl penktojo pagrindo	60
Šalių argumentai	60
Teisingumo Teismo vertinimas	62
– Pirminės pastabos	62
– Dėl BDAR taikytinumų	63
– Dėl Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies taikytinumų	65
– Dėl BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktų, 3 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies, taip pat Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies tariamo pažeidimo	65
Dėl bylinėjimosi išlaidų	74

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Teisinė valstybė – Veiksminga teisminė gynyba Sąjungos teisei priklausančiose srityse – Teismų nepriklausomumas – SESV 267 straipsnis – Galimybė kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos teisės viršenybė – *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) Drausmės bylų kolegijai suteikta kompetencija teisėjų imuniteto nuo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn panaikinimo ir šio teismo teisėjams taikomos darbo teisės, jų socialinės apsaugos ir išleidimo į pensiją srityse – Draudimas nacionaliniams teismams ginčyti teismų ir konstitucinių organų teisėtumą arba nustatyti ar vertinti teisėjų skyrimo ar jų teisminių įgaliojimų teisėtumą – Teismo atliekamas patikrinimas, ar paisoma tam tikrų reikalavimų, susijusių su pagal įstatymą įsteigtu nepriklausomu ir nešališku teismu, kvalifikuojamas kaip „drausminis nusižengimas“ – *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinė kompetencija nagrinėti klausimus, susijusius su teismų ar teisėjų nepriklausomumo stoka – Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniai – Teisė į privataus gyvenimo gerbimą ir teisė į asmens duomenų apsaugą – Reglamentas (ES) 2016/679 – 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktai bei 3 dalies antra pastraipa – 9 straipsnio 1 dalis – Neskelbtini duomenys – Nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos teisėjai privalo deklaruoti savo narystę asociacijose, fonduose ar politinėse partijose, taip pat juose einamas pareigas, ir kuriuose numatoma šiose deklaracijose nurodytus duomenis skelbti internete“

Byloje C-204/21

dėl 2021 m. balandžio 1 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama K. Herrmann ir P. J. O. Van Nuffel,

ieškovė,

palaiikoma

Belgijos Karalystės, atstovaujamos M. Jacobs, C. Pochet ir L. Van den Broeck,

Danijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff ir L. Teilgård, vėliau J. F. Kronborg, V. Pasternak Jørgensen ir M. Søndahl Wolff,

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos M. K. Bulterman, J. Langer, M. A. M. de Ree ir C. S. Schillemans,

Suomijos Respublikos, atstovaujamos H. Leppo,

Švedijos Karalystės, atstovaujamos H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, A. Runeskjöld, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev ir O. Simonsson,

įstojusią į bylą šalių,

prieš

Lenkijos Respubliką, atstovaujamą B. Majczyna, J. Sawicka, K. Straś ir S. Żyrek,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, kolegijų pirmininkai A. Arabadžiev, A. Prechal (pranešėja), E. Regan ir L. S. Rossi, teisėjai M. Ilešič, N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele, J. Passer, Z. Csehi ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas A. M. Collins,

posėdžio sekretorė M. Siekierzyńska, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. birželio 28 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2022 m. gruodžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad:

- priėmusi ir palikusi galioti 2001 m. liepos 27 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas) (*Dz. U.*, Nr. 98, 1070 pozicija), iš dalies pakeisto 2019 m. gruodžio 20 d. *Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiami Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas, Aukščiausiojo Teismo įstatymas ir kai kurie kiti įstatymai; *Dz. U.*, 2020, 190 pozicija; toliau – Pakeitimo įstatymas) (toliau – iš dalies pakeistas Bendrosios kompetencijos teismų įstatymas), 42a straipsnio 1 ir 2 dalis, taip pat 55 straipsnio 4 dalį, 2017 m. gruodžio 8 d. *Ustawa o Sądzie Najwyższym* (Aukščiausiojo Teismo įstatymas; *Dz. U.*, 2018, 5 pozicija), iš dalies pakeisto Pakeitimo įstatymu (toliau – iš dalies pakeistas Aukščiausiojo Teismo įstatymas), 26 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 2 ir 3 dalis, 2002 m. liepos 25 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych* (Administracinių teismų santvarkos įstatymas; *Dz. U.*, Nr. 153, 1269 pozicija), iš dalies pakeisto Pakeitimo įstatymu (toliau – iš dalies pakeistas Administracinių teismų įstatymas), 5 straipsnio 1a ir 1b dalis ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsnį, pagal kuriuos bet kuriam nacionaliniam teismui draudžiama tikrinti, ar laikomasi Europos Sąjungos reikalavimų dėl pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo užtikrinimo, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu, nuostatas, aiškinamas atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją dėl 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalies, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą,
- priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 ir 4–6 dalis, 82 straipsnio 2–5 dalis, taip pat Pakeitimo įstatymo 10 straipsnį, pagal kuriuos *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych* (Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija) (toliau – Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija) išimtinėi kompetencijai priskiriama nagrinėti prieštaravimus ir teisės klausimus dėl

teismų ir teisėjų nepriklausomumo stokos, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą,

- priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1–3 punktus, pagal kuriuos atitikties Sąjungos teisėje įtvirtintiems pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimams tikrinimą leidžiama kvalifikuoti kaip „drausminį nusižengimą“, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, ir pagal SESV 267 straipsnį,
- suteikusi *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) *Izba Dyscyplinarna* (Drausmės bylų kolegija) (toliau – Drausmės bylų kolegija), kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nėra užtikrinti, jurisdikciją nagrinėti bylas, turinčias tiesioginį poveikį teisėjų ir teisėjų stažuotojų statusui ir jų pareigų vykdymui (kaip antai, pirma, prašymus leisti iškelti baudžiamąją bylą teisėjams ir teisėjų stažuotojams arba juos suimti ir, antra, bylas dėl darbo teisės ir socialinio draudimo, susijusias su *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjais, ir bylas dėl šių teisėjų išleidimo į pensiją), Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,
- priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnį, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalį ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalį Lenkijos Respublika pažeidė teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas pagal Chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1) (toliau – BDAR) 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktus, 6 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

ESS

- 2 ESS 2 straipsnis suformuluotas taip:

„Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Šios vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė.“

- 3 ESS 4 straipsnyje nustatyta:

„1. Pagal 5 straipsnį visa Sutartimis Sąjungai nepriskirta kompetencija priklauso valstybių narių kompetencijai.

2. Sąjunga gerbia valstybių narių lygybę prieš Sutartis bei nacionalinį jų savitumą, neatsiejama nuo pagrindinių politinių bei konstitucinių jų struktūrų, įskaitant regioninę ir vietos savivaldą. Ji gerbia esmines valstybines jų funkcijas, įskaitant valstybės teritorinio vientisumo, viešosios tvarkos bei nacionalinio saugumo užtikrinimą. Kiekviena valstybė narė išimtinai išlieka atsakinga visų pirma už savo nacionalinį saugumą.

3. Vadovaudamosi lojalaus bendradarbiavimo principu, Sąjunga ir valstybės narės gerbia viena kitą ir viena kitai padeda vykdydamos iš Sutarčių kylančias užduotis.

Kad užtikrintų pagal Sutartis ar Sąjungos institucijų aktus atsirandančių pareigų vykdymą, valstybės narės imasi bet kurių reikiamų bendrų ar specialių priemonių.

Valstybės narės padeda Sąjungai įgyvendinti jos užduotis ir nesiima jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti Sąjungos tikslų.“

4 ESS 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Sąjungos kompetencijos ribų nustatymas grindžiamas suteikimo principu. Sąjungos kompetencijos įgyvendinimas grindžiamas subsidiarumo ir proporcingumo principais.

2. Pagal suteikimo principą Sąjunga veikia tik neperžengdama ribų kompetencijos, kurią, siekiant Sutartyse nustatytų tikslų, jai šiose Sutartyse suteikė valstybės narės. Visa Sutartimis Sąjungai nepriskirta kompetencija priklauso valstybėms narėms.“

5 ESS 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismas apima Teisingumo Teismą, Bendrąjį Teismą ir specializuotus teismus. Jis užtikrina, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės.

Valstybės narės numato teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.“

Chartija

6 Chartijos 7 straipsnyje nustatyta:

„Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas.“

7 Chartijos 8 straipsnyje nurodyta:

„1. Kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą.

2. Tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais. <...>

<...>“

- 8 Chartijos 47 straipsnyje „Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą“ nustatyta:
„Kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo bylą per kiek įmanoma trumpesnę laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. <...>

<...>“

- 9 Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.“

BDAR

- 10 BDAR 4, 10, 16, 20, 39 ir 51 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(4) asmens duomenys turėtų būti tvarkomi taip, kad tai pasitarnautų žmonijai. Teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti; ji turi būti vertinama atsižvelgiant į jos visuomeninę paskirtį ir derėti su kitomis pagrindinėmis teisėmis, remiantis proporcingumo principu. Šiuo reglamentu paisoma visų Chartijoje pripažintų ir Sutartyse įtvirtintų pagrindinių teisių ir laisvių bei principų, visų pirma teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, būsto neliečiamybę ir komunikacijos slaptumą, teisės į asmens duomenų apsaugą, minties, sąžinės ir religijos laisvės, saviraiškos ir informacijos laisvės, laisvės užsiimti verslu, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą ir kultūrų, religijų ir kalbų įvairovės;

<...>

(10) siekiant užtikrinti vienodo ir aukšto lygio fizinių asmenų apsaugą ir pašalinti asmens duomenų judėjimo Sąjungoje kliūtis, visose valstybėse narėse turėtų būti užtikrinama lygiavertė asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant tokius duomenis. Visoje Sąjungoje turėtų būti užtikrintas nuoseklus ir vienodas taisyklių, kuriomis reglamentuojama fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis, taikymas. Kalbant apie asmens duomenų tvarkymą siekiant laikytis teisinės prievolės, užduoties, vykdomos dėl viešojo intereso arba vykdančios valdytojų pavestas viešosios valdžios funkcijas, atlikimui valstybėms narėms turėtų būti leidžiama išlaikyti arba nustatyti nacionalines nuostatas, kuriomis konkrečiau apibrėžiamas šiame reglamente nustatytų taisyklių taikymas. <...> Šiuo reglamentu valstybėms narėms taip pat suteikiama tam tikra veiksmų laisvė nustatyti savo taisykles, be kita ko, dėl specialių kategorijų asmens duomenų (neskelbtini duomenys) tvarkymo. Todėl šiuo reglamentu neužkertamas kelias taikyti valstybės narės teisę, kurioje nustatomos konkrečių duomenų tvarkymo atvejų aplinkybės, be kita ko, tiksliau apibrėžiant sąlygas, kuriomis duomenų tvarkymas yra teisėtas;

<...>

(16) šis reglamentas netaikomas nei pagrindinių teisių ir laisvių apsaugai ar laisvo duomenų, susijusių su Sąjungos teisės nereglamentuojama veikla, pavyzdžiui, su nacionaliniu saugumu susijusia veikla, judėjimo klausimams. Šis reglamentas netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai asmens duomenis tvarko valstybės narės, vykdydamos su Sąjungos bendra užsienio ir saugumo politika susijusią veiklą;

<...>

(20) nors šis reglamentas, *inter alia*, taikomas ir teismų bei kitų teisminių institucijų veiklai, Sąjungos ar valstybės narės teisėje galėtų būti nurodytos duomenų tvarkymo operacijos ir duomenų tvarkymo procedūros tvarkant asmens duomenis teismuose bei kitose teisminėse institucijose. Siekiant apsaugoti teisminių institucijų nepriklausomumą vykdant jų teismines užduotis, įskaitant jų sprendimų priėmimo nepriklausomumą, priežiūros institucijų kompetencijai neturėtų priklausyti asmens duomenų tvarkymas teismams vykdant jų teismines funkcijas. Tokių duomenų tvarkymo operacijų priežiūrą turėtų būti galima pavesti konkrečioms valstybės narės teismų sistemos įstaigoms; visų pirma jos turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų taisyklių, skatinti teisminių institucijų narių informuotumą apie jų prievoles pagal šį reglamentą ir nagrinėti su tokiomis duomenų tvarkymo operacijomis susijusius skundus;

<...>

(39) <...> konkretūs tikslai, kuriais tvarkomi asmens duomenys, turėtų būti aiškūs, teisėti ir nustatyti duomenų rinkimo metu. Asmens duomenys turėtų būti tinkami, susiję su tikslais, kuriais jie tvarkomi, ir riboti pagal tai, kiek jų yra būtina turėti atsižvelgiant į tikslus, kuriais jie tvarkomi; <...> Asmens duomenys turėtų būti tvarkomi tik tuomet, jei asmens duomenų tvarkymo tikslo pagrįstai negalima pasiekti kitomis priemonėmis. <...>

<...>

(51) asmens duomenims, kurie pagal savo pobūdį yra ypač neskelbtini pagrindinių teisių ir laisvių atžvilgiu, turi būti užtikrinta ypatinga apsauga, kadangi atsižvelgiant į jų tvarkymo kontekstą galėtų kilti didelis pavojus pagrindinėms teisėms ir laisvėms. <...> Tokie asmens duomenys neturėtų būti tvarkomi, išskyrus atvejus, kai juos tvarkyti leidžiama šiame reglamente nurodytais konkrečiais atvejais, atsižvelgiant į tai, kad valstybių narių teisėje gali būti numatytos konkrečios nuostatos dėl duomenų apsaugos, siekiant pritaikyti šiame reglamente nustatytų taisyklių dėl teisinės prievolės įvykdymo arba užduoties, vykdomos dėl viešojo intereso arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas, atlikimo taikymą. Kartu su konkrečiais tokio duomenų tvarkymo reikalavimais turėtų būti taikomi šiame reglamente numatyti bendrieji principai ir kitos taisyklės, visų pirma, susijusios su teisėto duomenų tvarkymo sąlygomis. Turėtų būti aiškiai nustatytos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo bendro draudimo tvarkyti tokių specialių kategorijų asmens duomenis, *inter alia*, kai duomenų subjektas su tuo aiškiai sutinka arba specialių poreikių atveju, visų pirma, kai vykdydamos teisėtą veiklą duomenis tvarko tam tikros asociacijos ar fondai, kurių tikslas – užtikrinti galimybę naudotis pagrindinėmis laisvėmis.“

11 BDAR 1 straipsnio „Dalykas ir tikslai“ 2 dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu saugomos fizinių asmenų pagrindinės teisės ir laisvės, visų pirma jų teisė į asmens duomenų apsaugą.“

12 BDAR 2 straipsnyje „Materialinė taikymo sritis“ nustatyta:

„1. Šis reglamentas taikomas asmens duomenų tvarkymui, visiškai arba iš dalies atliekamam automatizuotomis priemonėmis, ir asmens duomenų, kurie sudaro susisteminto rinkinio dalį ar yra skirti ją sudaryti, tvarkymui ne automatizuotomis priemonėmis.

2. Šis reglamentas netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai:

- a) duomenys tvarkomi vykdant veiklą, kuriai Sąjungos teisė netaikoma;
- b) duomenis tvarko valstybės narės, vykdydamos veiklą, kuriai taikomas ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrius;

<...>“

13 BDAR 4 straipsnis „Apibrėžtys“ suformuluotas taip:

„Šiame reglamente:

- 1) asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius;
- 2) duomenų tvarkymas – bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka, kaip antai rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, išgava, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimasis arba sunaikinimas;

<...>

- 7) duomenų valdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones; kai tokio duomenų tvarkymo tikslai ir priemonės nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teisės, duomenų valdytojas arba konkretūs jo skyrimo kriterijai gali būti nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teise;

<...>“

14 BDAR 6 straipsnio „Tvarkymo teisėtumas“ 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena iš šių sąlygų, ir tik tokiu mastu, koku ji yra taikoma:

<...>

c) tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė;

<...>

e) tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas;

<...>

3. 1 dalies c ir e punktuose nurodytas duomenų tvarkymo pagrindas nustatomas:

a) Sąjungos teisėje; arba

b) duomenų valdytojui taikomoje valstybės narės teisėje.

Duomenų tvarkymo tikslas nustatomas tame teisiniame pagrinde arba, 1 dalies e punkte nurodyto duomenų tvarkymo atveju, yra būtinas, siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas. <...> Sąjungos arba valstybės narės teisė atitinka viešojo intereso tikslą ir yra proporcinga teisėtam tikslui, kurio siekiama.“

15 BDAR 9 straipsnio „Specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Draudžiama tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius rasinę ar etninę kilmę, politines pažiūras, religinius ar filosofinius įsitikinimus ar narystę profesinėse sąjungose, taip pat tvarkyti genetinius duomenis, biometrinius duomenis, siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę, sveikatos duomenis arba duomenis apie fizinio asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją.

2. 1 dalis netaikoma, jei taikoma viena iš toliau nurodytų sąlygų:

<...>

g) tvarkyti duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių, remiantis Sąjungos arba valstybės narės teise, kur[i] turi būti proporcing[a] tikslui, kurio siekiama, nepažeisti esminių teisės į duomenų apsaugą nuostatų ir kuri[oje] turi būti numatytos tinkamos ir konkrečios duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės;

<...>“

Lenkijos teisė

Konstitucija

16 *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* (Lenkijos Respublikos Konstitucija) (toliau – Konstitucija) 45 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo būtų viešai ir teisingai, nepagrįstai neatidėliodamas išnagrinėtų jurisdikciją turintis nepriklausomas ir nešališkas teismas.“

17 Pagal Konstitucijos 179 straipsnį Respublikos Prezidentas, remdamasis *Krajowa Rada Sądownictwa* (Nacionalinė teismų taryba, Lenkija) (toliau – NTT) siūlymu, skiria teisėjus neterminuotam laikotarpiui.

18 Konstitucijos 186 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„[NTT] yra teismų ir teismų nepriklausomumo garantas.“

19 Konstitucijos 187 straipsnyje nustatyta:

„1. [NTT] sudaro:

- 1) [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] pirmasis pirmininkas, teisingumo ministras, [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas, Lenkija)] pirmininkas ir Respublikos Prezidento paskirtas asmuo;
- 2) penkiolika narių, išrinktų iš [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)], bendrosios kompetencijos teismų, administracinių teismų ir karo teismų teisėjų tarpo;
- 3) keturi nariai, kuriuos iš savo narių tarpo išrenka [*Sejm* (Seimas, Lenkija)], ir du nariai, kuriuos iš senatorių tarpo išrenka Senatas.

<...>

3. Išrinktų [NTT] narių kadencija yra ketveri metai.

4. [NTT] organizacinę struktūrą, veiklos sritis, darbo tvarką ir narių rinkimo tvarką nustato įstatymas.“

Iš dalies pakeistas Aukščiausiojo Teismo įstatymas

20 Aukščiausiojo Teismo įstatymu *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) buvo įsteigtos dvi naujos kolegijos, t. y. Drausmės bylų kolegija ir Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija.

21 Pakeitimo įstatymu, kuris įsigaliojo 2020 m. vasario 14 d., buvo iš dalies pakeistas Aukščiausiojo Teismo įstatymas, be kita ko, jo 26 straipsnį papildant 2–6 dalimis, 27 straipsnio 1 dalį – 1a punktu, 45 straipsnį – 3 dalimi, 82 straipsnį – 2–5 dalimis ir iš dalies pakeičiant jo 29 straipsnį bei 72 straipsnio 1 dalį.

22 Iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2–6 dalyse nustatyta:

„2. Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi jurisdikciją nagrinėti prašymus ar pareiškimus dėl teisėjo nušalinimo arba teismo, kuriame turi būti nagrinėjama byla, skyrimo, apimančią skundus dėl teismo ar teisėjo nepriklausomumo stokos. Bylą nagrinėjantis teismas Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos pirmininkui nedelsdamas teikia prašymą, kad byla būtų išnagrinėta pagal atskirose nuostatose nustatytas taisykles. Pateikus prašymą Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos pirmininkui, bylos nagrinėjimas nesustabdomas.

3. 2 dalyje nurodytas prašymas nenagrinėjamas, jeigu jis pateiktas siekiant, kad būtų konstatuotas ar įvertintas teisėjo paskyrimo teisėtumas ar jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumas.

4. Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi jurisdikciją nagrinėti skundus dėl [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)], bendrosios kompetencijos teismų, karo teismų ir administracinių teismų, įskaitant [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)], galutinių sprendimų ar nutarčių pripažinimo neteisėtais, jeigu neteisėtumas yra susijęs su asmens, paskirto į teisėjo pareigas ir priėmusio sprendimą atitinkamoje byloje, statuso ginčijimu.
5. Nuostatos dėl galutinio teismo sprendimo pripažinimo neteisėtu *mutatis mutandis* taikomos 4 dalyje nurodytų bylų nagrinėjimo procesui, o nuostatos dėl galutiniu teismo sprendimu užbaigto proceso atnaujinimo taikomos baudžiamosiose bylose. Nebūtina įrodyti dėl skundžiamo teismo sprendimo paskelbimo tikėtinos ar atsiradusios žalos.
6. 4 dalyje nurodytas skundas, kuriuo prašoma galutinį teismo sprendimą pripažinti neteisėtu, gali būti teikiamas Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai, jo nepateikus skundžiamą sprendimą priėmusiam teismui, net jeigu šalis neišnaudojo turimų teisių gynimo priemonių, be kita ko, nepradėjo išimtinės peržiūros procedūros [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)].“
- 23 Iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje numatyta:
- „Drausmės bylų kolegijos jurisdikcijai priklauso:
- 1) drausmės bylos:
 - a) dėl [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] teisėjų;
 - b) [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] nagrinėjamos siejant su drausminėmis procedūromis, vykdomomis pagal šiuos įstatymus:
- <...>
- [Bendrosios kompetencijos teismų] <...> įstatymą,
- <...>
- 1a) bylos dėl leidimo iškelti baudžiamąją bylą teisėjams, teisėjams stažuotojams, prokurorams ir prokurorų pavaduotojams arba juos suimti;
 - 2) darbo teisės ir socialinio draudimo bylos, susijusios su [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] teisėjais;
 - 3) bylos, susijusios su [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] teisėjų išleidimu į pensiją.“
- 24 Iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 29 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyta:
- „2. Vykdamas [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] ar jo organų veiklą, draudžiama ginčyti [teismų], valstybės konstitucinių organų ar institucijų, atsakingų už teisės kontrolę ir apsaugą, teisėtumą.
3. [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] ar kita valdžios institucija negali nei konstatuoti, nei vertinti teisėjo paskyrimo ar iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo.“

25 Šio įstatymo 45 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„[Iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo] 88a straipsnyje nurodytą pareiškimą [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] teisėjai pateikia [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] pirmajam pirmininkui, o [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] pirmasis pirmininkas – [NTT].“

26 Iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„[*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] teisėjas drausmine tvarka atsako už profesinius pažeidimus (drausminius nusižengimus), be kita ko, už:

- 1) akivaizdų ir šiurkštų teisės normų pažeidimą;
- 2) veiksmus ar neveikimą, kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas;
- 3) veiksmus, kuriais ginčijamas teisėjo darbo santykių buvimas, teisėjo paskyrimo galiojimas ar Lenkijos Respublikos konstitucinio organo teisėtumas.“

27 Pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 73 straipsnio 1 dalį Drausmės bylų kolegija yra *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų drausmės bylas nagrinėjantis pirmosios ir antrosios instancijos teismas.

28 Šio įstatymo 82 straipsnyje numatyta:

„1. Jeigu nagrinėdamas kasacinį skundą ar kitą skundą [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] turi didelių abejonių dėl teisės nuostatų, kuriomis turi būti grindžiamas sprendimas, aiškinimo, jis gali sustabdyti bylos nagrinėjimą ir perduoti teisės klausimą septynių teisėjų kolegijai.

2. Jeigu [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] nagrinėja bylą, kurioje kyla teisės klausimas dėl teisėjo ar teismo nepriklausomumo, jis gali sustabdyti bylos nagrinėjimą ir perduoti šį klausimą kolegijai, kurią sudaro visi Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos nariai.

3. Jeigu nagrinėdamas 26 straipsnio 2 dalyje nurodytą prašymą [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] turi didelių abejonių dėl teisės nuostatų, kuriomis turi būti grindžiamas sprendimas, aiškinimo, jis gali sustabdyti bylos nagrinėjimą ir perduoti teisės klausimą kolegijai, kurią sudaro visi Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos nariai.

4. Priimdama 2 ar 3 dalyje nurodytą sprendimą Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija nesaistoma kitos [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] kolegijos sprendimo, nebent jis įgyja teisės principo galią.

5. Visų Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos narių sprendimas, priimtas remiantis 2 ar 3 dalimis, yra privalomas visoms [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] kolegijoms. Kad būtų galimybė nukrypti nuo teisės principo galią įgijusio sprendimo, [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] plenarinė asamblėja turi priimti naują sprendimą, kurį priimant turi dalyvauti bent du trečdaliai kiekvienos teisėjų kolegijos narių. 88 straipsnis netaikomas.“

Iš dalies pakeistas Bendrosios kompetencijos teismų įstatymas

- 29 Pakeitimo įstatymu buvo iš dalies pakeistas Bendrosios kompetencijos teismų įstatymas, be kita ko, į jį įtraukiant naujus 42a ir 88a straipsnius, minėto įstatymo 55 straipsnį papildant nauja 4 dalimi, to paties įstatymo 107 straipsnį – naujais 2 ir 3 punktais, o jo 110 straipsnį – nauja 2a dalimi.
- 30 Iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnis suformuluotas taip:
- „1. Vykdamas teismų ar teismų organų veiklą draudžiama ginčyti [teismų], valstybės konstitucinių organų ar institucijų, atsakingų už teisės kontrolę ir apsaugą, teisėtumą.
2. Bendrosios kompetencijos teismas ar kita valdžios institucija negali nei konstatuoti, nei vertinti teisėjo paskyrimo ar iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo.“
- 31 Šio įstatymo 55 straipsnyje numatyta:
- „1. Bendrosios kompetencijos teismo teisėjas yra asmuo, kurį eiti tokias pareigas paskyrė Respublikos Prezidentas ir kuris davė priesaiką jo akivaizdoje.
2. Bendrosios kompetencijos teismo teisėjai skiriami eiti toliau nurodytas pareigas:
- 1) [sąd rejonowy (apylinkės teismas)] teisėjo;
 - 2) [sąd okręgowy (apygardos teismas)] teisėjo;
 - 3) [sąd apelacyjny (apeliacinis teismas)] teisėjo;
3. Respublikos Prezidentas, skirdamas asmenį į teisėjo pareigas, nurodo jo paskyrimo vietą (buveinę). 75 straipsnyje numatytais atvejais ir tvarka buveinė gali būti keičiama nekeičiant paskyrimo vietos.
4. Teisėjai gali nagrinėti visas bylas jų paskyrimo vietoje, taip pat kituose teismuose įstatyme nustatytais atvejais (teisėjo kompetencija). Bylų paskirstymą, kolegijų sudarymą ir sudėties keitimą reglamentuojančiomis nuostatomis teisėjo kompetencija neribojama ir jomis negali būti remiamasi, siekiant konstatuoti, kad kolegijos sudėtis prieštarauja įstatymui, kad teismas netinkamai suformuotas ar kad vienas iš jo narių yra asmuo, neįgaliotas ar nekompetentingas priimti sprendimą.“
- 32 Minėto įstatymo 80 straipsnyje nustatyta:
- „1. Teisėjas negali būti sulaikytas ar patrauktas baudžiamojon atsakomybėn be kompetentingo drausmės teismo leidimo. Ši nuostata netaikoma teisėjo sulaikymui, kai jis užkluptas darantis nusikaltimą, jeigu toks sulaikymas yra būtinas tinkamam bylos nagrinėjimui. Kol nepriimama nutarimo leisti patraukti teisėją baudžiamojon atsakomybėn, gali būti imamasi tik neatidėliotųjų priemonių.

<...>

2c. Drausmės teismas priima nutarimą leisti patraukti teisėją baudžiamojon atsakomybėn, jei yra pakankamai pagrįstų priežasčių manyti, kad jis padarė nusikalstamą veiką. Nutarime išdėstomas sprendimas leisti patraukti teisėją baudžiamojon atsakomybėn ir jo motyvai.

2 d. Drausmės teismas prašymą leisti patraukti teisėją baudžiamojon atsakomybėn išnagrinėja per keturiolika dienų nuo prašymo gavimo datos.

<...>“

33 Iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnyje nustatyta:

„1. Teisėjas privalo pateikti rašytinę deklaraciją, joje turi būti nurodyta:

- 1) jo narystė asociacijoje, įskaitant asociacijos pavadinimą ir buveinę, einamas pareigas ir narystės laikotarpį;
- 2) pareigos, einamos ne pelno fondo organe, įskaitant fondo pavadinimą, buveinę ir laikotarpį, kai buvo einamos šios pareigos;
- 3) jo narystė politinėje partijoje iki paskyrimo į teisėjo pareigas, taip pat narystė politinėje partijoje jo įgaliojimų vykdymo laikotarpiu iki 1989 m. gruodžio 29 d., įskaitant partijos pavadinimą, einamas pareigas ir narystės laikotarpį.

2. 1 dalyje nurodytas deklaracijas teisėjai pateikia kompetentingo [*sąd apelacyjny* (apeliacinis teismas)] pirmininkui, o [*sąd apelacyjny* (apeliacinis teismas)] pirmininkai – teisingumo ministrui.

3. 1 dalyje nurodytos deklaracijos pateikiamos per 30 dienų nuo teisėjo paskyrimo į pareigas dienos ir per 30 dienų nuo 1 dalyje nurodytų aplinkybių susiklostymo dienos.

4. 1 dalyje nurodytose deklaracijose pateikta informacija yra vieša ir pateikiama [2001 m. rugsėjo 6 d. *Ustawa o dostępie do informacji publicznej* (Įstatymas dėl galimybės gauti viešąją informaciją) (*Dz. U.*, Nr.°112, 1198 pozicija)] nurodytame *Biuletyn Informacji Publicznej* (Viešosios informacijos biuletenis) ne vėliau kaip per 30 dienų nuo deklaracijos pateikimo įgaliojimai institucijai dienos.“

34 Iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Teisėjas drausmine tvarka atsako už profesinių pareigų pažeidimus (drausminius nusižengimus), įskaitant atvejus, kai:

- 1) akivaizdžiai ir šiurkščiai pažeidžiamos teisės normos;
- 2) atliekami veiksmai ar neveikimas, kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas;
- 3) atliekami veiksmai, kuriais ginčijamas teisėjo darbo santykių buvimas, teisėjo paskyrimo galiojimas arba Lenkijos Respublikos konstitucinio organo teisėtumas;

<...>“

35 Šio įstatymo 110 straipsnio 2a dalyje numatyta:

„<...> 80 straipsnyje nurodytas bylas pirmojoje instancijoje nagrinėja vienas [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] Drausmės bylų kolegijos teisėjas, o antrojoje instancijoje – trijų teisėjų [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)] Drausmės bylų kolegija.“

36 Minėto įstatymo 129 straipsnio 1–3 dalyse nustatyta:

„1. Drausmės teismas gali sustabdyti teisėjo įgaliojimus, jeigu dėl jo vykdoma drausminė procedūra arba pradėta uždraudimo procedūra, taip pat jeigu jis priima sprendimą leisti iškelti atitinkamam teisėjui baudžiamąją bylą.“

2. Jei drausmės teismas priima sprendimą leisti iškelti teisėjui baudžiamąją bylą už tyčinę nusikalstamą veiką pagal valstybinį kaltinimą, jis *ex officio* sustabdo teisėjo įgaliojimus.

3. Sustabdydamas teisėjo įgaliojimus drausmės teismas nuo 25 % iki 50 % sumažina jo darbo užmokestį įgaliojimų sustabdymo laikotarpiu; ši nuostata netaikoma asmenims, dėl kurių vyksta uždraudimo procedūra.“

Iš dalies pakeistas Administracinių teismų įstatymas

37 Pakeitimo įstatymu buvo iš dalies pakeistas Administracinių teismų įstatymas, be kita ko, į šio įstatymo 5 straipsnį įterpiančias naujas 1a ir 1b dalis, o į to paties įstatymo 8 straipsnį – naują 2 dalį, taip pat iš dalies pakeičiant jo 29 straipsnio 1 dalį ir 49 straipsnio 1 dalį.

38 Iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a ir 1b dalyse nurodyta:

„1a. Vykdamas administracinio teismo ar jo organų veiklą, draudžiama ginčyti [teismų], valstybės konstitucinių organų ar institucijų, atsakingų už teisės kontrolę ir apsaugą, teisėtumą.“

1b. Administracinis teismas ar kita valdžios institucija negali nei konstatuoti, nei vertinti teisėjo paskyrimo ar iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo.“

39 Iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Deklaraciją, nurodytą [iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo] 88a straipsnyje, [*wojewódzki sąd administracyjny* (vaivadijos administracinis teismas)] teisėjai pateikia kompetentingam vaivadijos administracinio teismo pirmininkui, vaivadijos administracinio teismo pirmininkas ir [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)] teisėjai – [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)] pirmininkui, o [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)] pirmininkas – [NTT].“

40 Pagal iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 29 straipsnio 1 dalį drausminiai nusižengimai, numatyti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, taip pat taikytini administracinių teismų teisėjams.

41 Pagal iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 49 straipsnio 1 dalį drausminiai nusižengimai, numatyti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalyje, turi būti taikomi ir *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas) teisėjams.

Pakeitimo įstatymo pereinamosios nuostatos

- 42 Pagal Pakeitimo įstatymo 8 straipsnį iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalis taip pat taikoma byloms, iškeltoms arba nutrauktoms iki Pakeitimo įstatymo įsigaliojimo datos.
- 43 Pakeitimo įstatymo 10 straipsnyje nurodyta:
- „1. Šiuo įstatymu pakeisto [Aukščiausiojo Teismo įstatymo] nuostatos taip pat taikomos Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai pateiktoms nagrinėti byloms, iškeltoms ir nebaigtoms nagrinėti priimant galutinį teismo sprendimą, įskaitant nutarimą, iki šio įstatymo įsigaliojimo datos.
2. 1 dalyje nurodytą bylą nagrinėjantis teismas iš karto ir ne vėliau kaip per 7 dienas nuo šio įstatymo įsigaliojimo perduoda ją Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai, galinčiai atšaukti anksčiau atliktus veiksmus, jeigu jie trukdo toliau nagrinėti bylą pagal įstatymą.
3. Įsigaliojus šiam įstatymui, 1 dalyje nurodytose bylose teismų ir šalių ar proceso dalyvių pažeidžiant 2 dalį atlikti veiksmai nesukelia procesinių pasekmių.“

Ikiteisminė procedūra

- 44 Manydama, kad priėmusi Pakeitimo įstatymą Lenkijos Respublika įvairiais aspektais neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, Sąjungos teisės viršenybės principą, SESV 267 straipsnį, taip pat Chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį, BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktus, 3 dalį ir 9 straipsnį, Komisija 2020 m. balandžio 29 d. išsiuntė šiai valstybei narei oficialų pranešimą. 2020 m. birželio 29 d. raštu ši valstybė narė į jį atsakė; ji neigė padariusi kokį nors Sąjungos teisės pažeidimą.
- 45 2020 m. spalio 30 d. Komisija pateikė pagrįstą nuomonę, joje pakartojo, kad Pakeitimo įstatyme nustatyta tvarka buvo pažeistos ankstesniame punkte paminėtos Sąjungos teisės nuostatos. Taigi ši institucija paragino Lenkijos Respubliką per du mėnesius nuo pagrįstos nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsizvelgta.
- 46 Atsizvelgdama į išaugusį Drausmės bylų kolegijos nagrinėjamų bylų, susijusių su prašymais leisti patraukti teisėjus baudžiamojon atsakomybėn, skaičių, Komisija 2020 m. lapkričio 1 d. raštu pateikė Lenkijos valdžios institucijoms įvairius klausimus; į juos buvo atsakyta 2020 m. lapkričio 13 d.
- 47 2020 m. gruodžio 3 d. Komisija išsiuntė Lenkijos Respublikai papildomą oficialų pranešimą, teigdama, kad pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1a, 2 ir 3 punktus pavedusi Drausmės bylų kolegijai, kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nebuvo užtikrinti, nagrinėti bylas, turinčias tiesioginės įtakos teisėjų ir teisėjų stažuotojų statusui ir pareigų vykdymui, ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.
- 48 2020 m. gruodžio 30 d. raštu Lenkijos Respublika atsakė į 2020 m. spalio 30 d. Komisijos pagrįstą nuomonę, ginčydama nurodytų įsipareigojimų neįvykdymą.

- 49 2021 m. sausio 4 d. raštu ši valstybė narė atsakė į 2020 m. gruodžio 3 d. papildomą oficialų pranešimą, teigdama, kad šiame pranešime Komisijos išdėstyti prieštaravimai taip pat nėra pagrįsti.
- 50 2021 m. sausio 27 d. Komisija išsiuntė Lenkijos Respublikai papildomą pagrįstą nuomonę, pakartodama savo papildomame oficialiame pranešime nurodytus prieštaravimus. Taigi ši institucija paragino Lenkijos Respubliką per vieną mėnesį nuo papildomos pagrįstos nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.
- 51 2021 m. vasario 26 d. raštu Lenkijos Respublika atsakė į papildomą pagrįstą nuomonę, ginčydama joje išdėstytus Komisijos prieštaravimus.
- 52 Šiomis aplinkybėmis Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme

- 53 Atskiru dokumentu, Teisingumo Teismo kanceliarijai pateiktu 2021 m. balandžio 1 d., Komisija paprašė taikyti laikinąsias apsaugos priemones pagal SESV 279 straipsnį.
- 54 2021 m. liepos 14 d. Nutartimi *Komisija / Lenkija* (C-204/21 R, EU:C:2021:593) Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja patenkino šį prašymą iki šio sprendimo paskelbimo ir iš esmės nurodė Lenkijos Respublikai sustabdyti tiek Komisijos ieškinio reikalavimų, išdėstytų šio sprendimo 1 punkte, pirmoje–ketvirtoje įtraukose nurodytų nacionalinės teisės nuostatų taikymą, tiek Drausmės bylų kolegijos sprendimų, kuriais leidžiama iškelti baudžiamąją bylą teisėjui arba jį suimti, galiojimą.
- 55 2021 m. rugpjūčio 16 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo Lenkijos Respublikos prašymą panaikinti šią nutartį. 2021 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartimi *Lenkija / Komisija* (C-204/21 R, EU:C:2021:834) šis prašymas buvo atmestas.
- 56 2021 m. rugsėjo 7 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo dar vieną Komisijos prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, juo prašoma įpareigoti Lenkijos Respubliką sumokėti periodinę baudą už kiekvieną dieną. Tenkindamas šį prašymą Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas 2021 m. spalio 27 d. Nutartimi *Komisija / Lenkija* (C-204/21 R, EU:C:2021:878) įpareigojo Lenkijos Respubliką sumokėti Komisijai 1 000 000 eurų periodinę baudą už kiekvieną dieną nuo pranešimo apie šią nutartį dienos iki dienos, kai ši valstybė narė įvykdys įsipareigojimus pagal šio sprendimo 54 punkte nurodytą Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartį, arba, jei to nebus padaryta, iki šio sprendimo paskelbimo dienos. 2023 m. balandžio 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo nutartimi *Komisija / Lenkija (Teisėjų nepriklausomumas ir privatus gyvenimas)* (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) šios periodinės baudos dydis buvo sumažintas iki 500 000 eurų už dieną nuo minėtos nutarties pasirašymo datos.
- 57 2021 m. rugsėjo 30 d. nutartimis Teisingumo Teismo pirmininkas leido Belgijos Karalystei, Danijos Karalystei, Nyderlandų Karalystei, Suomijos Respublikai ir Švedijos Karalystei įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.

Dėl ieškinio

- 58 Komisijos ieškinį sudaro penki pagrindai. Pirmuose trijuose ieškinio pagrinduose teigiama, kad buvo pažeisti ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnis, o pirmajame ir antrajame pagrinduose prašoma pripažinti ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimą. Ketvirtasis pagrindas grindžiamas ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pažeidimu. Penktasis pagrindas grindžiamas Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies, BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktu, 3 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimu.
- 59 Lenkijos Respublika nesutinka nė su vienu nurodytu įsipareigojimų neįvykdymu ir prašo atmesti Komisijos ieškinį.

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos, teisinės valstybės, teismų nepriklausomumo ir Sąjungos teisės viršenybės

- 60 Triplike Lenkijos Respublika remiasi 2021 m. liepos 14 d. *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas, Lenkija) sprendimu (byla P 7/20), kuriame, pirma, remdamasis ESS 4 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 5 straipsnio 1 dalies nuostatomis, visų pirma Sąjungos kompetencijos suteikimo principu ir Sąjungos pareiga gerbti valstybių narių nacionalinį savitumą, tas teismas nusprendė, kad ESS 4 straipsnio 3 dalies antras sakiny, siejamas su SESV 279 straipsniu, kaip jį išaiškino Teisingumo Teismas 2020 m. balandžio 8 d. Nutartyje *Komisija / Lenkija* (C-791/19 R, EU:C:2020:277), yra nesuderinamas su keliomis Konstitucijos nuostatomis. Antra, *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) teigimu, šia nutartimi nustatydamas laikinąsias priemones, susijusias su Lenkijos teismų sistemos organizavimu, jurisdikcija ir procedūromis, kurių juose turi būti laikomasi, ir tam tikrus įpareigojimus Lenkijos Respublikai Teisingumo Teismas viršijo savo įgaliojimus. Taigi tokioms priemonėms netaikomi Konstitucijos 91 straipsnio 1–3 dalyse įtvirtinti Sąjungos teisės viršenybės ir tiesioginio taikymo principai. Tame pačiame 2021 m. liepos 14 d. sprendime *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) taip pat nurodė, kad, esant šio teismo ir Teisingumo Teismo sprendimų kolizijai, byloje dėl Lenkijos konstitucinės tvarkos, kuriose sukuriamas precedentas, *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) turėtų būti „galutinės instancijos teismas“.
- 61 Kaip matyti iš Lenkijos Respublikos tripliko, ji iš esmės siekia ginčyti tiek Komisijos ieškinyje nurodytą įsipareigojimų neįvykdymą, visų pirma grindžiamą ESS 19 straipsnio 1 dalies, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimais, tiek Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti sprendimą dėl šio ieškinio. Pasak šios valstybės narės, iš 2021 m. liepos 14 d. *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) sprendime suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pritardamas Komisijos pateiktiems ieškinio pagrindams Teisingumo Teismas viršytų savo ir Sąjungos įgaliojimus. Dėl tokio pritarimo būtų pasikėsinta, pirma, į Lenkijos Respublikos išimtinę kompetenciją organizuoti teismų sistemą, taip pažeidžiant kompetencijos suteikimo Sąjungai principą, ir, antra, į nacionalinį savitumą, būdingą pagrindinėms šios valstybės narės politinėms ir konstitucinėms struktūroms, taip pažeidžiant ESS 4 straipsnio 2 dalies nuostatas.
- 62 Vis dėlto šiuo klausimu iš pradžių reikia priminti, kad tikrinimas, kaip valstybės narės laikosi ESS 2 straipsnio ir ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos reikalavimų, visiškai priskirtas Teisingumo Teismo jurisdikcijai, ypač kai jame, kaip nagrinėjamu atveju, Komisija pareiškia ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagal SESV 258 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 161 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 63 Kalbant apie šių nuostatų taikymo sritį, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, nors valstybių narių teisingumo sistemos organizavimas, visų pirma nacionalinių teismų steigimas, sudėtis, įgaliojimai ir veikimas, taip pat teisėjų skyrimo procedūrai ar jų statusui ir pareigų vykdymui taikytinos taisyklės, yra priskirtas šių valstybių kompetencijos sričiai, įgyvendindamos šią kompetenciją jos vis dėlto privalo vykdyti savo pareigas, kurios kyla iš Sąjungos teisės, konkrečiai – iš ESS 2 ir 19 straipsnių (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 56, 60–62 ir 95 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 64 Pagal ESS 2 straipsnį Sąjunga grindžiama tokiomis vertybėmis, kurios yra bendros valstybėms narėms, o pagal ESS 49 straipsnį tokių vertybių laikymasis yra išankstinė bet kurios Europos valstybės, pareiškusios norą tapti Sąjungos nare, stojimo į Sąjungą sąlyga (2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 124 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 65 Beje, reikia priminti, jog tam, kad galėtų įstoti į Sąjungą, Lenkijos Respublika turėjo atitikti 1993 m. birželio 21 ir 22 d. Kopenhagoje Europos Vadovų Tarybos nustatytus kriterijus, kurie taikomi narystės siekiančiai valstybei kandidatėi. Pagal šiuos kriterijus, be kita ko, reikalaujama, kad valstybė kandidatė turėtų „stabilias institucijas, garantuojančias demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą“ (2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 104 punktą).
- 66 Kaip ne kartą pabrėžė Teisingumo Teismas, Sąjunga vienija valstybes, kurios laisvai ir savanoriškai pripažįsta ESS 2 straipsnyje nurodytas vertybes, gerbia šias vertybes ir išpareigoja jas remti. Be to, valstybių narių ir, be kita ko, jų teismų, tarpusavio pasitikėjimas yra grindžiamas esmine prielaida, kad valstybės narės dalijasi šiomis bendromis vertybėmis (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 67 ESS 2 straipsnyje nėra tiesiog įtvirtintos politinio pobūdžio gairės ar ketinimai; jame įtvirtintos vertybės, kurios priskiriamos pačios Sąjungos, kaip bendros teisės sistemos, savitumui ir yra konkrečiai išreikštos principais, kuriuose įtvirtinti valstybėms narėms teisiškai privalomi įpareigojimai (2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 232 punktą).
- 68 Iš to, kas išdėstyta, be kita ko, matyti, kad tai, jog valstybė narė laikosi ESS 2 straipsnyje nurodytų vertybių, yra naudojimosi visomis iš Sutarčių taikymo šiai valstybei narei kylančiomis teisėmis sąlyga. Šių vertybių laikymasis negali būti susiaurintas iki pareigos, kurią valstybė kandidatė turi įvykdyti tam, kad įstotų į Sąjungą, ir kurios ji galėtų nesilaikyti po įstojimo (2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 126 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 69 ESS 19 straipsnyje savo ruožtu sukonkretinta ESS 2 straipsnyje įtvirtinta teisinės valstybės vertybė (2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 32 punktą). Konkrečiai kalbant apie ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, reikia priminti, kad, kaip numatyta šioje nuostatoje, valstybės narės turi numatyti teisių gynimo priemones ir procedūras, būtinas užtikrinant teisės subjektams veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse. Sąjungos teisėje teisės subjektams numatytų teisių

- veiksmingos teisminės gynybos principas, į kurį daroma nuoroda minėtoje nuostatoje, yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kylantis iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų; jis įtvirtintas EŽTK 6 ir 13 straipsniuose ir patvirtintas Chartijos 47 straipsnyje (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 52 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 70 Vis dėlto siekiant užtikrinti, kad tokios instancijos, kurių gali būti prašoma priimti sprendimą dėl su Sąjungos teisės taikymu ar aiškinimu susijusių klausimų, galėtų garantuoti veiksmingą teisminę gynybą, kaip reikalaujama pagal šią nuostatą, itin svarbu, kad jos išliktų nepriklausomos, kaip tai patvirtinta Chartijos 47 straipsnio antroje pastraipoje (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 57 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 71 Savo jurisprudencijoje Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė, kad teisės kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą užtikrinimo garantijos, būtent tos, kuriomis remiantis apibrėžiama teismo sąvoka ir sudėtis, yra kertinis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą akmuo (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ž. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 126 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 72 Tokiomis aplinkybėmis negalima pagrįstai teigti, kad reikalavimai, kylantys tiek dėl stojimo į Sąjungą, tiek dėl dalyvavimo jos veikloje, susiję su pagarba tokioms vertybėms ir principams, kaip teisinės valstybės principas, veiksminga teisminė gynyba ir teismų nepriklausomumas, įtvirtintiems ESS 2 straipsnyje ir 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, gali pakenkti valstybės narės nacionaliniam savitumui, kaip tai suprantama pagal ESS 4 straipsnio 2 dalį. Vadinasi, remiantis pastarąja nuostata, kuri turi būti aiškinama atsižvelgiant į lygiavertes nuostatas, įtvirtintas ESS 2 straipsnyje ir ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, valstybės narės negali būti atleistos nuo iš šių nuostatų kylančių reikalavimų laikymosi.
- 73 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors, kaip matyti iš ESS 4 straipsnio 2 dalies, Sąjunga gerbia valstybių narių nacionalinį savitumą, neatsiejamą nuo pagrindinių politinių ir konstitucinių jų struktūrų, dėl ko šios valstybės turi tam tikrą diskreciją užtikrinti teisinės valstybės principų įgyvendinimą, tai nereiškia, kad ši pareiga pasiekti rezultatą įvairiose valstybėse narėse gali skirtis. Iš tikrųjų, nors valstybių narių nacionalinis savitumas, neatsiejamas nuo pagrindinių politinių ir konstitucinių jų struktūrų, kurias Sąjunga gerbia, skiriasi, valstybės narės pritaria sąvokai „teisinė valstybė“, kuri yra jų pačių konstitucinėms tradicijoms bendra vertybė ir kurios jos išipareigojo visada laikytis (2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 233 ir 234 punktai).
- 74 Iš to matyti, kad pasirinkdamos atitinkamą konstitucinį modelį valstybės narės turi laikytis, be kita ko, teismų nepriklausomumo reikalavimo, kylančio iš ESS 2 straipsnio ir 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taigi valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų išvengta bet kokio jų teisės aktų, reglamentuojančių teisingumo sistemos organizavimą, regreso teisinės valstybės vertybės atžvilgiu, ir nepriimti teisės normų, kuriomis būtų pažeistas teismų nepriklausomumas (žr. 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *euro Box Promotion ir kt.*, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ir C-840/19, EU:C:2021:1034, 162 punktą).

- 75 1964 m. liepos 15 d. Sprendime *Costa* (6/64, EU:C:1964:66, p. 1158–1160) Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad savarankiškos teisinės sistemos, kurią valstybės narės pripažino abipusiškumo pagrindu, sukūrimas EEB sutartimi reiškia, kad jos prieš šią teisinę sistemą negali remtis vėlesne vienašale priemone, taip pat negali priešpriešinti iš EEB sutarties kilusios teisės ir bet kokių nacionalinės teisės nuostatų, antraip ši teisė prarastų Bendrijos pobūdį ir būtų paneigtas pačios Bendrijos teisinis pagrindas. Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė, kad Bendrijos teisės privalomoji galia negali skirtis įvairiose valstybėse narėse, atsižvelgiant į vėliau priimtus vidaus teisės aktus, priešingu atveju kiltų pavojus EEB sutarties tikslų įgyvendinimui arba atsirastų pagal šią Sutartį draudžiama diskriminacija dėl pilietybės (2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 76 Be to, šie esminiai Sąjungos teisinės tvarkos bruožai ir pagarbos jai svarba buvo patvirtinti be išlygų ratifikavus Sutartis, kuriomis iš dalies pakeista EEB sutartis, be kita ko, Lisabonos sutartį, kaip visų pirma matyti iš Deklaracijos Nr. 17 dėl viršenybės, pridėtos prie 2007 m. gruodžio 13 d. pasirašytą Lisabonos sutartį patvirtinusios tarpvyriausybines konferencijos Baigiamojo akto (OL C 326, 2012, p. 346). Tą patį galima pasakyti apie Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suformuotą po pastarosios Sutarties įsigaliojimo (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 49 ir 50 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).
- 77 Iš šios suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pagal Sąjungos teisės viršenybės principą tai, kad valstybė narė remiasi nacionalinės teisės nuostatomis, kurios gali būti net konstitucinio lygmens, negali pakenkti Sąjungos teisės vienodam taikymui ir veiksmingumui. Iš tikrųjų, remiantis suformuota jurisprudencija, Sąjungos teisės viršenybės principas daro poveikį visoms valstybės narės institucijoms ir tam negali kliudyti net ir konstitucinio lygmens vidaus nuostatos (1970 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Internationale Handelsgesellschaft*, 11/70, EU:C:1970:114, 3 punktą ir 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 51 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Minėtos pareigos vykdymas taip pat būtinas siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi valstybių narių lygybės prieš Sutartis, ir yra ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto lojalaus bendradarbiavimo principo išraiška (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 78 Teisingumo Teismas nusprendė, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, aiškinama atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnį, kurioje valstybėms narėms nustatytas aiškus ir tikslus įpareigojimas pasiekti rezultatą, ir ji nėra susieta su jokia sąlyga dėl teismų, turinčių aiškinti ir taikyti Sąjungos teisę, nepriklausomumo ir nešališkumo bei reikalavimo, kad jie būtų įsteigti pagal įstatymą, yra tiesiogiai veikianti, o tai reiškia, kad turi būti netaikoma jokia nacionalinės teisės nuostata, nacionalinė jurisprudencija ar praktika, prieštaraujanti šioms Sąjungos teisės nuostatoms, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W.Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 158 ir 159 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją; 2022 m. vasario 16 d. Sprendimo *Vengrija / Parlamentas ir Taryba*, C-156/21, EU:C:2022:97, 162 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 58 ir 59 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).

- 79 Šiuo klausimu galiausiai reikia priminti: kadangi Teisingumo Teismas turi išimtinę jurisdikciją pateikti galutinį Sąjungos teisės išaiškinimą, įgyvendindamas šią jurisdikciją jis turi patikslinti Sąjungos teisės viršenybės principo apimtį, atsižvelgdamas į reikšmingas šios teisės nuostatas, todėl ši apimtis negali priklausyti nei nuo nacionalinės teisės, nei nuo nacionalinio teismo pateikto Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo, neatitinkančio Teisingumo Teismo aiškinimo (2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 52 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Taigi nacionalinis teismas turi pareigą prireikus pakeisti savo paties jurisprudenciją, jeigu paaiškėja, kad ji nesuderinama su Sąjungos teise, kaip ją išaiškino Teisingumo Teismas (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 33 ir 34 punktus ir 2018 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, C-684/16, EU:C:2018:874, 60 punktą).
- 80 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei teigia Lenkijos Respublika, nei ESS 4 straipsnio 1, 2 dalyse ir 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti principai, nei nacionalinio Konstitucinio Teismo jurisprudencija, kaip antai nurodyta šio sprendimo 60 punkte, neužkerta kelio tam, kad Komisijos ieškiniu ginčijamos nacionalinės nuostatos būtų tikrinamos Teisingumo Teisme, visų pirma atsižvelgiant į ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, nuostatas ir į Sąjungos teisės viršenybės principą.

Dėl ginčo dalyko išlaikymo

- 81 Per teismo posėdį Lenkijos Respublika nurodė, kad neseniai priimtas 2022 m. birželio 9 d. *Ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas Aukščiausiojo Teismo įstatymas ir tam tikri kiti įstatymai) (*Dz. U.*, 1259 pozicija), įsigaliojęs tų pačių metų liepos 15 d., kuriuo, be kita ko, siekiama likviduoti Komisijos ieškinio ketvirtajame pagrinde nurodytą Drausmės bylų kolegiją. Šiuo įstatymu taip pat buvo pakeistos ir patikslintos ankstesnės nacionalinės teisės nuostatų, dėl kurių buvo pateikti ieškinio pirmasis ir trečiasis pagrindai, formuluotės. Šiomis aplinkybėmis Lenkijos Respublika teigia, kad tolesnis bylos nagrinėjimas, susijęs su ieškinio pirmuoju, trečiuoju ir ketvirtuoju pagrindais, yra nepagrįstas.
- 82 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją tai, ar įsipareigojimai buvo įvykdyti, ar ne, reikia vertinti atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės padėtį, buvusią pagrįstoje nuomonėje nurodyto termino pabaigoje, o į vėliau įvykusius pasikeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia (2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Aukščiausiojo Teismo nepriklausomumas)*, C-619/18, EU:C:2019:531, 30 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 83 Nagrinėjamu atveju neabejotina, kad tomis dienomis, kai baigėsi Komisijos pagrįstoje nuomonėje ir papildomoje pagrįstoje nuomonėje nustatyti terminai, galiojo visos nacionalinės nuostatos, kurias ši institucija ginčija savo ieškinyje. Taigi Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą dėl visų šiame ieškinyje išdėstytų pagrindų.

Dėl ketvirtojo pagrindo

Šalių argumentai

- 84 Ieškinio ketvirtajame pagrinde, kuri reikia nagrinėti pirmą, Komisija tvirtina, kad buvo pažeista ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, nes Lenkijos Respublika neįvykdė pareigos užtikrinti Drausmės bylų kolegijos nepriklausomumą ir nešališkumą, nors ši kolegija, kaip „teismas“, yra Lenkijos teismų sistemos dalis „Sąjungos teisei priklausančiose srityse“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, ir jai yra suteikta išimtinė kompetencija priimti sprendimus tam tikrose bylose, susijusiose su teisėjų statusu ir pareigų vykdymu, o tai gali turėti įtakos teismų nepriklausomumui.
- 85 Ieškinyje Komisija remiasi 2019 m. lapkričio 19 d. Sprendimu *A. K. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegijos nepriklausomumas)* (C-585/18, C-624/18 ir C-625/18, EU:C:2019:982, toliau – Sprendimas *A. K. ir kt.*), taip pat *Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych)* (Aukščiausiasis Teismas (Darbo ir socialinio draudimo bylų kolegija), Lenkija) – jis buvo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pagrindinėse bylose, kuriose priimtas Sprendimas *A. K. ir kt.*, – 2019 m. gruodžio 5 d. Sprendimu (III PO 7/18) ir 2020 m. sausio 15 d. nutartimis (III PO 8/18 ir III PO 9/18). Iš šių teismo sprendimų matyti, kad bendras vertinimas, apimantis, be kita ko, Drausmės bylų kolegijos įsteigimo aplinkybes ir sąlygas, jos sudėtį, narių skyrimo būdą ir tai, kaip šioje srityje veikia naujos sudėties NTT, taip pat kai kuriuos minėtos kolegijos ypatumus ir jai suteiktus specialius įgaliojimus, gali sukelti teisės subjektams pagrįstą abejonių dėl šios kolegijos nepriklausomumo ir nešališkumo.
- 86 Komisijos nuomone, Drausmės bylų kolegijai suteikus įgaliojimus, pirma, leisti iškelti baudžiamąsias bylas teisėjams ir teisėjams stažuotojams, prireikus juos suimti ir sulaikyti ir tokiais atvejais priimti sprendimus dėl jų įgaliojimų sustabdymo bei darbo užmokesčio sumažinimo ir, antra, nagrinėti bylas dėl darbo teisės ir socialinio draudimo, susijusias su *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjais, arba dėl šių teisėjų išleidimo į pensiją, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1a, 2 ir 3 punktais negalima užtikrinti šių teisėjų nepriklausomumo ir nešališkumo, ypač atsižvelgiant į nepagrįstą išorės spaudimą, taigi, ir teisės subjektų teisės į veiksmingą teisinę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.
- 87 Dublike Komisija priduria, kad ketvirtojo pagrindo pagrįstumas vėliau buvo patvirtintas 2021 m. liepos 15 d. Sprendime *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) padarytomis išvadomis. Be to, 2021 m. liepos 22 d. Sprendime *Reczkowicz prieš Lenkiją* (CE:ECHR:2021:0722JUD004344719) Europos Žmogaus Teisių Teismas nusprendė, kad Drausmės bylų kolegija nėra pagal įstatymą įsteigtas teismas, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnį.
- 88 Atsiliepime į ieškinį Lenkijos Respublika tvirtina, kad tiek Drausmės bylų kolegijos narių skyrimo procedūra, tiek kitomis garantijomis, kuriomis šie nariai naudojami po paskyrimo, galima užtikrinti šios kolegijos nepriklausomumą.
- 89 Pirma, jos teigimu, sąlygos, kurias turi atitikti kandidatai į *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjo pareigas, yra išsamiai apibrėžtos nacionalinėje teisėje, o šių teisėjų skyrimo procedūra, paskelbus viešą kvietimą teikti kandidatūras, apima NTT atliekamą atranką, kuria remdamasi NTT parengia pasiūlymą dėl atrinktų kandidatų skyrimo. Ši procedūra baigiasi Respublikos Prezidento, kuris neprivalo vadovautis NTT pasiūlymu, priimamu paskyrimo aktu. Dėl naujos NTT sudėties, kurios konstitucingumą patvirtino *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis

Teismas), reikia pasakyti, kad ji labai nesiskiria nuo kitose valstybėse narėse įsteigtų nacionalinių teismų tarybų sudėties. Įstatymų leidėjo dalyvavimas skiriant NTT narius taip pat prisideda prie NTT demokratinio teisėtumo stiprinimo, o naujoji sudėtis padėjo užtikrinti geresnį Lenkijos teisėjų atstovavimą.

- 90 Antra, paskirtiems Drausmės bylų kolegijos teisėjams suteikiamos garantijos, be kita ko, susijusios su neribota šių teisėjų įgaliojimų trukme, jų nepašalinamumu, imunitetu, pareiga išlikti apolitiškiems, įvairiu profesinių pareigų nesuderinamumu ir labai dideliu darbo užmokesčiu.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 91 Kaip priminta šio sprendimo 69–71 punktuose, pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą valstybės narės privalo numatyti teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistemą, užtikrinančią, kad teisės subjektai galėtų naudotis veiksminga teismine gynyba Sąjungos teisės reglamentuojamose srityse, visų pirma užtikrindamos, kad institucijos, į kurias kreipiamasi kaip į teismus dėl su šios teisės taikymu ar aiškinimu susijusių klausimų, atitiktų reikalavimus, padedančius užtikrinti naudojamą tokią gynybą, įskaitant reikalavimą, kad šios institucijos būtų nepriklausomos ir nešališkos.
- 92 Neginčijama, kad tiek *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), būtent jo Drausmės bylų kolegijai, tiek Lenkijos bendrosios kompetencijos ar administraciniais teismams, kaip „teismams“, nurodytiems ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, gali tekti priimti sprendimą dėl klausimų, susijusių su Sąjungos teisės taikymu ar aiškinimu, todėl šie teismai turi atitikti veiksmingos teisminės gynybos reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 93 Be to, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, norint užtikrinti pagal Sąjungos teisę reikalaujamas nepriklausomumo ir nešališkumo garantijas, būtina, kad egzistuotų taisyklės, be kita ko, dėl atitinkamo teismo sudėties, jo narių skyrimo, įgaliojimų trukmės ir nusišalinimo, nušalinimo ir atšaukimo priežasčių, kad teisės subjektams nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl to, ar teismui nedaro įtakos išorės veiksniai, ir dėl jo neutralumo, kai susikerta interesai (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 59 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 94 Šiuo aspektu svarbu, kad teisėjai būtų apsaugoti nuo išorinės įtakos ar spaudimo, kurie gali kelti grėsmę jų nepriklausomumui. Teisėjų statusui ir jų pareigoms taikomos taisyklės visų pirma turi leisti užkirsti kelią ne tik bet kokiai tiesioginei įtakai, daromai teikiant nurodymus, bet ir netiesioginei įtakai, galinčiai pakreipti atitinkamų teisėjų sprendimus kuria nors linkme, ir neleisti, kad teismai stokatų nepriklausomumo ar nešališkumo išpūdzio, kas galėtų pakenkti pasitikėjimui, kurį demokratinėje visuomenėje ir teisinėje valstybėje teismai turi kelti teisės subjektams (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 60 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 95 Konkrečiau kalbant apie teisėjams taikomą drausminę tvarką reglamentuojančias taisykles, pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog iš Sąjungos teisės, be kita ko, ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, kylantis nepriklausomumo reikalavimas reiškia, kad pagal šią tvarką turi būti užtikrinta, kad bus išvengta bet kokio pavojaus, jog tokia tvarka bus naudojama kaip politinės teismo sprendimų turinio kontrolės sistema. Šiuo klausimu priimtos taisyklės, kurios, be kita ko, apibrėžia tiek drausmės pažeidimus sudarančias

- veikas, tiek konkrečiai taikomas sankcijas, numato nepriklausomos institucijos dalyvavimą laikantis procedūros, visapusiškai garantuojančios Chartijos 47 ir 48 straipsniuose įtvirtintas teises, tarp jų – teisę į gynybą, taip pat suteikia galimybę ginčyti teisme drausmės priežiūros institucijų sprendimus, yra garantijos, būtinos siekiant išsaugoti teisminės valdžios nepriklausomumą (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 61 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 96 Iš esmės tas pats *mutatis mutandis* turi būti taikoma ir kitoms taisyklėms, susijusioms su teisėjų statusu ir jų pareigų vykdymu, pavyzdžiui, taisyklėms, reglamentuojančioms jų imuniteto nuo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn panaikinimą, kai toks imunitetas, kaip šiuo atveju, yra numatytas atitinkamoje nacionalinėje teisėje (šiuo klausimu žr. 2021 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ ir kt.*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ir C-397/19, EU:C:2021:393, 213 punktą).
- 97 Kaip savo išvados 206 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, tokių taisyklių taikymas gali turėti didelių pasekmių tiek teisėjų karjeros raidai, tiek jų gyvenimo sąlygoms. Tai neabejotinai pasakytina apie tokias taisykles, kurių taikymas ar priežiūra pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1a, 2 ir 3 punktus yra patikėti Drausmės bylą kolegijai, nes dėl tokio taikymo gali būti leista patraukti atitinkamus teisėjus baudžiamojon atsakomybėn, juos suimti ar sulaikyti, taip pat gali būti sustabdyti jų įgaliojimai ir sumažintas darbo užmokestis.
- 98 Tas pats pasakytina ir apie sprendimus, susijusius su esminiais šiems teisėjams taikomų darbo teisės ar socialinės apsaugos sistemų aspektais, pavyzdžiui, jų teisėmis į darbo užmokestį ir su juo susijusias išmokas, atostogas ar socialinę apsaugą arba galimu išleidimu į išankstinę pensiją, be kita ko, dėl medicininių priežasčių.
- 99 Tokiomis aplinkybėmis atitinkamos valstybės narės teisinėje sistemoje turi būti numatytos tinkamos garantijos, kad būtų išvengta bet kokios rizikos, jog tokios taisyklės ar sprendimai bus naudojami kaip teismų sprendimų turinio politinės kontrolės sistema arba kaip teisėjų spaudimo ir gąsdinimo įrankis, kuris, be kita ko, galėtų sudaryti teisėjų nepriklausomumo ar nešališkumo stygiaus įspūdį, o tai galėtų pakenkti pasitikėjimui, kurį demokratinėje visuomenėje ir teisinėje valstybėje teismai turi kelti teisės subjektams (šiuo klausimu žr. 2021 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ ir kt.*, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 ir C-397/19, EU:C:2021:393, 216 punktą).
- 100 Vadinas, šiais tikslais svarbu, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 95 punkte dėl teisėjų drausmės tvarkai taikytinų taisyklių, sprendimus, kuriais leidžiama patraukti atitinkamus teisėjus baudžiamojon atsakomybėn, juos suimti ir sulaikyti, taip pat sustabdyti jų įgaliojimus arba sumažinti jų darbo užmokestį, ar sprendimus, susijusius su esminiais šiems teisėjams taikomų darbo teisės, socialinės apsaugos ar išleidimo į pensiją sistemų aspektais, priimtų ar kontroliuotų institucija, kuri pati atitinka su veiksminga teismine gynyba, įskaitant nepriklausomumo principą, susijusias garantijas (pagal analogiją žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 101 Šiuo klausimu visų pirma reikėtų pabrėžti, jog vien rizika, kad leidimo patraukti teisėjus baudžiamojon atsakomybėn gali būti prašoma ir jis gali būti gautas iš institucijos, kurios nepriklausomumas nėra garantuotas, gali pakenkti jų pačių nepriklausomumui (pagal analogiją žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:59, 82 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Tas pats pasakytina ir apie riziką, kad

tokia institucija gali priimti sprendimą dėl galimo teisėjų įgaliojimų sustabdymo ir jų darbo užmokesčio sumažinimo arba išleidimo į išankstinę pensiją arba nuspręsti dėl kitų esminių jiems taikytinos darbo teisės ir socialinio draudimo sistemos aspektų.

- 102 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad atsižvelgdamas į visus minėtus aspektus ir į argumentus, išdėstytus 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 89–110 punktuose, kuriais reikia remtis, Teisingumo Teismas to sprendimo 112 punkte konstatavo, kad kartu vertinamos konkrečios aplinkybės ir objektyvios sąlygos, kuriomis buvo įsteigta Drausmės bylų kolegija, jos ypatumai ir narių paskyrimo tvarka gali sukelti teisės subjektams pagrįstų abejonių dėl šios institucijos atsparumo išoriniams veiksniams, visų pirma įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių tiesioginei ar netiesioginei įtakai, ir dėl jos neutralumo, kai susikerta interesai, o tai gali lemti, kad ši institucija nesukelia nepriklausomumo ir nešališkumo įspūdžio, dėl ko kyla grėsmė teisės subjektų pasitikėjimui teismais, kuris būtinas demokratinėje visuomenėje.
- 103 Šiomis aplinkybėmis reikia pritarti ketvirtajam pagrindui.

Dėl trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

- 104 Ieškinio trečiąjį pagrindą, kurį reikia nagrinėti antrą, sudaro dvi dalys.
- 105 Pirmoje šio pagrindo dalyje Komisija ginčija teiginį, kad su Sąjungos teise suderinamos iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatos, kuriose *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų ir bendrosios kompetencijos teismų teisėjų drausminiais nusižengimais pripažįstami, pirma, veiksmai ar neveikimas, kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas, ir, antra, veiksmai, kuriais ginčijamas teisėjo darbo santykių buvimas, teisėjo paskyrimo galiojimas arba Lenkijos Respublikos konstitucinio organo teisėtumas. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad, kaip nurodyta iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje ir 49 straipsnio 1 dalyje, iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatos taikytinos ir administracinių teismų teisėjams.
- 106 Komisijos nuomone, šiomis nacionalinėmis nuostatomis pažeidžiama, pirma, ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu, kiek jomis siekiama, kad visi atitinkami teisėjai negalėtų vertinti, nors privalo tai daryti pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, ar byloje, susijusiose su Sąjungos teisėje numatytomis asmens teisėmis, gali būti užtikrinta teisės subjektų teisė, kad jų bylą išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas, ir ar ji nebuvo pažeista, antraip teisėjams grėstų drausminės nuobaudos, įskaitant atleidimą iš pareigų.
- 107 Pasak Komisijos, drausminis nusižengimas visada turi būti suformuluotas aiškiai ir tiksliai, tačiau iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 punkte vartojama formuluotė „trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas“ neatitinka tokio reikalavimo.

- 108 Taigi, jos nuomone, ši formuluotė, pavyzdžiui, leistų konstatuoti šiose nacionalinėse nuostatose nurodytą pažeidimą, kai teismas, užuot perdavęs prašymo dėl nušalinimo nagrinėjimą Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai, kaip reikalaujama pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 dalį, pats patikrina, ar atitinkamas teisėjas yra nepriklausomas, ir, remdamasis Teisingumo Teismo jurisprudencija, padaro išvadą, kad taip nėra.
- 109 Tas pats būtų ir tuo atveju, jeigu vykdydamas savo pareigas pagal Sprendimą *A. K. ir kt.* nacionalinis teismas kitam teismui, nagrinėjančiam kokią nors bylą, taiko to sprendimo 132–154 punktuose Teisingumo Teismo nustatytus kriterijus ir atsižvelgdamas į juos nusprendžia, pirma, netaikyti nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurią tam kitam teismui suteikiama jurisdikcija, nes jis nėra nepriklausomas, ir, antra, perduoti atitinkamą bylą nagrinėti trečiajam teismui, kuris atitinka tokias nepriklausomumo garantijas. Iš tikrųjų toks teismo žingsnis galėtų būti laikomas veiksmu ar neveikimu, kuriuo trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas, kaip tai suprantama pagal ginčijamas nacionalines nuostatas.
- 110 Dėl veiksmų, nurodytų iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 3 punkte, Komisija pažymi, kad jie visų pirma gali apimti ne tik paties teisėjo paskyrimo akto teisėtumo ginčijimą, bet ir apskritai bet koki neigiamą teisėjo paskyrimo procedūros teisėtumo įvertinimą siekiant patikrinti, ar laikomasi Sąjungos teisės reikalavimo, susijusio su pagal įstatymą įsteigtu teismu. Taigi galėtų būti laikoma, kad padarytas atitinkamas pažeidimas, kai, pavyzdžiui, apeliacinėje instancijoje sprendimą priėmęs teismas nustato, kad pirmosios instancijos teismas nebuvo pagal įstatymą įsteigtas teismas, atsižvelgdamas į tai, kaip buvo paskirti šio teismo teisėjai, ir dėl šios priežasties panaikina pastarojo teismo sprendimą.
- 111 Komisijos teigimu, šiuo klausimu, be kita ko, iš Sprendimo *A. K. ir kt.* 133 ir 134 punktų matyti, kad atliekant šio sprendimo 109 punkte aprašytą kiekvienam nacionaliniam teismui tenkančią pareigą, be kita ko, būtina, kad šis teismas galėtų įsitikinti, jog teismą sudarančių teisėjų, kurių nepriklausomumu abejojama, skyrimo materialinės sąlygos ir procedūrinės taisyklės yra tokios, kad teisės subjektams negalėtų kilti pagrįstų abejonių dėl to, ar atitinkamiems teisėjams po jų paskyrimo nedaro įtakos išorės veiksniai, ir dėl šių teisėjų neutralumo, kai susikerta interesai. Vis dėlto remiantis ginčijamomis nacionalinės teisės nuostatomis drausminę atsakomybę taip pat būtų galima taikyti už patį tokios kontrolės vykdymo faktą.
- 112 Pasak Komisijos, įstatymo projekto, kuriuo remiantis buvo priimtas Pakeitimo įstatymas, aiškinamajame rašte taip pat nurodyta, kad numatant šiuos naujus drausminius nusižengimus pirmiausia buvo siekiama apsaugoti valstybės teisminę valdžią ir konstitucinius organus nuo savo institucijų skundų.
- 113 Be to, jos teigimu, šie nauji pažeidimai susiję su teismų sprendimų turiniu, nors pagal teisėjų nepriklausomumo reikalavimą draudžiama, kad jiems taikoma drausmės tvarka galėtų būti panaudota politinei tokio turinio kontrolei.
- 114 Antra, Komisija pažymi, kad šio sprendimo 105 punkte nurodytomis nacionalinės teisės nuostatomis taip pat pažeidžiamas SESV 267 straipsnis. Atsižvelgiant į šių nacionalinių nuostatų formuluotes, pats faktas, kad nacionalinis teismas sustabdo vykstantį procesą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl reikalavimų, susijusių su teise į veiksmingą teisminę gynybą pagal Sąjungos teisę, išaiškinimo, pavyzdžiui, dėl jam kylančių

- abejonių, ar nacionalinio teismo arba konstitucinės institucijos, kaip antai NTT, kompetencija ar sąlygos, kuriomis teisėjas buvo paskirtas, atitinka šiuos reikalavimus, galėtų būti kvalifikuojamas kaip drausminis nusižengimas.
- 115 Ieškinio trečiojo pagrindo antroje dalyje Komisija teigia, kad iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1 punkte numačius drausminį nusižengimą, kuriam būdingas „akivaizdus ir šiurkštus“ teisės normų pažeidimas, reikia pateikti tas pačias kritines pastabas, kurias pateikė Komisija, pareikšdama ieškinį dėl išipareigojimų neįvykdymo byloje *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596), nes Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata buvo suformuluota identiška. Dėl taip neaiškiai suformuluoto pažeidimo, juo labiau Komisijos minėtame ieškinyje dėl išipareigojimų neįvykdymo aprašytomis aplinkybėmis, susijusiomis su suintensyvėjusiu drausminių priemonių taikymu teisėjams ir padidėjusiu vykdomosios valdžios spaudimu dėl drausminių institucijų veiklos, kyla pavojus, kad šio 72 straipsnio 1 dalies 1 punktas gali būti panaudotas politinės kontrolės tikslais ir siekiant paralyžiuoti *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų teisminę veiklą.
- 116 Dublike Komisija tvirtina, kad trečiojo pagrindo pagrįstumas vėliau buvo patvirtintas 2021 m. liepos 15 d. Sprendime *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) padarytomis išvadomis.
- 117 Galiausiai per teismo posėdį Komisija pabrėžė, kad aplinkybės, kuriomis buvo priimtas Pakeitimo įstatymas, t. y. skuba ir vos vienas mėnuo, praėjęs nuo to, kai buvo paskelbtas Sprendimas *A. K. ir kt.*, kuriame nagrinėjamas Drausmės bylų kolegijos ir NTT nepriklausomumo vertinimas, patvirtina, kad faktinė trečiajame ieškinio pagrinde ginčijamų nacionalinės teisės nuostatų, kaip ir nuostatų, kurias ši institucija ginčija ieškinio pirmajame pagrinde, paskirtis – neleisti Lenkijos teisėjams taikyti Sprendime *A. K. ir kt.* ir vėliau priimtame 2021 m. spalio 6 d. Sprendime *W. Ź. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)* (C-487/19, EU:C:2021:798) padarytų išvadų.
- 118 Komijos teigimu, iš šių sprendimų, be kita ko, matyti, kad teisėjų skyrimo procedūros kontrolė ir tyrimas siekiant užtikrinti, kad NTT būtų nepriklausoma institucija, gali būti reikalingi, kad būtų įsitikinta, jog atitinkami teisėjai arba teismas, kuriam jie priklauso, laikytini pagal įstatymą įsteigtu nepriklausomu teismu. Vis dėlto tokiai kontrolei ir tyrimui trukdo ginčijamos nacionalinės nuostatos, nes pagal jas drausmines nuobaudas galima taikyti už bet kokį teisėjo paskyrimo galiojimo ar konstitucinio organo teisėtumo ginčijimą.
- 119 Atsikirdama Lenkijos Respublika teigia, kad Komisija neįvykdė įrodinėjimo pareigos ir kad ji tik daro prielaidas dėl ginčijamų nacionalinių nuostatų, pateikdama šių nuostatų aiškinimą, neatitinkantį jų formuluotės ir tikslo, ir nenurodo jokios šį aiškinimą pagrindžiančios Lenkijos administracijos ar teismų praktikos.
- 120 Pirma, jos nuomone, tai, kad nacionalinis teismas teisingai taiko Sąjungos teisę, ypač kiek tai susiję su teisėjų nepriklausomumu ar pagal įstatymą įsteigto teismo statusu, arba tai, kad kreipiamasi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, negali būti laikoma veiksmu ar neveikimu, kliudančiu ar labai kenkiančiu teisminės institucijos veikimui, nes aptariamo drausminio nusižengimo tikslas kaip tik ir yra užtikrinti, kad teisėjai nepažeistų savo pareigų ir nesielgtų taip, kad tai būtų nesuderinama su jų pareigų prestižu.

- 121 Antra, dėl drausminių nusižengimų, susijusių su teisėjo įgaliojimų ar darbo santykių ginčijimu, Lenkijos Respublika nurodo, kad jais negali būti laikoma tai, kad teisėjas nagrinėja klausimą, ar teisės subjektas turi teisę į veiksmingą teisminę gynybą, ar tai, kad galimo tokios teisės pažeidimo atveju toks teisėjas taiko įstatyme numatytas pasekmes, kaip antai teisėjo nušalinimą, bylos perdavimą kitam visas nepriklausomumo garantijas turinčiam teismui arba teismo sprendimo panaikinimą. Tokiais nusižengimais negali būti laikoma ir tai, kad Teisingumo Teismui buvo pateikti prejudiciniai klausimai, susiję su teismų nepriklausomumu, kaip matyti iš kelių neseniai Lenkijos teismų pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą šiuo klausimu, nes dėl to nebuvo iškelta jokios drausminės bylos.
- 122 Lenkijos Respublika tvirtina, kad ginčijamose nacionalinės teisės nuostatose numatytais drausminiais nusižengimais iš tikrųjų laikoma tik tai, kad teisėjo paskyrimo aktas ar šio paskyrimo pasekmės ginčijami pagal Konstitucijoje nenumatytas procedūras, o tai, beje, atitinka teisėjų nepašalinamumo ir jų darbo santykių stabilumo reikalavimus.
- 123 Trečia, jos teigimu, drausminis nusižengimas – „akivaizdus ir šiurkštus“ teisės pažeidimas – į iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1 punktą buvo įtrauktas tik tam, kad *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų drausminės atsakomybės atvejais sutaptų su bendrosios kompetencijos teismų teisėjų drausminės atsakomybės atvejais, numatytais Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punkte, todėl šių dviejų nuostatų taikymo sritis turi būti vienoda. *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punktą aiškina nuosekliai ir labai siaurai, atmesdamas galimybę, kad toks nusižengimas gali atsirasti dėl teismo sprendimų, kuriais aiškinama teisė, turinio. Konkrečiai tai, kad nacionalinis teismas vykdo savo pareigas pagal Sąjungos teisę, įskaitant pareigą užtikrinti šaliai teisę į veiksmingą teisminę gynybą, kaip tai suprantama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, arba tai, kad toks teismas kreipiasi į Teisingumo Teismą dėl Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo, iš esmės negali būti akivaizdus ir šiurkštus teisės normų pažeidimas, kaip tai suprantama pagal minėto 72 straipsnio 1 dalies 1 punktą.
- 124 Galiausiai Lenkijos Respublika mano, kad ieškinio trečiasis ir antrasis pagrindai yra prieštaringi, nes negalima teigti, kad pagal nacionalinę teisę nacionaliniams teismams draudžiama nagrinėti galimus teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimus, antraip teisėjams grėstų drausminė nuobauda, ir tuo pat metu tvirtinti, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi išimtinę kompetenciją priimti sprendimus dėl ieškinio pagrindų, susijusių su tokiais pažeidimais.

Teisingumo Teismo vertinimas

– Pirminės pastabos

- 125 Pirma, svarbu priminti, kad nors teisėjams taikomos drausminės tvarkos nustatymas priklauso valstybių narių kompetencijai, įgyvendinama šią kompetenciją kiekviena valstybė narė privalo laikytis Sąjungos teisės. Taigi Lenkijos Respublika privalo užtikrinti, kad drausmės tvarka, kurią ji nustatė nacionalinių teismų teisėjams, būtų tinkama teismų, turinčių spręsti klausimus, susijusių su Sąjungos teisės taikymu ar aiškinimu, pavyzdžiui, bendrosios kompetencijos teismų, administracinių teismų ir *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), nepriklausomumui išsaugoti, kad teisės subjektams būtų užtikrinta veiksminga teisminė gynyba, kurios reikalaujama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 136 punktą ir jame nurodytą

- jurisprudenciją). Vadovaujantis valdžių padalijimo principu, būdingu teisinės valstybės veikimui, visų pirma turi būti užtikrintas teismų nepriklausomumas nuo įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių (2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 126 Dėl teisėjų elgesio, kuris gali būti pripažintas drausminiais nusižengimais, Teisingumo Teismas nurodė, jog negali būti taip, kad siekiant išsaugoti šį nepriklausomumą taptų visiškai negalima teisėjo drausminė atsakomybė, tam tikrais labai išimtiniais atvejais galinti kilti dėl tokio teisėjo priimtų teismo sprendimų. Akivaizdu, kad tokiu nepriklausomumo reikalavimu nesiekama pritarti jokioms šiurkščioms ir visiškai nedovanotinoms teisėjų elgesio formoms, pavyzdžiui, kai tyčia ir nesąžiningai arba dėl ypač didelio ir akivaizdaus aplaidumo pažeidžiamos nacionalinės arba Sąjungos normos, kurių laikymąsi teisėjas turi užtikrinti, arba jei teisėjas elgiasi savavališkai ar atsisako vykdyti teisingumą, kai, privalėdamas užtikrinti pareigą priimti sprendimą, jis turi išspręsti jam teisės subjektų perduotus ginčus (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 137 punktas).
- 127 Vis dėlto Teisingumo Teismas nusprendė, kad siekiant išsaugoti šį nepriklausomumą ir neleisti, kad būtų nukrypta nuo teisėtų drausminės tvarkos tikslų, naudojant šią tvarką politinei teismo sprendimų kontrolei, svarbu, kad teisėjo drausminė atsakomybė už teismo sprendimą būtų taikoma visiškai išimtiniais atvejais, kaip antai nurodytais ankstesniame punkte, ir šiuo atžvilgiu būtų siejama su objektyviais ir patikrinamais kriterijais, susijusiais su gero teisingumo vykdymo reikalavimais ir garantijomis, kuriomis siekiama išvengti bet kokios išorinės įtakos teismo sprendimų turiniui pavojaus. Šiuo tikslu labai svarbu, kad, be kita ko, būtų numatytos taisyklės, kuriose būtų pakankamai aiškiai ir tiksliai apibrėžtas elgesys, dėl kurio gali kilti atitinkamų teisėjų drausminė atsakomybė (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 138–140 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 128 Kita vertus, taip pat reikia priminti, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, siekiant garantuoti Sąjungos teisinės tvarkos ypatumų ir autonomijos išsaugojimą, Sutartimis buvo sukurta teismų sistema, skirta nuosekliai ir vienodam Sąjungos teisės aiškinimui užtikrinti. Pagal ESS 19 straipsnį, kuriame, kaip priminta šio sprendimo 69 punkte, nustatyta konkreti ESS 2 straipsnyje numatytos teisinės valstybės vertybės išraiška, nacionaliniai teismai ir Teisingumo Teismas turi pareigą užtikrinti visapusišką Sąjungos teisės taikymą visose valstybėse narėse, taip pat teisės subjektams pagal šią teisę suteikiamą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *XC ir kt.*, C-234/17, EU:C:2018:853, 39 ir 40 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *A. B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 108 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 129 Taigi, kaip nurodo Komisija, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagrindinė teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir ypač šiai pagrindinei teisei būdingos garantijos kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą visų pirma reiškia, kad kiekvienas teismas privalo patikrinti, ar jo sudėtis atitinka tokio teismo apibrėžtį, kai šiuo klausimu kyla didelių abejonių, nes toks patikrinimas yra būtinas siekiant užtikrinti, kad teisės subjektai demokratinėje visuomenėje pasitikėtų teismais (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Peržiūra Simpson / Taryba ir HG / Komisija*, C-542/18 RX-II ir C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57 punktą).

- 130 Apskritai šiuo klausimu Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad tam tikromis aplinkybėmis nacionaliniams teismams gali būti privaloma patikrinti, ar laikomasi iš pagrindinės teisės į veiksmingą teisminę gynybą, kaip ji suprantama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalį ir Chartijos 47 straipsnį, kylančių reikalavimų, visų pirma reikalavimų dėl teisės kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą (žr., pavyzdžiui, Sprendimo *A. K. ir kt.* 153, 154, 164 ir 166 punktus; 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *A. B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 139, 149, 165 ir 166 punktus ir 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.*, C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931, 74 ir 87 punktus).
- 131 Vadinasi, be kita ko, pripažįstama, kad nacionalinis teismas tam tikromis aplinkybėmis turi galėti patikrinti, ar teisėjo skyrimo procedūros pažeidimas galėjo lemti šios pagrindinės teisės pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *W. Ž. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*, C-487/19, EU:C:2021:798, 130, 131, 152–154 ir 159 punktus).
- 132 Tokiomis aplinkybėmis tai, kad nacionalinis teismas vykdo pagal Sutartis jam pavestas užduotis ir tai darydamas laikosi išpareigojimų pagal šias Sutartis, įgyvendindamas tokias nuostatas, kaip ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir Chartijos 47 straipsnis, iš esmės negali būti pripažinta šio teismo teisėjų drausminiu nusižengimu, jei šios Sąjungos teisės nuostatos *ipso facto* nebuvo pažeistos.

– *Dėl trečiojo pagrindo pirmos dalies*

- 133 Trečiojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatas Lenkijos Respublika neįvykdė išpareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnį.
- 134 Kaip matyti iš šių nacionalinės teisės nuostatų formuluotės, jose bendrosios kompetencijos teismų ir *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų drausminiais nusižengimais pripažįstami „veiksmai ar neveikimas, kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas“, taip pat „veiksmai, kuriais ginčijamas teisėjo darbo santykių buvimas, teisėjo paskyrimo galiojimas arba Lenkijos Respublikos konstitucinio organo teisėtumas“. Be to, iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje ir 49 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šie drausminiai nusižengimai taikomi ir administracinių teismų teisėjams.
- 135 Dėl tariamo ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, pažeidimo pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia Lenkijos Respublika, ginčijamų nacionalinės teisės nuostatų formuluotė neleidžia manyti, kad šie drausminiai nusižengimai yra susiję tik su teisminiais aktais, kurių tikslas – priimti sprendimą dėl teisėjo paskyrimo akto teisėtumo.
- 136 Šiose nacionalinės teisės nuostatose esančios nuorodos į „veiksmus ar neveikimą“, kuriais „trukdomas ar sunkiai sutrikdomas“ „teisminės valdžios“ „veikimas“, arba į „veiksmus“, kuriais „ginčijamas“ „teisėjo darbo santykių“ buvimas, teisėjo paskyrimo „galiojimas“ ar „konstitucinio organo teisėtumas“, yra tokios, kad susidaro gana didelė įvairovė veiksmų ar neveikimo, ypač

- teisminių, kurie pagal turinį arba poveikį gali būti laikomi atitinkamų teisėjų „drausminiais nusižengimais“, todėl Lenkijos Respublikos pateiktas siauras minėtų nacionalinės teisės nuostatų aiškinimas negali būti pagrįstas Lenkijos įstatymų leidėjo vartojamomis formuluotėmis.
- 137 Kaip generalinis advokatas iš esmės nurodė savo išvados 181 ir 183 punktuose, tokios nuorodos yra tokios plačios ir netikslios, kad jos visų pirma gali lemti ginčijamų nacionalinės teisės nuostatų taikymą ir drausminės bylos iškėlimą atitinkamiems teisėjams tokiomis aplinkybėmis, kai jie nagrinėja ir sprendžia, ar jie patys arba teismas, kuriame jie posėdžiauja, arba kiti teisėjai ar teismai, kuriuose jie posėdžiauja, atitinka iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio nuostatų kylančius reikalavimus.
- 138 Be to, atsižvelgiant į nepakankamai aiškia ir tikslia šių nacionalinių nuostatų formuluotę, jomis neužtikrinama, kad atitinkamų teisėjų atsakomybė už teismo sprendimus, kuriuos jie turi priimti, būtų griežtai apribota visiškai išimtiniais atvejais, kaip antai nurodytais šio sprendimo 126 punkte.
- 139 Antra, kaip teigia Komisija, taip pat svarbu atsižvelgti į konkrečias sąlygas ir aplinkybes, kuriomis buvo priimtos šios nacionalinės nuostatos ir kurios iš tikrųjų gali padėti paaiškinti jų taikymo sritį.
- 140 Šiuo klausimu visų pirma negalima neatsižvelgti į tai, kad formuluotė, kurią pasirinko Lenkijos įstatymų leidėjas, skubos tvarka ir remdamasis 2019 m. gruodžio 12 d. Seimui pateiktu įstatymo projektu priimdamas 2019 m. gruodžio 20 d. Pakeitimo įstatymą, kuriuo ginčijamos nacionalinės nuostatos įtrauktos į Aukščiausiojo Teismo įstatymą, Bendrosios kompetencijos teismų įstatymą ir Administracinių teismų įstatymą, aiškiai ir konkrečiai atkartoja skirtingų Lenkijos teismų iškeltus klausimus dėl įvairių naujausių teisės aktų pakeitimų, turėjusių įtakos teismų sistemos organizavimui Lenkijoje, atitikties Sąjungos teisei, konkrečiai – ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio reikalavimams.
- 141 Taigi, pirma, iš Sprendimo *A. K. ir kt.*, paskelbto šiek tiek anksčiau, nei buvo priimtas Pakeitimo įstatymas, ypač to sprendimo 134, 139 ir 149 punktų bei rezoliucinės dalies, buvo aišku, kad tiek prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas sujungtose bylose, kuriose priimtas tas sprendimas, atsižvelgdamas į pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismo priimtų aiškinamųjų sprendimų *erga omnes* galią (šiuo klausimu žr. 1987 m. birželio 11 d. Sprendimo *X, 14/86*, EU:C:1987:275, 12 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)*, C-510/19, EU:C:2020:953, 73 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), tiek visi kiti nacionaliniai teismai, kuriems vėliau gali tekti priimti sprendimus panašiose bylose, remdamiesi Sąjungos teise, galėtų, pirma, nuspręsti dėl tokios institucijos, kaip Drausmės bylų kolegija, tinkamumo priimti sprendimus su Sąjungos teise susijusiose bylose, visų pirma atsižvelgdami į sąlygas, kuriomis buvo paskirti Drausmės bylų kolegijos nariai, ir, antra, nuspręsti dėl NTT, kaip institucijos, dalyvaujančios skiriant teisėjus, nepriklausomumo.
- 142 Taigi nacionaliniams teismams, atsakingiems už Sąjungos teisės nuostatų taikymą pagal jiems priskirtą jurisdikciją, gali tekti priimti aktus, „kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios“, kaip antai Drausmės bylų kolegijos, „veikimas“ ir „ginčijamas“ ją sudarančių teisėjų paskyrimo „galiojimas“, taip pat aktus, kuriais gali būti „ginčijamas <...> konstitucinio organo“, kaip antai NTT, „teisėtumas“, todėl tokie aktai gali patekti į nacionalinės teisės nuostatų, kurias Komisija ginčija ieškinio trečiojo pagrindo pirmoje dalyje, taikymo sritį.

- 143 Šiuo klausimu taip pat reikėtų atsižvelgti į tai, kad *Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych)* (Aukščiausiasis Teismas (Darbo ir socialinio draudimo bylų kolegija)) 2019 m. gruodžio 5 d. sprendime (III PO 7/18), remdamasis Sprendime *A. K. ir kt.* padarytomis išvadomis, konstatavo, kad naujos sudėties NTT nėra nuo Lenkijos įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių nepriklausoma institucija ir kad Drausmės bylų kolegija nėra teismas, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, EŽTK 6 straipsnį ir Konstitucijos 45 straipsnio 1 dalį.
- 144 Antra, reikia pažymėti, kad ginčijamų nacionalinių nuostatų priėmimo dieną Teisingumo Teismas taip pat nagrinėjo įvairius Lenkijos teismų pateiktus prejudicinius klausimus dėl ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos nuostatų išaiškinimo, kuriais visų pirma siekta sužinoti, ar ši nuostata turi būti aiškinama taip, kad:
- teismas, sudarytas iš vieno teisėjo, paskirto į teisėjo pareigas akivaizdžiai pažeidžiant valstybės narės teisės nuostatas dėl teisėjų skyrimo, nėra pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas (byla C-487/19, *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)*),
 - nagrinėdamas bylą dėl teisėjo darbo santykių nebuvimo pripažinimo, nacionalinis teismas gali konstatuoti, kad teisėjo statuso neturi asmuo, paskirtas pažeidžiant veiksmingos teisminės gynybos principą (byla C-508/19, *Prokurator Generalny ir kt. (Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegija – Skyrimas)*),
 - veiksmingos teisminės gynybos reikalavimų, įskaitant teismų nepriklausomumą, nepaisoma, kai baudžiamasis procesas organizuojamas taip, kad teisingumo ministras gali deleguoti kitos žemesnės instancijos teismui priklausantį teisėją į teisėjų kolegiją, nagrinėjančią konkrečią bylą, nežinant tokio delegavimo kriterijų ir nesant šio sprendimo deleguoti teisminės kontrolės, taip pat šiam ministrui suteikiant teisę bet kuriuo metu atšaukti delegavimą (sujungtos bylos C-748/19–C-754/19, *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.*).
- 145 Reikia pažymėti, kad, priklausomai nuo jų turinio, tuo metu tikėtini atsakymai į šiuos įvairius klausimus buvo akivaizdžiai tokio pobūdžio, kad atitinkamose bylose į Teisingumo Teismą kreipęsi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai, taip pat visi kiti nacionaliniai teismai, kuriems ateityje tektų spręsti panašias bylas, prireikus būtų įpareigoti priimti aktus, kurie galėtų būti laikomi „ginčijančiais“ „teisėjo paskyrimo galiojimą“ arba „teisėjo darbo santykių buvimą“, arba „sunkiai sutrikdančiais „teisminės valdžios“ „veikimą“, kaip tai suprantama pagal ginčijamas nacionalinės teisės nuostatas, todėl tokie aktai galėtų patekti į šių nuostatų taikymo sritį.
- 146 Trečia, svarbu pabrėžti, kad viename iš sprendimų, kurių priėmimo buvo laukiama tuo metu, kai buvo priimtos šios nacionalinės teisės nuostatos, t. y. 2021 m. spalio 6 d. Sprendime *W. Ż. (Aukščiausiojo Teismo Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija – Skyrimas)* (C-487/19, EU:C:2021:798), Teisingumo Teismas nusprendė, jog ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir Sąjungos teisės viršenybės principas turi būti aiškinami taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis prašymą dėl nušalinimo, pridėtą prie skundo, kuriame Sąjungos teisę aiškinančio ir taikančio teismo teisėjas ginčija sprendimą perkelti jį be jo sutikimo, turi laikyti negaliojančia – jeigu tai būtina Sąjungos teisės viršenybei užtikrinti, atsižvelgiant į nagrinėjamą procesinę situaciją, – galutinės instancijos teismo vieno teisėjo priimtą nutartį atmesti tą skundą, jeigu iš visų sąlygų ir aplinkybių, kuriomis vyko šio tokia nutartį priėmusio teisėjo skyrimo procedūra, matyti, kad jis buvo paskirtas akivaizdžiai pažeidžiant pagrindines taisykles, kurios yra sudedamoji atitinkamos teismų sistemos steigimo ir veikimo dalis, ir kad sukeliant teisės

- subjektams pagrįstų abejonių dėl atitinkamo teisėjo nepriklausomumo ir nešališkumo pažeidžiamas visos tos procedūros rezultatas, todėl tos nutarties negalima laikyti nutartimi, kurią priėmė pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas, kaip tai suprantama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.
- 147 Atrodo, kad atlikdami reikalaujamą tyrimą ir prireikus remdamiesi minėtais pagrindais, panaikindami tokią nutartį, kokia buvo priimta pagrindinėje byloje C-487/19, šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą sudarantys teisėjai, kaip ir visi teisėjai, kuriems ateityje gali tekti atlikti tokį tyrimą ir priimti tokį sprendimą, gali sulaukti priekaištų dėl to, kad „ginčijo“ tokią nutartį priėmusio teisėjo „paskyrimo galiojimą“ arba priėmė aktą, kuriuo „trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas“, kaip tai suprantama pagal ginčijamas nacionalinės teisės nuostatas.
- 148 Be to, kitame sprendime byloje, kuri dar nebuvo išnagrinėta priimant šias nacionalinės teisės nuostatas, t. y. 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendime *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.* (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931), Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kaip matyti iš to sprendimo rezoliucinės dalies, ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su ESS 2 straipsniu, ir 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo (OL L 65, 2016, p. 1) 6 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias valstybės narės teisingumo ministras gali, remdamasis viešai neskelbiamais kriterijais, pirma, terminuotai arba neterminuotai deleguoti teisėją į aukštesnės instancijos baudžiamųjų bylų teismą ir, antra, bet kada nemotyvuotu sprendimu atšaukti šį delegavimą, neatsižvelgiant į tai, ar tas delegavimas yra terminuotas, ar ne.
- 149 Dar kartą reikia konstatuoti, kad turėdami atsižvelgti į 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimą *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.* (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) prašymus priimti prejudicinį sprendimą pagrindinėse bylose, dėl kurių priimtas tas sprendimas, pateikusį teismą sudarantys teisėjai arba visi teisėjai, kurie ateityje privalės priimti sprendimus analogiškose situacijose, taip pat gali sulaukti priekaištų dėl to, kad priėmė aktus, „kuriais trukdomas ar sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas“, kaip tai suprantama pagal ginčijamas nacionalinės teisės nuostatas, todėl šiuo pagrindu jiems gali būti iškelta drausmės byla.
- 150 Trečia, dėl to, kad šiose nacionalinėse nuostatose nurodyti drausminiai nusižengimai, Lenkijos Respublikos teigimu, yra susiję tik su veiksmais, kurie draudžiami ir pagal nacionalinės konstitucinės teisės nuostatas, kaip jas išaiškino *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas), pakanka pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 75–79 punktuose nurodytos jurisprudencijos, tokia aplinkybė, net jei ir būtų įrodyta, neturi reikšmės vertinant reikalavimus, valstybėms narėms kylančius iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos.
- 151 Be to, reikia priminti, kad jei Teisingumo Teismui priėmus sprendimus nacionalinio teismo teisėjas manytų, jog Konstitucinio Teismo jurisprudencija prieštarauja Sąjungos teisei, tai, kad nacionalinis teismas, vadovaudamasis šios teisės viršenybės principu, nuspręstų netaikyti šios jurisprudencijos, jokiu būdu negali jam užtraukti drausminės atsakomybės (šiuo klausimu žr. 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo euro *Box Promotion ir kt.*, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ir C-840/19, EU:C:2021:1034, 260 punktą).

- 152 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad nagrinėjamu atveju yra nustatyta rizika, jog šio sprendimo 133 punkte nurodytos nacionalinės teisės nuostatos bus aiškinamos taip, kad teisėjams taikoma drausmės tvarka ir ypač pagal šią tvarką numatytos sankcijos gali būti naudojamos siekiant neleisti atitinkamiems nacionaliniams teismams padaryti tam tikrų išvadų ar vertinimų, nors jų reikalaujama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir Chartijos 47 straipsnį, ir taip daryti įtaką teismų sprendimams, kurių iš jų tikimasi, ir pažeisti šiuos teismus sudarančių teisėjų nepriklausomumą, todėl šios Sąjungos teisės nuostatos yra pažeistos dėl šių dviejų priežasčių.
- 153 Dėl tariamo SESV 267 straipsnio pažeidimo, remiantis šio sprendimo 135–149 punktuose išdėstytais argumentais, taip pat darytina išvada, kad bendrosios kompetencijos teismų, administracinių teismų ar *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjai, kurie kreipiasi į Teisingumo Teismą su prejudiciniais klausimais dėl reikalavimų, susijusių su teismų nepriklausomumu ir nešališkumu bei sąvoka „pagal įstatymą įsteigtas teismas“, kylančių iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio nuostatų, išaiškinimo, kaip antai tie, kurie kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šio sprendimo 141 ir 144 punktuose nurodytose bylose, vien dėl to, kad suformulavo tokius klausimus ir išreiškė su jais susijusias abejones, gali sulaukti priekaištų dėl to, kad padarė ginčijamose nacionalinės teisės nuostatose numatytus nusižengimus.
- 154 Iš tiesų, kaip pažymėta šio sprendimo 135–138 punktuose, šios nacionalinės teisės nuostatos suformuluotos taip plačiai ir netiksliai, kad jomis remiantis negalima atmesti galimybės tokias abejones ir klausimus suvokti taip, kad jais „ginčijamas teisėjo darbo santykių buvimas, teisėjo paskyrimo galiojimas ar Lenkijos Respublikos konstitucinio organo teisėtumas“ arba prisidedama prie to, kad „sunkiai sutrikdomas teisminės valdžios veikimas“, kaip tai suprantama pagal šias nuostatas.
- 155 Reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją SESV 267 straipsnis nacionaliniams teismams suteikia plačiausią galimybę kreiptis į Teisingumo Teismą, jeigu jie mano, kad nagrinėjamoje byloje kyla klausimų, ir norint juos išspręsti reikia išsiaiškinti Sąjungos teisės nuostatas, kurios yra svarbios sprendžiant jiems pateiktą ginčą (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 223 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 156 Be to, kalbant apie tokius teismus, kaip *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) ar *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas), kurių sprendimai pagal nacionalinę teisę negali būti apskundžiami, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnio trečią pastraipą, pažymėtina, kad ši galimybė tampa pareiga kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, išskyrus Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pripažintas išimtis (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 224 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 157 Taip pat pagal suformuotą jurisprudenciją nacionalinės teisės norma negali kliudyti nacionaliniam teismui pasinaudoti šia galimybe arba įvykdyti šią pareigą, kurios iš esmės neatsiejamos nuo SESV 267 straipsnyje nustatytos nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo sistemos ir teismo, kuriam pavesta taikyti Sąjungos teisę, funkcijų, pagal šią nuostatą patikėtų nacionaliniams teismams (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 225 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 158 Be to, nacionalinės teisės norma, kuri gali lemti tokią situaciją, kai nacionalinis teisėjas, be kita ko, pasirinkęs nepateikti Teisingumo Teismui prejudicinių klausimų, pažeidžia SESV 267 straipsnyje pripažintas nacionalinių teismų prerogatyvas ir atitinkamai kenkia šios bendradarbiavimo sistemos veiksmingumui (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 226 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 159 Nacionalinės nuostatos, pagal kurias nacionaliniams teisėjams gali būti taikomos drausminės procedūros dėl to, kad jie pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, yra draudžiamos. Iš tiesų vien tikimybė, kad tam tikru atveju gali būti pradėta drausminė procedūra dėl to, kad buvo pateiktas toks prašymas priimti prejudicinį sprendimą arba nuspręsta jo neatsiimti po to, kai jis buvo pateiktas, gali atitinkamiems nacionaliniams teisėjams sutrukdyti veiksmingai naudotis šio sprendimo 157 punkte nurodyta galimybe ir funkcijomis (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 227 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 160 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia pabrėžti, kad Teisingumo Teismas keliuose sprendimuose pažymėjo, jog prieš pradėdant galimas drausmines procedūras dėl sprendimų, kuriais Lenkijos bendrosios kompetencijos teismai pateikė Teisingumo Teismui prašymus priimti prejudicinį sprendimą, be kita ko, dėl ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos išaiškinimo, iš tikrųjų jau buvo atlikti išankstiniai tyrimai (žr. 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *A. B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 101 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 231 punktą).
- 161 Taigi iš to, kas išdėstyta, matyti, kad grėsmė, jog nacionalinės nuostatos, kurias Komisija ginčija ieškinio trečiojo pagrindo pirmoje dalyje, gali būti aiškinamos taip, kad pagal jas būtų galima taikyti atitinkamą drausminę tvarką siekiant nubausti nacionalinius teisėjus už tai, kad jie kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą arba jo neatsiėmė, taip pat yra įrodyta, todėl šiomis nacionalinėmis nuostatomis pažeidžiamas SESV 267 straipsnis.
- 162 Galiausiai reikia atmesti šio sprendimo 124 punkte nurodytą Lenkijos Respublikos argumentą, grindžiamą tariamu ieškinio trečiojo ir antrojo pagrindų prieštaravimu. Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad antrajame pagrinde teigiama, kad tam tikrų teisinių klausimų nagrinėjimas priklauso Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinėi kompetencijai, o trečiasis pagrindas susijęs su nuostatų, pagal kurias tam tikrų rūšių elgesys laikomas bendrosios kompetencijos teismų, administracinių teismų ir *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų, įskaitant Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos teisėjus, padarytu drausminiu nusižengimu, atitiktimi Sąjungos teisei.
- 163 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų bei iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatomis pažeidžiama ir ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnis, todėl Komisijos ieškinio trečiojo pagrindo pirmai daliai reikia pritarti.

– *Dėl trečiojo pagrindo antros dalies*

- 164 Iš pradžių reikia pažymėti, kad, kaip nurodo Komisija, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos, kurioje *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų padarytas „akivaizdus ir šiurkštus teisės normų pažeidimas“ kvalifikuojamas kaip

- drausminis nusižengimas, formuluotė yra identiška Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punkto, galiojusio iki jį pakeičiant Pakeitimo įstatymu, formuluotei, pagal kurią toks pažeidimas taip pat buvo laikomas šių teismų teisėjų drausminiu nusižengimu.
- 165 Kaip matyti iš 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596), priimto tuo metu, kai ši byla jau buvo nagrinėjama, 157 punkto ir rezoliucinės dalies 1 punkto antros įtraukos, Teisingumo Teismas dėl Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintos taisyklės nusprendė, kad, atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta to sprendimo 134–156 punktuose, ir, turint omenyje konkrečias aplinkybes, susiklosčiusias dėl neseniai įvykdytų reformų, paveikusių Lenkijos teismų valdžią ir bendrosios kompetencijos teismų teisėjams taikytiną drausminę tvarką, šioje nuostatoje pateikta sąvoka „drausminis nusižengimas“ apibrėžtis neleidžia išvengti drausminės tvarkos naudojimo siekiant šiems teisėjams, kurie turi aiškinti ir taikyti Sąjungos teisę, daryti spaudimą ir atgrasomąjį poveikį, galinčius paveikti jų sprendimų turinį. Taigi minėto sprendimo 157 punkte Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad dėl šios priežasties 107 straipsnio 1 dalies 1 punkte nepaisoma bendrosios kompetencijos teismų teisėjų nepriklausomumo, taip pažeidžiant ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.
- 166 Tokiomis aplinkybėmis dėl motyvų, iš esmės tapačių nurodytiesiems 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) 134–156 punktuose, kuriais turi būti remiamasi, reikia pripažinti, kad iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1 punktą taip pat pažeidžia ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą. Iš tikrųjų šia nacionalinės teisės nuostata pažeidžiamas *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų, kurie, kaip pažymėta šio sprendimo 92 punkte, taip pat turi aiškinti ir taikyti Sąjungos teisę, nepriklausomumas, nes ši nacionalinė nuostata neleidžia išvengti to, kad tiems teisėjams taikoma drausmės tvarka būtų naudojama siekiant daryti spaudimą ir atgrasomąjį poveikį, galinčius paveikti jų sprendimų turinį, ypač tais atvejais, kai sprendimai yra susiję su pagal įstatymą įsteigtų nepriklausomų ir nešališkų teismų reikalavimais, kylančiais iš teisės į veiksmingą teisminę gynybą.
- 167 Be to, reikia priminti, kad 2021 m. liepos 15 d. Sprendime *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad, kaip matyti iš to sprendimo 234 punkto ir rezoliucinės dalies 2 punkto, atsižvelgiant į Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytą drausminį nusižengimą ir to sprendimo 222–233 punktuose išdėstytus motyvus, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 267 straipsnio antrą ir trečią pastraipą, nes leido apriboti atitinkamų nacionalinių teismų teisę kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, numatydama galimybę iškelti jiems drausmės bylą.
- 168 Tokiomis aplinkybėmis dėl motyvų, iš esmės tapačių nurodytiesiems 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) 222–233 punktuose, kuriais turi būti remiamasi, reikia konstatuoti, kad priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą ir taip leidusi, kad *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pareiga kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymais priimti prejudicinį sprendimą būtų ribojama dėl galimybės iškelti drausmės bylą šio nacionalinio teismo teisėjams, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 267 straipsnį.
- 169 Iš to matyti, kad ieškinio trečiojo pagrindo antra dalis taip pat yra pagrįsta, todėl šiam visam pagrindui reikia pritarti.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 170 Savo ieškinio pirmajame pagrinde, kuri reikia nagrinėti trečią, Komisija teigia, kad iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnio 1 ir 2 dalių, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalies ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalių, iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a ir 1b dalių, taip pat iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalies ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsnio nuostatos pažeidžia ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, Sąjungos teisės viršenybės principą ir SESV 267 straipsnį.
- 171 Komisijos nuomone, šių nacionalinės teisės nuostatų tikslas yra uždrausti nacionaliniams teismams, kuriems jos taikomos, savo iniciatyva arba bylos šalies prašymu vertinti (nors tai jie privalo daryti), ar bylose, susijusiose su pagal Sąjungos teisę garantuojamomis asmens teisėmis, gali būti užtikrinta teisės subjektų teisė, kad jų bylą nagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas, ar ši teisė nebuvo pažeista, kai jie tikrina, ar jų pačių arba kito teismo, pavyzdžiui, žemesnės instancijos teismo, sudėtis atitinka reikalavimus, leidžiančius užtikrinti tokią teisę. Iš tikrųjų tokia kontrolė turėtų apimti, be kita ko, atitinkamų teismų narių skyrimo proceso teisėtumą arba leisti įvertinti šių teismų ir jų narių teisėtumą, o būtent to siekiama išvengti ginčijamomis nacionalinės teisės nuostatomis.
- 172 Remdamasi teisėjų nepašalinamumo principu ir tuo, kad pagal Konstituciją negalima jų paskyrimo akto pripažinti negaliojančiu, Lenkijos Respublika painioja iš Sąjungos teisės kylančią pareigą leisti atlikti tokią teisminę kontrolę su pasekmėmis, atsirandančiomis dėl to, kad per šią teisminę kontrolę nustatoma, jog galimai nesilaikyta reikalavimų, kylančių iš teisės kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą. Vis dėlto tokios pasekmės, kurias remdamasis taikytina nacionaline teise ir deramai atsižvelgdamas į visišką Sąjungos teisės veiksmingumą bei poreikį išlaikyti pusiausvyrą tarp reikalavimų, susijusių su teisinio saugumo principo taikymu ir taikytinos teisės laikymusi, turi nustatyti sprendimą priimančias nacionalinis teismas, nebūtinai turėtų pasireikšti tuo, kad panaikinamas atitinkamas paskyrimo aktas arba nuo pareigų nušalinamas atitinkamas teisėjas. Apskritai šios pasekmės nustatomos atliekant teisminę kontrolę antrojoje instancijoje ir šios kontrolės dalykas yra teismo sprendimas arba kitas nei teisėjo paskyrimo į pareigas aktas.
- 173 Be to, nustačius, kad buvo pažeista pagrindinė teisės subjektų teisė į veiksmingą teisminę gynybą, pagal Sąjungos teisės viršenybės ir veiksmingumo principus reikalaujama, kad, jei to reikia siekiant užtikrinti minėtą pusiausvyrą, atitinkamos nacionalinės teisės normos nebūtų taikomos.
- 174 Atsikirdama Lenkijos Respublika teigia, kad Komisija neįvykdė jai tenkančios įrodinėjimo pareigos, nes nepagrindė savo teiginių dėl galimų SESV 267 straipsnio ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimų. Bet kuriuo atveju ginčijamose nacionalinėse nuostatose nereglamentuojamas nacionalinių teismų prejudicinių klausimų pateikimas ar klausimai dėl teisės normų kolizijos, dėl kurios gali tekti taikyti šį principą. Komisija taip pat nepaaiškino, kaip viena iš ginčijamų nacionalinių nuostatų, t. y. iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalimi, galėtų būti pažeista ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu.

- 175 Dėl kitų pastarųjų dviejų Sąjungos teisės nuostatų tariamų pažeidimų Lenkijos Respublika teigia, kad nacionalinio teismo pareiga patikrinti, ar paisoma pagal jas reikalaujamų garantijų, siekiant įsitikinti, kad dėl neteisėtos teisėjo skyrimo procedūros nebuvo pažeista šalies teisė į pagal įstatymą įsteigtą teismą konkrečioje byloje, nereiškia, kad bet kuris teisės subjektas turi teisę reikalauti, kad būtų panaikinti teisėjo įgaliojimai, ir kad bet kuris nacionalinis teismas yra kompetentingas be teisinio pagrindo bet kurioje byloje ginčyti teisėjo paskyrimo aktą ir jo pasekmių tęstinumą. Pasak šios valstybės narės, kitoks aiškinimas lemtų teisėjų nepašalinamumo ir nepriklausomumo principų pažeidimą.
- 176 Lenkijos Respublikos nuomone, kaip matyti iš jų pažodinio, kontekstinio, teleologinio ir sisteminio aiškinimo ir, priešingai, nei Komisijos nurodyta neteisinga jų reikšmė, iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnio 1 ir 2 dalys, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalys bei iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a ir 1b dalys neužkerta kelio laikyti ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir Chartijos 47 straipsnyje numatytų garantijų.
- 177 Pirma, šios nacionalinės nuostatos buvo priimtos tik dėl didelės grėsmės teisinių santykių saugumui ir teisingumo sistemai, kilusios dėl pastaruoju metu padažnėjusių bandymų kvestionuoti patį teisėjų įgaliojimų buvimą. Taip Lenkijos įstatymų leidėjas siekė tik užtikrinti, kad būtų laikomasi anksčiau priimtų nacionalinės teisės normų. Iš tikrųjų pagal Konstituciją ir nuoseklią konstitucinių ir administracinių teismų praktiką visada būdavo atmetama galimybė teismine tvarka peržiūrėti teisėjo paskyrimo akto teisėtumą ar galiojimą.
- 178 Antra, minėtos nacionalinės nuostatos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į pagal teisės normų hierarchiją aukštesnės galios nuostatas, t. y. Konstitucijos 45 straipsnį, EŽTK 6 straipsnį ir atitinkamas Sąjungos teisės nuostatas.
- 179 Trečia, veiksminga iš Sąjungos teisės kylančių garantijų, susijusių su galimybe kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą, kontrolė visiškai užtikrinama taikant įvairias kitas nacionalinės teisės nuostatas. Taip, pirma, yra pagal *Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego* (Civilinio proceso kodekso įstatymas) (toliau – Civilinio proceso kodeksas) 48–54 straipsnius, *Ustawa – Kodeks postępowania karnego* (Baudžiamojo proceso kodekso įstatymas) 40–44 straipsnius ir *Ustawa – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Administracinių bylų teisenos įstatymas) 18–24 straipsnius – nuostatas, kuriomis remiantis galima pareikšti nušalinimą teisėjams kilus abejonių dėl jų nešališkumo ir nepriklausomumo. Antra, galimybė teisės subjektui, abejojančiam dėl teismo gebėjimo užtikrinti jo teisę į tokį teismą, prašyti perduoti atitinkamą bylą kitam teismui, atsižvelgiant į Sprendime *A. K. ir kt.* padarytas išvadas, garantuojama pagal Civilinio proceso kodekso 200 straipsnio 1⁴ dalį, pagal kurią nacionaliniai teismai privalo savo iniciatyva patikrinti, ar jie turi jurisdikciją, o jeigu jos neturi, perduoti bylą kompetentingam teismui. Trečia, jeigu bylą nagrinėjusio teismo sudėtis prieštarauja teisės aktams, aukštesnės instancijos teismas, kuriam buvo pateiktas skundas, privalo savo iniciatyva pripažinti atitinkamą procesą neteisėtu ir panaikinti tokį teismo sprendimą, vadovaudamasis Civilinio proceso kodekso 379 straipsnio 4 punktu, Baudžiamojo proceso kodekso įstatymo 439 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir Administracinio proceso kodekso įstatymo 183 straipsnio 2 dalies 4 punktu.
- 180 Be to, Lenkijos Respublikos teigimu, Komisija neteisingai supranta iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalies, taigi, ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsnio, kuriame numatyta, kad 55 straipsnio 4 dalis taikoma nebaigtoms nagrinėti byloms, taikymo sritį. Iš tikrųjų pagal minėtą 55 straipsnio 4 dalį jokių būdu nedraudžiama vertinti, ar teismas yra

- tinkamos sudėties, visų pirma pateikiant prašymą dėl nušalinimo arba siekiant patikrinti, ar tokia sudėtis turėjo neigiamos įtakos atitinkamo ginčo baigčiai. Ta pačia 55 straipsnio 4 dalimi iš esmės tik kodifikuojama *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) suformuota jurisprudencija, pagal kurią aplinkybė, kad bylą išnagrinėjo teisėjų kolegija, pažeisdama „teisės aktų“ nuostatas dėl bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo, nėra nei viešosios tvarkos pagrindas, dėl kurio atitinkamas procesas automatiškai būtų pripažintas negaliojančiu, nei pagrindas pradėti išimtinės peržiūros procedūrą.
- 181 Galiausiai Lenkijos Respublika panašiai kaip šio sprendimo 124 punkte pažymi, kad ieškinio pirmasis ir antrasis pagrindai yra prieštaringi, nes negalima teigti, kad pagal nacionalinę teisę nacionaliniams teismams draudžiama nagrinėti galimus teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimus, ir tuo pačiu metu tvirtinti, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi išimtinę kompetenciją priimti sprendimus dėl ieškinio pagrindų, susijusių su tokiais pažeidimais.
- 182 Dublike Komisija dėl tariamo SESV 267 straipsnio pažeidimo, be kita ko, teigia, kad pagrįstoje nuomonėje nurodė ir kad bet kuriuo atveju akivaizdu, jog uždraudžiant nacionaliniams teismams vertinti, ar teismas atitinka tam tikrus iš Sąjungos teisės kylančius veiksmingos teisminės gynybos reikalavimus, ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis jiems automatiškai užkertamas kelias šiuo klausimu pradėti dialogą dėl prejudicinio sprendimo su Teisingumo Teismu. Be to, tariamas SESV 267 straipsnio pažeidimas buvo išsamiai pagrįstas ieškinyje, kiek tai susiję su jo antruoju pagrindu. Iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalis yra tokio paties norminio turinio, kaip ir šio įstatymo 29 straipsnio 3 dalis bei iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnis, todėl visoms šioms nuostatomis taikoma ta pati teisinė argumentacija ir jos nereikia nurodyti ieškinio motyvuose.
- 183 Kalbant apie tariamą ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimą, Komisijos teigimu, šio sprendimo 176 punkte nurodytomis nacionalinėmis nuostatomis draudžiama ne tik „konstatuoti“, bet ir „vertinti“ teisėjo paskyrimo teisėtumą ir „iš tokio paskyrimo kylančius įgaliojimus vykdyti teismines funkcijas“, nenurodant atitinkamo paskyrimo akto, todėl, remiantis tokia formuluote, draudžiama vertinti teisėjo įgaliojimus priimti sprendimą konkrečioje byloje. Toks aiškinimas taip pat grindžiamas iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalimi, pagal kurią to paties straipsnio 2 dalyje nurodytas prašymas negali būti susijęs su teisėjo paskyrimo teisėtumu ar jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo vertinimu.
- 184 Dėl iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalies Komisija pažymi, kad ši nacionalinė nuostata neapima atvejų, kai pažeidžiamos nuostatos dėl bylų paskirstymo, kolegijų sudarymo ir sudėties keitimo, todėl Lenkijos Respublikos argumentai dėl tokio pažeidimo yra nereikšmingi.
- 185 Triplike Lenkijos Respublika teigia, kad dėl nurodytų SESV 267 straipsnio ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimų Komisija negali remtis nei tariamu „įrodymu“, nes bet kokia prielaida šiuo klausimu atmestina, nei tuo, kad pagrįstoje nuomonėje buvo pateiktas argumentas, kuris nebuvo išdėstytas ieškinyje. Dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalies Komisija turėjo pagrįsti savo ieškinio pagrindus, o ne tikėtis, kad atsakovė numanys, jog ieškinyje išdėstytais argumentais, susijusiais su kitomis nacionalinės teisės nuostatomis, galėjo būti grindžiami ir šie pagrindai.

- 186 Dėl iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalies Lenkijos Respublika nurodo, kad iš šios nuostatos antrojo sakinio ir ypač iš to, kad šioje nuostatoje vartojami žodžiai „negali būti remiamasi“, nematyti, kad laikantis teisės aktų nuostatų, susijusių su bylų paskirstymu arba kolegijų sudarymu ar sudėties keitimu, būtų galima ištaisyti visus kitus atitinkamo proceso trūkumus, dėl kurių galėjo būti priimtas sprendimas, pažeidžiantis teisės subjektų teisę į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą.
- 187 Per teismo posėdį, be to, kas išdėstyta šio sprendimo 117 ir 118 punktuose, Komisija teigė, kad, kiek tai susiję su iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalimi, ši nacionalinė nuostata, pavyzdžiui, gali kliudyti nacionaliniams teismams laikytis iš 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) 176 punkto ir 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.* (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931) rezoliucinės dalies išplaukiančių išvadų.

Teisingumo Teismo vertinimas

– Dėl priimtimumo

- 188 Kalbant apie tariamą SESV 267 straipsnio pažeidimą, visų pirma reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 120 straipsnio c punktą ir su juo susijusią jurisprudenciją kiekviename ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas, ieškinio pagrindai, argumentai, kuriais remiamasi, ir šių pagrindų santrauka. Tai turi būti nurodyta pakankamai aiškiai ir tiksliai, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Teisingumo Teismas – atlikti kontrolę. Iš to išplaukia, kad pagrindinės teisinės ir faktinės aplinkybės, kuriomis pagrįstas ieškinytis, turi būti nuosekliai išdėstytos ir suprantamos iš paties ieškinio teksto ir kad jame pateikiamus reikalavimus reikia suformuluoti nedviprasmiškai, siekiant išvengti situacijos, kai Teisingumo Teismas priims sprendimą *ultra petita* arba apskritai nespres dėl ieškinio pagrindo (2017 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Komisija / Airija (Registracijos mokestis)*, C-552/15, EU:C:2017:698, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 189 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad pagal SESV 258 straipsnį pareikštame ieškinyje turi būti nuosekliai ir tiksliai išdėstyti pagrindai, leidžiantys valstybei narei ir Teisingumo Teismui tiksliai suprasti Sąjungos teisės pažeidimo, dėl kurio priekaištaujama, apimtį, kad ši valstybė galėtų veiksmingai pasinaudoti savo gynybos priemonėmis, o Teisingumo Teismas – patikrinti, ar nurodyti įsipareigojimai įvykdyti (2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 133 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 190 Konkrečiau kalbant, Komisijos ieškinyje turi būti nuosekliai ir išsamiai išdėstytos priežastys, dėl kurių Komisija yra įsitikinusi, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė vieno iš įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę (2019 m. spalio 31 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-395/17, EU:C:2019:918, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 191 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad nors su pirmuoju ieškinio pagrindu susijusiuose reikalavimuose, be kita ko, minimas SESV 267 straipsnis, šio ieškinio pagrindo santraukoje ir su juo susijusiuose Komisijos argumentuose nėra nė menkiausios užuominos apie šį straipsnį ir galimą jo pažeidimą, juo labiau nė menkiausios informacijos apie priežastis, dėl kurių šiame pagrinde ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis gali būti pažeistas šis straipsnis.

- 192 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kaip tai padarė generalinis advokatas savo išvados 128 punkte, kad, kiek tai susiję su pirmajame pagrinde minimu tariamu SESV 267 straipsnio pažeidimu, ieškinys neatitinka šio sprendimo 188–190 punktuose nurodytų reikalavimų. Šiuo klausimu pažymėtina, kad nei aplinkybė, kad šį tariamą pažeidimą, kiek tai susiję su ieškinio pirmuoju pagrindu, Komisija pagrindė pagrįstoje nuomonėje, nei aplinkybė, kad panašus SESV 267 straipsnio pažeidimas buvo argumentuotas aptariant kitus ieškinio pagrindus, susijusius su kitomis nacionalinėmis nuostatomis, nei nurodytosios šiame pirmajame pagrinde, negali padėti ištaisyti dokumento dėl bylos iškėlimo trūkumo. Iš tikrųjų, kiek tai susiję su pirmuoju pagrindu, iš šio dokumento negalima logiškai, aiškiai ir tiksliai suprasti, koks su SESV 267 straipsniu susijęs ginčas nagrinėjamu atveju buvo pateiktas Teisingumo Teismui nagrinėti pasibaigus ikiteisminei procedūrai.
- 193 Antra, kalbant apie tariamą Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimą, reikia pažymėti, kad ieškinyje išdėstytuose argumentuose dėl pirmojo pagrindo Komisija remiasi šiuo principu, be kita ko, šio ieškinio 75 punkte nurodydama, kad ginčijamose nacionalinėse nuostatose numatytais atvejais neleidžiant Lenkijos teismams priimti sprendimo dėl to, ar įvykdyti ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, reikalavimai, jos taip pat gali užkirsti kelią šiems teismams pagal minėtą principą priimti priemones, kurios, kaip gali paaiškėti, yra būtinos siekiant užtikrinti veiksmingą šių reikalavimų laikymąsi tokiais atvejais.
- 194 Trečia, kalbant apie iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalį, pažymėtina, kad, nors, kaip nurodo Lenkijos Respublika, ši nacionalinė nuostata iš tiesų yra įtraukta į ieškinio reikalavimus, susijusius su pirmuoju pagrindu, šiame ieškinyje išdėstytuose argumentuose, kuriais grindžiamas šis pagrindas, nėra jokių konkrečiai su šia nuostata susijusių teiginių.
- 195 Vis dėlto, kaip teigia Komisija, nurodant, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija negali nagrinėti prašymo, susijusio su teisėjo paskyrimo arba jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo konstatavimu ar vertinimu, šioje 26 straipsnio 3 dalyje iš esmės tik pakartota tai, kas nurodyta iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje, t. y. kad *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), visų pirma Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija, negali konstatuoti ar vertinti teisėjo paskyrimo arba iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo.
- 196 Tokiomis aplinkybėmis Komisijos kritika dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 29 straipsnio 3 dalies turi būti laikoma *ipso facto* susijusia su šio įstatymo 26 straipsnio 3 dalimi, taigi, ir apimančia pastarąją nuostatą. Vadinas, Komisija neturėjo konkrečiai paaiškinti pastarosios nacionalinės nuostatos, todėl tokio paaiškinimo nebuvimas neturėjo įtakos Lenkijos Respublikos teisei į gynybą.
- 197 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos ieškinio pirmasis pagrindas nepriimtinas tiek, kiek jis susijęs su tariamu SESV 267 straipsnio pažeidimu, o jo likusi dalis yra priimtina.

– *Dėl esmės*

- 198 Visų pirma, kiek tai susiję su iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnio 1 ir 2 dalimis, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 29 straipsnio 2 ir 3 dalimis ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a ir 1b dalimis, iš minėtų dviejų pirmųjų nacionalinių nuostatų matyti, kad įvairiems atitinkamiems teismams „arba [jų] organams“ „vykdant veiklą“ „draudžiama ginčyti [teismų], valstybės

konstitucinių organų ar institucijų, atsakingų už teisės kontrolę ir apsaugą, teisėtumą“, ir kad šie teismai „negali nei konstatuoti, nei vertinti teisėjo paskyrimo ar iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo“. Dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalies pasakytina, kad pagal šią nuostatą Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai draudžiama nagrinėti kito teismo jai perduotą prašymą dėl teisėjo nušalinimo arba teismo, kuriame turi būti nagrinėjama byla, skyrimo, tam tikrais atvejais apimantį reikalavimus, grindžiamus atitinkamo teisėjo ar teismo nepriklausomumo stoka, „jeigu jis pateiktas siekiant, kad būtų konstatuotas ar įvertintas teisėjo paskyrimo teisėtumas ar jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumas“.

- 199 Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad, kaip iš esmės nurodyta šio sprendimo 135–137 punktuose, susijusiuose su nacionalinėmis nuostatomis, kurias Komisija ginčija trečiajame pagrinde, priešingai, nei tvirtina Lenkijos Respublika, remiantis pirmajame pagrinde nurodytas nacionalines nuostatas apibūdinančiomis sąvokomis negalima teigti, kad šie nustatyti draudimai yra susiję tik su teisminiais aktais, kurių tikslas – priimti sprendimą dėl teisėjo paskyrimo akto galiojimo.
- 200 Iš tikrųjų pagal pastarąsias nacionalines nuostatas draudžiama ne tik „konstatuoti“, bet ir „vertinti“ tiek paties „paskyrimo“, tiek „iš jo kylančių įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas“ „teisėtumą“. Be to, tose pačiose nuostatose įtvirtintas dar platesnis draudimas „ginčyti“ „teismų“ ir „valstybės konstitucinių organų ar institucijų, atsakingų už teisės kontrolę ir apsaugą“, „teisėtumą“.
- 201 Atsižvelgiant į gana platų ir netikslų tokių formuluočių pobūdį, atrodo, kad jos gali lemti tai, jog dėl savo turinio ar pasekmių įvairūs bendrosios kompetencijos teismų, administracinių teismų, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) ar jų organų veiksmai ar elgesys gali patekti į šių draudimų taikymo sritį. Taip gali būti visų pirma tuo atveju, kai šie teismai pagal jiems nustatytas ir šio sprendimo 128–131 punktuose nurodytas pareigas tam tikromis aplinkybėmis privalo patikrinti, ar jie patys, juos sudarantys teisėjai arba kiti teisėjai ar teismai, gavę prašymus priimti sprendimą byloje, susijusiose su Sąjungos teise, arba priėmę sprendimus jose, atitinka ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir Chartijos 47 straipsnyje nustatytus atitinkamų teismų ir teisėjų nepriklausomumo, nešališkumo ir įsteigimo pagal įstatymą reikalavimus.
- 202 Antra, svarbu pažymėti, kad, kaip konstatuota šio sprendimo 140 punkte dėl nacionalinių nuostatų, kurias Komisija ginčija trečiajame pagrinde, Lenkijos įstatymų leidėjo vartojami terminai glaudžiai susiję su daugybe klausimų, kuriuos skirtingi Lenkijos teismai iškėlė dėl įvairių naujausių teisės aktų pakeitimų, turėjusių įtakos teismų sistemos organizavimui Lenkijoje, atitikties Sąjungos teisei, konkrečiai – ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio reikalavimams.
- 203 Pakeitimo įstatymas ir pirmajame pagrinde nurodytos nacionalinės nuostatos buvo priimti skubos tvarka šio sprendimo 141–145 punktuose nurodytomis aplinkybėmis, kai visų pirma dėl Sprendimo *A. K. ir kt.* buvo suformuota naujausia teismų praktika, susijusi su teisinės valstybės principo išsaugojimu, konkrečiau – su teisminės valdžios nepriklausomumu Lenkijoje, ir kai Teisingumo Teismas tuo metu nagrinėjo kelis prašymus priimti prejudicinį sprendimą tokiais klausimais.
- 204 Šiuo klausimu iš Sprendimo *A. K. ir kt.* 134, 139 ir 149 punktų ir rezoliucinės dalies konkrečiai matyti, kad tame sprendime, kaip ir šio sprendimo 143 punkte nurodytoje nacionalinių teismų praktikoje, suformuotoje atsižvelgiant į minėtą Sprendimą *A. K. ir kt.*, padarytos išvados yra

- susijusios su Drausmės bylų kolegijai suteiktų įgaliojimų atitiktimi Sąjungos teisei, ypač turint omenyje šios kolegijos narių skyrimo tvarką ir tai, kad tiek minėta kolegija, tiek šiame skyrimo procese dalyvavusi NTT nebuvo nepriklausomos.
- 205 Konkrečiai kalbant, kaip pažymėta šio sprendimo 141 punkte, iš Sprendimo *A. K. ir kt.* aiškiai matyti, kad nacionaliniai teismai, turintys priimti sprendimus tokio pobūdžio byloje, pagal Sąjungos teisę gali būti įpareigoti spręsti, pirma, dėl tokios institucijos, kaip Drausmės bylų kolegija, tinkamumo priimti sprendimus byloje, patenkančiose į Sąjungos teisės taikymo sritį, visų pirma atsižvelgdami į sąlygas, kuriomis buvo paskirti jos nariai, ir, antra, išnagrinėti NTT nepriklausomumą, o jeigu ji nėra nepriklausoma, spręsti dėl šios institucijos dalyvavimo skiriant teisėjus į Drausmės bylų kolegiją pasekmių.
- 206 Vis dėlto buvo akivaizdu, kad tai darydami šie nacionaliniai teismai, pagal savo kompetenciją privalantys taikyti Sąjungos teisės nuostatas, galėtų priimti aktus, kuriuos būtų galima laikyti „ginčijančiais“ „[teismų]“, kaip antai Drausmės bylų kolegijos, „teisėtumą“ arba „valstybės konstitucinių organų“ ar „teisės apsaugos organų“, kaip antai NTT, „teisėtumą“, ir kuriais kartu būtų „vertinamas“ į tos kolegijos sudėtį įeinančių teisėjų „paskyrimo“ ir „jų įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas“ „teisėtumas“, kaip tai suprantama pagal nacionalines nuostatas, kurias Komisija ginčija pirmajame pagrinde.
- 207 Kalbant apie šio sprendimo 144 punkte nurodytus prejudicinius klausimus, kuriuos Teisingumo Teismas nagrinėjo tuo metu, kai buvo priimtos ginčijamos nacionalinės nuostatos, pažymėtina, kad jie buvo pateikti, pirma, dėl galimos naujų nacionalinių nuostatų, pagal kurias keli asmenys neseniai buvo paskirti į *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų pareigas, neatitikties Sąjungos teisei ir dėl tokios neatitikties galinčių kilti pasekmių atitinkamų teisėjų teisiniams aktams. Antra, šie prejudiciniai klausimai buvo susiję su galima nacionalinės teisės normų, leidžiančių priimti ministrų sprendimus, kuriais teisėjai deleguojami į kitus, nei jie paskirti, teismus, neatitiktimi Sąjungos teisei.
- 208 Priklausomai nuo jų turinio, tuo metu tikėtini Teisingumo Teismo atsakymai į šiuos prejudicinius klausimus galėjo lemti tai, kad nacionaliniai teismai būtų turėję „įvertinti“ *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų „paskyrimo“ ar „jų įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas“ „teisėtumą“ arba priimti aktus, kurie galėtų būti laikomi „ginčijančiais“ „[teismų]“, ypač tų, į kuriuos teisėjai buvo deleguoti, „teisėtumą“.
- 209 Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 146 ir 148 punktuose nurodytų sprendimų, atsakydamas į prejudicinius klausimus, kurių turinys primintas šio sprendimo 207 punkte, Teisingumo Teismas patvirtino, kad veiksmams ar vertinimams, kuriuos tam tikromis aplinkybėmis turi atlikti nacionaliniai teismai pagal ESS 19 straipsnio 1 dalį, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, iš tikrųjų gali būti taikomi pirmajame pagrinde nurodytose ginčijamose nacionalinėse nuostatose įtvirtinti draudimai.
- 210 Šio sprendimo 175 punkte nurodytas Lenkijos Respublikos argumentas negali paneigti pirma pateiktos analizės. Iš tikrųjų remiantis šia analize negalima teigti, kad kiekvienam nacionaliniam teismui turėtų būti suteikta kompetencija savo iniciatyva arba teisės subjekto prašymu bet kurioje byloje ginčyti teisėjo paskyrimo aktą, jo darbo santykius ar teisminių įgaliojimų vykdymą, prireikus prieš tai pateikus Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl išaiškinimo.

- 211 Taigi 2022 m. kovo 22 d. Sprendime *Prokurator Generalny ir kt. (Aukščiausiojo Teismo Drausmės bylų kolegija – Skyrimas)* (C-508/19, EU:C:2022:201, 70, 71 ir 81–83 punktai) Teisingumo Teismas nusprendė, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą, pateiktas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ginčijant *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjo paskyrimo teisėtumą, yra nepriimtinas, prieš tai, be kita ko, pažymėjęs, kad, pirma, šiame prašyme pateikti klausimai iš esmės buvo susiję su kitu ginču nei nagrinėtasis pagrindinėje byloje, ir, antra, kad ieškiniu pagrindinėje byloje buvo siekiama atitinkamo teisėjo paskyrimą į šio teismo teisėjo pareigas pripažinti negaliojančiu *erga omnes*, nors pagal nacionalinę teisę visiems teisės subjektams neleidžiama ir niekada nebuvo leidžiama ginčyti teisėjo paskyrimo pareiškiant tiesioginį ieškinį dėl tokio paskyrimo panaikinimo ar pripažinimo negaliojančiu.
- 212 Trečia, dėl Lenkijos Respublikos teiginių, kad reikalavimai, kylantys iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio nuostatų, gali būti įvykdyti pagal kitas nacionalines teisės normas, pirmiausia reikia pažymėti, kad, kalbant apie šio sprendimo 179 punkte nurodytas nacionalines nuostatas dėl teisėjų nušalinimo, visų pirma iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad, vykdant tokią nušalinimo procedūrą, neleidžiama vertinti teisėjo paskyrimo teisėtumo arba jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumo.
- 213 Be to, kaip matyti iš nacionalinių nuostatų dėl teisėjų nušalinimo, kuriomis rėmėsi Lenkijos Respublika ir kurių tekstą ji pateikė Teisingumo Teismo prašymu, formuluotės, pagal šias nacionalines nuostatas, atrodo, leidžiama patikrinti tik tai, kaip laikomasi dalies iš teisėjų nepriklausomumo principo kylančių reikalavimų, konkrečiai – reikalavimų, susijusių su šio principo vidiniu aspektu, apimančiu sąvoką „nešališkumas“ ir pagal kurią reikalaujama, kad teisėjai vienodai atsiribotų nuo bylos šalių ir jų atitinkamų interesų. Vis dėlto atsižvelgiant į šią formuluotę neatrodo, kad pagal minėtas nacionalines teisės nuostatas leidžiama tikrinti kitus iš šių reikalavimų kylančius aspektus, ypač tuos, kurie susiję su minėto principo išoriniu aspektu ir kuriais siekiama, be kita ko, apsaugoti atitinkamą instituciją nuo išorinio kišimosi ar spaudimo, arba kurie susiję su būtinybe, kad ši institucija būtų įsteigta pagal įstatymą.
- 214 Per teismo posėdį Lenkijos Respublika taip pat nurodė, kad iš naujausių *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) sprendimų matyti, jog pagal tas pačias nacionalines nuostatas, be kita ko, neleidžiama teikti prašymų ar pareiškimų, grindžiamų pagrindais, susijusiais su teisėjo paskyrimo neteisėtumu, ar bet kokia kita aplinkybe, susijusia su teisėjo paskyrimo procedūra.
- 215 Dėl kitų taip pat šio sprendimo 179 punkte nurodytų nacionalinių mechanizmų, kuriais remiasi Lenkijos Respublika, t. y. susijusių su bylos perdavimu kompetentingam teismui ir su aukštesnės instancijos teismų atliekama kontrole, reikia pažymėti, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 200 ir 201 punktuose, pirmajame pagrinde ginčijamos nacionalinės nuostatos yra suformuluotos plačiai ir netiksliai, todėl neatmestina, kad jos taip pat gali sustabdyti tokius mechanizmus.
- 216 Iš tikrųjų šiose nacionalinėse nuostatose nustatyti draudimai turi būti taikomi ir teismams, kuriems kyla klausimas dėl galimo bylos perdavimo kitam teismui pagal Civilinio proceso kodekso 200 straipsnio 1⁴ dalį, todėl atrodo, kad jie yra tokio pobūdžio, kad gali sutrukdyti tokiems teismams perduoti bylą, pavyzdžiui, kai dėl to, susiklosčius Sprendime *A. K. ir kt.* nurodytoms sąlygoms, būtų ginčijama atitiktis Sąjungos teisėje numatytiems nepriklausomumo reikalavimams, taigi, ir teismo, kuriame atitinkama byla būtų nagrinėjama įprastomis sąlygomis, teisėtumas, arba šiomis aplinkybėmis ginčijamas tokio konstitucinio organo, kaip NTT, teisėtumas.

- 217 Be to, dėl plačios ir netikslios formuluotės ginčijamos nacionalinės nuostatos taip pat gali sutrukdyti aukštesnės instancijos teismui, atliekančiam žemesnės instancijos teismo sprendimo peržiūrą, vertinti teisėjo paskyrimo ar jo įgaliojimų atlikti iš tokio paskyrimo kylančias teismines funkcijas teisėtumą arba abejoti teismų teisėtumu, nesvarbu, ar reikėtų priimti sprendimą dėl jo paties, kaip antrosios instancijos teismo, ar dėl žemesnės instancijos teismo sudėties ar teisėtumo.
- 218 Ketvirta, taip pat reikia atmesti šio sprendimo 181 punkte nurodytą Lenkijos Respublikos argumentą, grindžiamą tariamu ieškinio pirmojo ir antrojo pagrindų prieštaravimu. Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad antrajame pagrindė teigiama, jog tam tikrų klausimų nagrinėjimas priklauso Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinėi kompetencijai, o pirmasis pagrindas susijęs su nuostatų, įtvirtinančių tam tikrus draudimus, taikomus bendrosios kompetencijos teismams, administraciniais teismams ir *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), įskaitant Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegiją, atitiktimi Sąjungos teisei.
- 219 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad šio sprendimo 198 punkte nurodytomis nacionalinėmis nuostatomis pažeidžiama ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu.
- 220 Dėl iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalies ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsnio, pagal kurį 55 straipsnio 4 dalis taikoma byloms, pradėtoms arba baigtoms iki Pakeitimo įstatymo įsigaliojimo, reikia pažymėti, kad iš 55 straipsnio 4 dalies antrojo sakinio formuluotės visų pirma matyti, kad „[b]ylų paskirstymą, kolegijų sudarymą ir sudėties keitimą reglamentuojančiomis nuostatomis <...> negali būti remiamasi, siekiant konstatuoti <...>, kad teismas netinkamai suformuotas ar kad vienas iš jo narių yra asmuo, neįgaliotas ar nekompetentingas priimti sprendimą“.
- 221 Svarbu pabrėžti, kad, kaip ir šio sprendimo 133 ir 198 punktuose nurodytos nacionalinės nuostatos, iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalis į Lenkijos teisės sistemą taip pat labai neseniai buvo įtraukta Pakeitimo įstatymu konkrečiomis aplinkybėmis, nurodytomis šio sprendimo 140–145 punktuose.
- 222 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šios nacionalinės nuostatos priėmimo dieną Teisingumo Teismas jau buvo gavęs, be kita ko, šio sprendimo 144 punkto trečioje įtraukoje nurodytus prašymus priimti prejudicinį sprendimą sujungtose bylose, kuriose vėliau priimtas 2021 m. lapkričio 16 d. Sprendimas *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim ir kt.* (C-748/19–C-754/19, EU:C:2021:931).
- 223 Tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias valstybės narės teisingumo ministras, remdamasis viešai nepaskelbtais kriterijais, gali, pirma, terminuotai arba neterminuotai deleguoti teisėją į aukštesnės instancijos baudžiamųjų bylų teismą, ir, antra, bet kuriuo metu nemotyvuotu sprendimu atšaukti šį delegavimą, neatsižvelgiant į tai, ar tas delegavimas yra terminuotas, ar ne.
- 224 Be to, tuo metu, kai buvo priimta iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalis, Teisingumo Teismas taip pat buvo gavęs Komisijos ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo byloje C-791/19 Lenkijos Respublikai, kuriame, be kita ko, buvo prašoma pripažinti, kad Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal

- ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, nes suteikė Drausmės bylų kolegijos pirmininkui diskreciją paskirti drausmės bylų teismą, kompetentingą kaip pirmoji instancija nagrinėti bylas, susijusias su bendrosios kompetencijos teismų teisėjais.
- 225 Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad vėliau priimto 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)* (C-791/19, EU:C:2021:596) 164–177 punktuose Teisingumo Teismas pritarė tokiam ieškinio pagrindui ir atitinkamai konstatavo, kad suteikdama Drausmės bylų kolegijos pirmininkui tokią diskreciją ir dėl to neužtikrindama, kad drausmės bylas nagrinėtų „pagal įstatymą įsteigtas teismas“, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.
- 226 Konstatuotina, kad, kai nacionaliniai teismai turi atsižvelgti į šio sprendimo 222 ir 225 punktuose nurodytus Teisingumo Teismo sprendimus, jiems gali tekti išnagrinėti, taigi, ir „remtis“ nacionalinėmis nuostatomis, kaip antai nagrinėtomis tuose sprendimuose, susijusiomis su „kolegijų sudarymu“ ar jų „sudėties keitimu“, siekiant konkrečiu atveju konstatuoti, jog dėl to, kad reikia taikyti šias nacionalines nuostatas ir kad jos prieštarauja Sąjungos teisei, nacionalinis teismas yra „netinkamai suformuotas“ arba vienas iš jo narių yra asmuo, „neįgaliotas ar nekompetentingas priimti sprendimą“. Tai darydami atitinkami nacionaliniai teismai patenka į iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalyje nustatytų draudimų taikymo sritį. Be to, šie draudimai gali būti taikomi plačiau, nepaisant galimų teisės subjekto prieštaravimų, grindžiamų tuo, kad nacionalinės nuostatos, susijusios su bylų paskirstymu arba teisėjų kolegijų sudarymu ar sudėties keitimu, arba tokių nuostatų taikymas prieštarauja teisei į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą būdingiems Sąjungos teisės reikalavimams.
- 227 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 55 straipsnio 4 dalimi, taigi, ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsniu, taip pat pažeidžiama ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu.
- 228 Galiausiai, kalbant apie tariamą Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimą, reikia priminti, kad pagal šį principą reikalaujama, kad nacionalinis teismas, turintis taikyti Sąjungos teisės nuostatas pagal jam suteiktą jurisdikciją, užtikrintų visišką šios teisės reikalavimų veiksmingumą jo nagrinėjamoje byloje. Visų pirma jis privalo savo iniciatyva netaikyti bet kurių, net ir vėliau priimtų, tiesiogiai veikiančių Sąjungos teisės nuostatų prieštaraujančių nacionalinės teisės nuostatų ar praktikos, ir neprivalo prašyti, kad ši nacionalinė nuostata ar praktika būtų panaikintos teisėkūros arba kitomis konstitucinėmis priemonėmis, arba laukti, kol tai bus padaryta (šiuo klausimu žr. 1978 m. kovo 9 d. Sprendimo *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, 24 punktą ir 2022 m. vasario 22 d. Sprendimo *RS (Konstitucinio Teismo sprendimų padariniai)*, C-430/21, EU:C:2022:99, 53 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 229 Kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, Chartijos 47 straipsnis yra tokio tiesioginio veikimo nuostata (žr., be kita ko, 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626, 56 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), o šio sprendimo 78 punkte jau buvo priminta, kad tas pats taikytina ir ESS 19 straipsnio 1 dalies antrai pastraipai.
- 230 Vadinas, kadangi pagal šio sprendimo 198 ir 220 punktuose nurodytas nacionalines nuostatas dėl pačių jose nustatytų draudimų atitinkamiems Lenkijos teismams neleidžiama netaikyti tam tikrų nuostatų, kurios yra pripažintos prieštaraujančiomis tiesiogiai veikiančioms Sąjungos teisei, jomis taip pat pažeidžiamas šios teisės viršenybės principas.

- 231 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pritarti ieškinio pirmajam pagrindui, kiek jis grindžiamas ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimais.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

- 232 Savo ieškinio antrajame pagrinde, kurį reikia nagrinėti ketvirtą, Komisija iš esmės teigia, kad klausimai, susiję su teismo ar teisėjo nepriklausomumu, yra „horizontalūs klausimai“, kuriuos bet kuris nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą pagal Sąjungos teisę, privalo išnagrinėti, be kita ko, *in limine litis* ir pirmojoje instancijoje, atsižvelgdamas į ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir Chartijos 47 straipsnį, ir dėl kurių jis turi turėti galimybę kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį, prireikus vėliau pagal Sąjungos teisės viršenybės principą netaikydamas jokių nacionalinių nuostatų, prieštaraujančių šioms Sąjungos teisės nuostatomis, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas. Tokie klausimai nėra specifiniai tam tikros teisės srities klausimai, kuriuos dėl to būtų galima priskirti išimtinai vadinamojo specializuoto teismo jurisdikcijai.
- 233 Taigi Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šias Sąjungos teisės nuostatas ir šį viršenybės principą, pirma, pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 dalį suteikdama Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai išimtinę kompetenciją spręsti klausimus, susijusius su teisėjų nušalinimu ir teismo, kompetentingo nagrinėti bylą, kurioje pateiktas skundas dėl teismo ar teisėjo nepriklausomumo stokos, paskyrimu, ir įpareigodama bylą, kurioje kyla tokių klausimų, nagrinėjantį teismą perduoti juos šiai kolegijai, nors ji neturi jurisdikcijos nagrinėti atitinkamos bylos iš esmės.
- 234 Be to, taip Lenkijos įstatymų leidėjas siekė neleisti bylą nagrinėjantiems nacionaliniams teismams patikrinti, prireikus kreipiantis į Teisingumo Teismą, ar teisminė institucija, kuriai pavesta spręsti ginčą, atitinka iš Sąjungos teisės kylančius nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimus, o jei tokių nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimų neatitinka, – įvykdyti Sprendime *A. K. ir kt.* Teisingumo Teismo nurodytą pareigą netaikyti nacionalinės nuostatos, pagal kurią kompetencija nagrinėti tokį ginčą suteikiama tik šiai teisminei institucijai. Tokia ginčijama nacionaline nuostata taip pat siekiama užkirsti kelią nacionaliniams teismams savo iniciatyva arba bylos šalies prašymu išnagrinėti, ar būtina nušalinti šių reikalavimų neatitinkantį teisėją, arba šiuo klausimu kreiptis į Teisingumo Teismą.
- 235 Antra, šio sprendimo 232 punkte nurodytos Sąjungos teisės nuostatos ir principas taip pat pažeidžiami iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 82 straipsnio 2–5 dalių nuostatomis. Šiose nacionalinėse nuostatose numatant, pirma, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi išimtinę kompetenciją spręsti su teisėjo ar teismo nepriklausomumu susijusius teisės klausimus, kylančius *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) nagrinėjamose bylose, antra, kad priimdama tokį sprendimą ši kolegija nėra saistoma jokio kito *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimo, ir, trečia, kad šios kolegijos sprendimai yra privalomi visoms kitoms *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijoms, iš kitų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijų atimama galimybė spręsti tokius teisės klausimus ir dėl to kreiptis į Teisingumo Teismą.

- 236 Trečia, tas pačias Sąjungos teisės nuostatas ir principą pažeidžia iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 4–6 dalys, pagal kurias Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai suteikiama išimtinė kompetencija nagrinėti skundus dėl visų Lenkijos teismų – tiek bendrosios kompetencijos, tiek administracinių – galutinių sprendimų ar nutarčių, įskaitant kitų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijų sprendimus, pripažinimo neteisėtais, jei neteisėtumas yra susijęs su asmens, paskirto į teisėjo pareigas ir priėmusio sprendimą atitinkamoje byloje, statuso ginčijimu; tokie skundai gali būti pateikiami neatsižvelgiant į tai, ar atitinkama šalis išnaudojo kitas jai prieinamas teisių gynimo priemones. Iš tikrųjų pagal tokias nacionalines nuostatas šios kitos *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijos negali priimti sprendimų šiais klausimais ir kreiptis į Teisingumo Teismą su galimais prejudiciniais klausimais.
- 237 Ketvirta, šio sprendimo 232 punkte nurodytos Sąjungos teisės nuostatos ir principas pažeidžiami ir Pakeitimo įstatymo 10 straipsnio pereinamosiomis nuostatomis, kuriose visų pirma numatyta, kad Lenkijos teismai, įskaitant kitas *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijas, privalo iki 2020 m. vasario 21 d. perduoti Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai tų pačių metų vasario 14 d. nebaigtas nagrinėti bylas, susijusias su klausimais, kurie nuo šiol priklauso išimtinėi šios kolegijos kompetencijai, be to, ši kolegija tokiose bylose gali atšaukti anksčiau atliktus teismo, iš kurio ji perėmė kompetenciją, veiksmus, tarp kurių gali būti ir kreipimasis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, galiausiai veiksmai tokiose bylose, atlikti po 2020 m. vasario 14 d., kaip antai galimas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimas, negalioja.
- 238 Atsikirdama Lenkijos Respublika, pirma, teigia, kad Komisija klaidingai aiškina Sprendimą *A. K. ir kt.* Iš to sprendimo matyti tik tai, kad jeigu šalis teigia, jog bylą nagrinėjant teisme, kuris paprastai yra kompetentingas ją nagrinėti, būtų pažeistos jos teisės pagal Chartijos 47 straipsnį, bylą nagrinėjantis teismas galėtų priimti sprendimą dėl tokio prieštaravimo, o jeigu tas prieštaravimas pagrįstas, – perduoti bylą kitam teismui, kuris atitinka reikalaujamas nepriklausomumo garantijas ir kuris pagal įstatymą turėtų jurisdikciją, jeigu nebūtų nuostatų, pagal kurias jurisdikcija priskiriama tokių garantijų neatitinkančiam teismui.
- 239 Vis dėlto, Lenkijos Respublikos nuomone, iš minėto sprendimo negalima daryti išvados, kad visi nacionaliniai teismai turi teisę nagrinėti tokias bylas. Beje, tokiu Komisijos teiginiu nepaisoma reikalavimo, susijusio su teise į pagal įstatymą įsteigtą teismą, pagal kurį kompetentingo teismo nustatymas negali būti paliktas teisminių institucijų diskrecijai. Taigi Sprendime *A. K. ir kt.* Teisingumo Teismas suteikė atitinkamiems prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiems teismams ne įgaliojimus priimti aktus be teisinio pagrindo, o tik įgaliojimus perduoti atitinkamas bylas kitam teismui, kurio kompetencija kyla iš Parlamento akto, kaip numatyta Civilinio proceso kodekso 200 straipsnio 1⁴ dalyje. Vienintelė valstybių narių pareiga šiuo klausimu yra užtikrinti, kaip reikalaujama pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, kad bylos, susijusios su Sąjungos teise, būtų nagrinėjamos teismuose, kurie atitinka šioje nuostatoje numatytas garantijas.
- 240 Be to, Lenkijos Respublikos teigimu, Sprendime *A. K. ir kt.* nurodytas atvejis nesusijęs su ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis, nes jose daroma nuoroda į teismo, kuriam pateiktas prašymas dėl nušalinimo, poziciją, teisės klausimą dėl teismo nepriklausomumo arba abejonę dėl galutinio sprendimo teisėtumo.
- 241 Antra, dėl ginčijamų nacionalinės teisės nuostatų turinio pažymėtina, kad Lenkijos Respublika dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 dalies pirmiausia nurodo, kad pagal Lenkijos teisę prašymo dėl nušalinimo nagrinėjimas niekada nepriklausė atitinkamo teisėjo ar teismo kompetencijai, o tai anksčiau turėjo atlikti kita to paties teismo kolegija arba aukštesnės instancijos teismas. Taigi šia nacionaline nuostata iš teisėjų ar teismų, kuriuose iškeliamas toks

- šalutinis klausimas, neatimama anksčiau jų turėta kompetencija. Joje tik numatyta, kad jeigu prieštaravimai, kuriais grindžiamas tam tikrų teisėjų nušalinimas, yra susiję su jų nepriklausomumu, šis klausimas turi būti perduotas nagrinėti Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai. Taigi kiekviena valstybė narė ir toliau gali laisvai nustatyti, kuris teismas turėtų nagrinėti tokią bylą, o pagal Sąjungos teisę reikalaujama tik tai, kad teismas, kuriam suteikta kompetencija nagrinėti tokią bylą, atitiktų ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas garantijas.
- 242 Be to, dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 4–6 dalių Lenkijos Respublika nurodo, kad galutinio sprendimo neteisėtumo nustatymas nėra „šalutinis“ klausimas, kurį būtų galima nagrinėti *in limine litis* kitoje byloje, bet dėl jo reikia pateikti skundą dėl išimtinės peržiūros, o jį tik tuo atveju, jei būtų priimtas toks galutinis sprendimas, iš esmės galima pateikti pagal įstatymą kompetentingame teisme – būtinai kitame nei priėmusiame tą sprendimą. Nustačius, kad konkrečios rūšies skundus nagrinėja *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegija, kuriai suteikta specialioji jurisdikcija nagrinėti klausimus, susijusius su teismų valdžios nepriklausomumu, šiomis nacionalinėmis nuostatomis taip pat sustiprinamos bylos šalių procesinės garantijos.
- 243 Dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 82 straipsnio 2–5 dalių Lenkijos Respublika pažymi, kad pagal šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies a punktą *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) yra kompetentingas priimti nutarimus teisės klausimais, susijusiais su visomis šio teismo jurisdikcijai priklausančiomis bylomis. Atsižvelgiant į tai, jos nuomone, visas ieškinio antrasis pagrindas grindžiamas tariamu reikalavimu, kad, kai tokie teisės klausimai yra susiję su teismų nepriklausomumu, jie turi būti sprendžiami teismuose, kuriuose iškeliama, tačiau Komisija niekaip nepagrindė, kad šis reikalavimas yra nustatytas. Be to, pati teisės klausimo sprendimo procedūros paskirtis yra būtent ta, kad, iškilus sudėtingam klausimui, dėl kurio gali būti pateikti skirtingi aiškinimai, teismui, kuriame toks klausimas buvo iškeltas, būtų leidžiama perduoti jo nagrinėjimą specializuotai aukštesnės instancijos teismo kolegijai, kad ji pateiktų reikiamą išaiškinimą ir siekdama užtikrinti teisinį saugumą užkirstų kelią dideliems ir nuolatiniams teismų praktikos skirtumams. Pagal tokį mechanizmą atitinkami teismai neprivalo prašyti priimti sprendimą dėl teisės klausimo, bet turi galimybę tai padaryti, ir toks sprendimas susijęs tik su teisės aiškinimu, o ne jos taikymu, nes ją taikyti ir toliau priklauso atitinkamą bylą iš esmės nagrinėjančio teismo jurisdikcijai.
- 244 Galiausiai, Lenkijos Respublikos nuomone, Pakeitimo įstatymo 10 straipsnyje įtvirtintos pereinamosios nuostatos nustojo galioti ir bet kuriuo atveju jomis tik užtikrinama, kad, remiantis teise į pagal įstatymą įsteigtą teismą, jurisdikcijos nebeturintys teismai perduotų atitinkamas bylas nuo šiol jurisdikciją turinčiam teismui.
- 245 Trečia, Lenkijos Respublika mano, kad ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis neribojami Lenkijos teismų įgaliojimai kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, jeigu jie veikia neperžengdami savo teritorinės ir dalykinės kompetencijos ribų. Be to, kadangi Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija yra paskutinės instancijos teismas, ji privalo kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą kiekvieną kartą, kai jai kyla abejonių dėl ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos išaiškinimo, todėl praktiškai daugėja bylų, kuriose gali atsirasti pareiga kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, taigi veiksmingiau įgyvendinamos Chartijos 47 straipsnyje numatytos teisės.

- 246 Be to, pagal Pakeitimo įstatymo 10 straipsnyje įtvirtintas pereinamąsias nuostatas Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai neleidžiama atšaukti prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nes, kilus abejonių dėl Sąjungos teisės aiškinimo, ši kolegija, priešingai, privalo patvirtinti anksčiau pateiktus klausimus arba pati juos pateikti. Beje, pagal šias pereinamąsias nuostatas ankstesnius aktus galima panaikinti tik tuo atveju, jeigu jais remiantis atitinkama byla negali būti išnagrinėta „pagal įstatymą“, o tokiu atveju iš esmės negalima pateikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą. Šiomis pereinamosiomis nuostatomis nacionaliniams teismams, kurie privalo perduoti anksčiau nagrinėtas bylas, taip pat nedraudžiama pateikti prejudicinių klausimų, o tai patvirtina aplinkybė, kad pastaruoju metu Teisingumo Teismui pateikta daug prašymų priimti prejudicinį sprendimą dėl teismų nepriklausomumo reikalavimų.
- 247 Ketvirta, Lenkijos Respublikos teigimu, Komisija nepagrindė antrajame pagrinde išdėstyto teiginio dėl Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimo, o ginčijamos nacionalinės teisės nuostatos nėra susijusios su normų kolizijomis, kurioms turėtų būti taikomas šis principas.
- 248 Dublike Komisija nurodo, kad ieškinio antrajame pagrinde iš esmės ginčijama išimtinė kompetencija nagrinėti, ar laikomasi aptariamų Sąjungos teisės reikalavimų, iš įvairių iki tol kompetentingų nacionalinių teismų arba *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijų be jokių konkrečių pagrįstų priežasčių perduota naujai teismo kolegijai, kuri negali būti laikoma specializuotu teismu. Pirma, šią naują teisėjų kolegiją sudaro tik 20 teisėjų iš 10 000 visų Lenkijos Respublikos teisėjų, todėl teisės subjektų teisė į teisminę gynybą ir Sąjungos teisės veiksmingumas gerokai susilpnėjo, nors iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad visi nacionaliniai teismai privalo kuo plačiau taikyti Sąjungos teisės nuostatas, susijusias su teisėjų nepriklausomumu. Antra, kadangi visi Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos nariai buvo paskirti naujos sudėties NTT siūlymu, t. y. būtent aplinkybėmis, kuriomis labai dažnai remiamasi teisėjo nepriklausomumo stoka grindžiamuose prašymuose dėl nušalinimo, kyla klausimas, ar ši kolegija gali nešališkai vertinti tokius klausimus.
- 249 Dėl SESV 267 straipsnio Komisija teigia, kad visų pirma atsižvelgiant į teismų reformų, per kurias buvo priimtos ginčijamos nacionalinės nuostatos, ir pakartotinių priemonių, kurių ėmėsi Lenkijos valdžios institucijos, siekdamos užkirsti kelią tinkamam šiame straipsnyje nustatyto prejudicinio sprendimo priėmimo mechanizmo veikimui, aplinkybes, akivaizdu, kad šiomis nacionalinėmis nuostatomis iš iki tol kompetentingų nacionalinių teismų dalykinės kompetencijos srities buvo dirbtinai pašalintas bet kurioje byloje galinčio kilti „horizontalaus klausimo“ dėl teisėjų nepriklausomumo nagrinėjimas, o tai padaryta siekiant atimti iš šių nacionalinių teismų galimybę pateikti Teisingumo Teismui šios srities klausimus, taip pažeidžiant SESV 267 straipsnį, siejamą su ESS 4 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa.
- 250 Šiuo klausimu Komisija taip pat teigia, kad nacionalinės teisės normos, dėl kurių, kaip nagrinėjamu atveju, nacionalinis teismas gali nuspręsti nesikreipti į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, pažeidžia SESV 267 straipsnyje nacionaliniams teismams suteiktas prerogatyvas. Dėl argumento, kad visos dalykinės kompetencijos perdavimas teismui, kurio sprendimai negali būti skundžiami, sustiprintų šio straipsnio veiksmingumą, pasakytina, kad juo neatsižvelgiama į šio straipsnio sistemą, kurioje iš tikrųjų yra numatyta galimybė žemesnės instancijos teismams kreiptis į Teisingumo Teismą.

- 251 Dėl Sąjungos teisės viršenybės principo Komisija nurodo, kad tiek pagrįstoje nuomonėje, tiek ieškinyje ji pabrėžė, jog Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinė kompetencija visų trijų nagrinėjamų kategorijų bylose neleidžia Lenkijos teismams netaikyti nacionalinių nuostatų, pagal kurias kompetencija nagrinėti su Sąjungos teise susijusias bylas suteikiama teismams ir teisėjams, neatitinkantiems Sąjungos teisės reikalavimų dėl teisėjų nepriklausomumo.
- 252 Triplike Lenkijos Respublika teigia, kad Komisija dublike nurodo „naujus ieškinio pagrindus“, teigdama, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija, kuri veikia nuo 2018 m. ir kurios narių skyrimo sąlygos yra gerai žinomos, nėra nepriklausoma ir nešališka. Vis dėlto, kadangi šie ieškinio pagrindai nėra susiję su po bylos iškėlimo paaiškėjusiomis aplinkybėmis, o Komisijos teiginiai dėl tariamos nepriklausomumo ir nešališkumo stokos buvo suformuluoti tik siekiant pagrįsti ketvirtąjį ieškinio pagrindą, skirtą išimtinai Drausmės bylų kolegijai, šie pagrindai yra pavėluoti ir turi būti atmesti pagal Procedūros reglamento 127 straipsnio 1 dalį.
- 253 Šios valstybės narės teigimu, „nauji ieškinio pagrindai“ bet kuriuo atveju yra nepagrįsti. Iš tikrųjų Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos teisėjai, kaip ir visi kiti Lenkijos teisėjai, vien dėl to, kad yra paskirti dalyvaujant tokiai institucijai, kaip NTT, netampa priklausomi nuo politinės valdžios. Be to, šios kolegijos suformuota jurisprudencija visiškai įrodo jos nepriklausomumą ir nešališkumą.
- 254 Teigdama, kad pagal iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 4–6 dalis iš kitų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijų atimta kompetencija nagrinėti skundus dėl galutinio sprendimo pripažinimo neteisėtu, kai šis neteisėtumas susijęs su į teisėjo pareigas paskirto asmens statuso ginčijimu, Komisija neteisingai supranta šios nacionalinės nuostatos taikymo sritį. Iš tiesų šių skirtingų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijų kompetencija apibrėžta iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 23–25 straipsniuose, pagal kuriuos kompetencija priimti sprendimus civilinėse bylose yra suteikta Civilinių bylų kolegijai, kompetencija priimti sprendimus baudžiamosiose bylose – Baudžiamųjų bylų kolegijai, o kompetencija priimti sprendimus darbo teisės ir socialinio draudimo bylose – Darbo ir socialinio draudimo bylų kolegijai. Vis dėlto tokia dalykinė kompetencija visiškai nesusijusi su bylomis, kuriose keliamas klausimas dėl teisėjo įgaliojimų buvimo ir kurių nagrinėjimas priklauso Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinai kompetencijai.
- 255 Bet kuriuo atveju Komisija neįrodė, kad ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta pareiga užtikrinti, kad skundus dėl galutinio sprendimo pripažinimo neteisėtu nagrinėtų visos *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijos ir kad pagal ankstesnes nacionalines nuostatas Sąjungos teisė buvo veiksmingai taikoma, o pagal ginčijamas nacionalines nuostatas – ne.
- 256 Dėl iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 82 straipsnio 2–5 dalių Lenkijos Respublika nurodo, jog Komisijos teiginys, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija nėra specializuotas teismas, yra nepagrįstas, nes šią kolegiją sudaro patyrę teisininkai, turintys bent teisės mokslų daktaro laipsnį.
- 257 Galiausiai pagal ginčijamas nacionalines nuostatas nei jurisdikciją *ratione materiae* turintiems, nei jos neturintiems teismams nedraudžiama kreiptis į Teisingumo Teismą su prejudiciniais klausimais, o Komisija taip pat nepaaiškina, kaip šios nacionalinės nuostatos galėtų atgrasyti nacionalinius teismus nuo tokių klausimų pateikimo arba priversti juos atsiimti.

Teisingumo Teismo vertinimas

– Dėl priimtinumų

- 258 Be šio sprendimo 188–190 punktuose nurodytų principų, reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, nagrinėjant pagal SESV 258 straipsnį pareikštą ieškinį, Komisijos išsiunčiamame oficialiame pranešime atitinkamai valstybei narei, o vėliau – Komisijos pateikiamoje pagrįstoje nuomonėje, yra apibrėžiamas ginčo dalykas, todėl jis nebegali būti išplėstas. Iš tikrųjų galimybė, kad ši valstybė narė pateiks savo pastabas, net jei mano neprivalanti tuo pasinaudoti, yra esminė SESV nustatyta garantija, kurios laikymasis yra esminis procedūros, per kurią konstatuojamas valstybės narės įsipareigojimų neįvykdymas, formos reikalavimas. Taigi ši pagrįsta nuomonė ir Komisijos ieškinys turi būti grindžiami tais pačiais pagrindais kaip ir nurodytaisiais oficialiame pranešime, kuriuo pradeda ikiteisminė procedūra (2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Komisija / Čekijos Respublika*, C-525/14, EU:C:2016:714, 17 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 259 Ikiteisminė procedūra siekiama suteikti atitinkamai valstybei narei galimybę, pirma, įvykdyti iš Sąjungos teisės kylančius įsipareigojimus ir, antra, veiksmingai pateikti savo gynybos pagrindus atsakant į Komisijos pateiktus prieštaravimus. Šios procedūros teisėtumas yra esminė garantija, kurios reikalaujama SESV, ne tik siekiant apsaugoti atitinkamos valstybės narės teises, bet ir užtikrinti, kad galima teismine procedūra vyktų dėl aiškiai apibrėžto ginčo (2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė (Kova su sukčiavimu nuvertinant prekes)*, C-213/19, EU:C:2022:167, 131 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 260 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, kaip teisingai nurodo Lenkijos Respublika, nei ikiteisminėje stadijoje, nei ieškinyje Komisija neteigė, kad nacionalinėmis nuostatomis, kurias ji ginčija ieškiniu antrajame pagrinde, pažeidžiama Sąjungos teisė dėl Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos, kuriai šiomis nacionalinėmis nuostatomis suteikiama išimtinė kompetencija, sudėties, konkrečiai – dėl galimos nešališkumo stokos, kuri, atsižvelgiant į šios kolegijos narių skyrimo tvarką, gali daryti poveikį jai įgyvendinant šią kompetenciją, nors Komisija žinojo apie tą kolegijos sudėtį ir skyrimo tvarką.
- 261 Tokius argumentus pateikdama tik dubliko stadijoje Komisija nurodo naujus argumentus, galinčius iš esmės pakeisti iki tol suformuluoto ieškiniu antrojo pagrindo apimtį.
- 262 Kadangi šie argumentai buvo pateikti pavėluotai ir nesilaikant šio sprendimo 258 ir 259 punktuose nurodytų reikalavimų, jie yra nepriimtini, todėl turi būti atmesti.

– Dėl esmės

- 263 Pirma, reikia pažymėti, kad iš šio sprendimo 63–74 punktuose primintų principų matyti, kad nors jurisdikcijos paskirstymui ar reorganizavimui valstybėje narėje iš esmės taikoma ESS 4 straipsnio 2 dalyje garantuojama valstybių narių laisvė (pagal analogiją žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Remondis*, C-51/15, EU:C:2016:985, 47 punktą), taip yra tik visų pirma su sąlyga, kad tokiu paskirstymu ar reorganizavimu nepažeidžiama teisinės valstybės vertybė, įtvirtinta ESS 2 straipsnyje, ir šios srities reikalavimai, kylantys iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, įskaitant reikalavimus, susijusius su teismų, kuriems pavesta aiškinti ir taikyti Sąjungos teisę, nepriklausomumu, nešališkumu ir įsteigimu pagal įstatymą.

- 264 Antra, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas iš tiesų ne kartą pripažino, jog valstybei narei įgyvendinant savo kompetenciją, susijusią su teisminių įgaliojimų paskirstymu jos teritorijoje, tam tikromis aplinkybėmis jai gali tekti vienai institucijai ar kelioms decentralizuotoms institucijoms suteikti išimtinę jurisdikciją nagrinėti ir spręsti tam tikrus Sąjungos materialinės teisės klausimus.
- 265 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas, be kita ko, pažymėjo, kad tai, jog konkretus materialinis ginčas yra priskirtas išimtinai vienintelio teismo jurisdikcijai, prireikus gali leisti šiam teismui įgyti specialių žinių, kurios padėtų sutrumpinti vidutinę proceso trukmę arba užtikrinti vienodą praktiką nacionalinėje teritorijoje, ir taip padidinti teisinį saugumą (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Agrokonsulting-04*, C-93/12, EU:C:2013:432, 56 punktą). Jis taip pat pažymėjo, kad paskyrus decentralizuotus teismus, kurių yra mažiau, kurie yra aukštesnės instancijos nei vietos teismai ir kurių teisėjai turi daugiau profesinės patirties, galėtų būti sudarytos sąlygos nuoseklesniam ir specializuotam teisingumo vykdymui atitinkamoje Sąjungos materialinės teisės srityje ir veiksmingesnei teisių, kurias teisės subjektai kildina iš šios teisės, apsaugai (2015 m. vasario 12 d. Sprendimo *Baczó ir Vizsnyiczai*, C-567/13, EU:C:2015:88, 46 ir 58 punktai).
- 266 Nors kiekviena valstybė narė privalo savo vidaus teisės sistemoje paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti išsamias ieškinių, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių teisės subjektų teisių apsaugai užtikrinti, pareiškimo procesines taisykles, vis dėlto valstybės narės išlieka atsakingos už tai, kad kiekvienu atveju būtų užtikrinta veiksminga šių teisių apsauga. Taigi, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, dėl ieškinių, skirtų iš Sąjungos teisės kylančių teisės subjektų teisių apsaugai užtikrinti, pareiškimo procedūrinės tvarkos naudojimas Sąjungos teisės sistemoje numatytais teisėmis visų pirma neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas, o toks reikalavimas taip pat taikomas teismų, turinčių jurisdikciją nagrinėti šia teise grindžiamus ieškinius, paskyrimui. Iš tikrųjų šio reikalavimo nesilaikant šiuo aspektu, kaip ir dėl šio reikalavimo nevykdymo apibrėžiant procesines taisykles, gali būti pažeistas veiksmingos teisminės gynybos principas (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Impact*, C-268/06, EU:C:2008:223, 44–48 punktus; 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Agrokonsulting-04*, C-93/12, EU:C:2013:432, 35–37 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *XC ir kt.*, C-234/17, EU:C:2018:853, 22 ir 23 punktus).
- 267 Nagrinėjamu atveju svarbu pažymėti, kad vis dėlto Komisija savo ieškinyje nenurodo ir *a fortiori* neįrodo, jog ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis visus įgaliojimus suteikus Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai gali kilti procedūrinių kliūčių, kurios dėl savo pobūdžio gali pakenkti Sąjungos teisės sistemoje numatytų teisių veiksmingumui, nes dėl jų teisės subjektams tampa praktiškai neįmanoma arba pernelyg sudėtinga jomis naudotis.
- 268 Trečia, svarbu pažymėti, kad, skirtingai nuo įgaliojimų, susijusių su Sąjungos materialinės teisės nuostatomis, dėl kurių kilo ginčas byloje, kuriose buvo priimti šio sprendimo 265 ir 266 punktuose nurodyti sprendimai, Komisijos ieškinio antrajame pagrinde ginčijamas teisminių įgaliojimų reorganizavimas ir sutelkimas yra susijęs su tam tikrais reikalavimais, kylančiais iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio, t. y. konstitucinio ir procedūrinio pobūdžio nuostatų, kurių laikymasis, be kita ko, turi būti horizontaliai užtikrintas visose Sąjungos materialinės teisės taikymo srityse ir visuose nacionaliniuose teismuose, nagrinėjančiuose šių sričių bylas.

- 269 Kaip priminta šio sprendimo 69 punkte, ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje sukonkretinama ESS 2 straipsnyje įtvirtinta teisinės valstybės vertybė, todėl valstybės narės įpareigojamos numatyti teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistemą, užtikrinančią, kad visose Sąjungos teisės reglamentuojamose srityse būtų paisoma teisės subjektų teisės į veiksmingą teisminę gynybą; ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas veiksmingos teisminės gynybos principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, šiuo metu įtvirtintas Chartijos 47 straipsnyje.
- 270 Šiuo klausimu pažymėtina, kad abi pastarosios Sąjungos teisės nuostatos ir šis bendrasis principas yra glaudžiai susiję su šios teisės viršenybės principu. Įgyvendindami šį principą nacionaliniai teismai padeda užtikrinti veiksmingą pagal Sąjungos teisę privatiems asmenims suteikiamų teisių gynybą (šiuo klausimu žr. 2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, 53–55 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 271 Remiantis šio sprendimo 228 punkte nurodyta suformuota jurisprudencija, pagal Sąjungos teisės viršenybės principą, kuris taip pat yra konstitucinio pobūdžio, reikalaujama, kad nacionaliniai teismai, turintys taikyti Sąjungos teisės nuostatas pagal jiems suteiktą kompetenciją, užtikrintų visišką šių nuostatų veiksmingumą jų nagrinėjamosiose bylose, prireikus savo iniciatyva netaikydami bet kurios nacionalinės nuostatos, kuri prieštarauja tiesiogiai veikiančiai Sąjungos teisės nuostatai, neprašydami ir nelaukdami, kad ši nacionalinė nuostata būtų panaikinta teisėkūros arba kitokiomis konstitucinėmis priemonėmis.
- 272 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad su pačiu Sąjungos teisės pobūdžiu susijusiems reikalavimams prieštarautų bet kuri nacionalinės teisės nuostata arba teisėkūros, administracinė ar teisminė praktika, dėl kurių Sąjungos teisė taptų mažiau veiksminga atsisakius teismui, kuris turi jurisdikciją taikyti šią teisę, suteikti įgaliojimus, kai atliekamas toks taikymas, imtis visų reikalingų priemonių, kad nebūtų taikomos nacionalinės teisės aktų nuostatos, galinčios kliudyti visiškam tiesiogiai taikytinų Sąjungos teisės normų veiksmingumui (2018 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality ir Commissioner of An Garda Síochána*, C-378/17, EU:C:2018:979, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 273 Teisingumo Teismas nurodė, kad tokia padėtis susiklostytų, jei, kilus Sąjungos teisės nuostatos ir nacionalinio įstatymo prieštaravimui, priimti sprendimą dėl šios kolizijos būtų kompetentingas ne Sąjungos teisės taikymą turintis užtikrinti teismas, o kita įstaiga, turinti savo atskirą diskreciją (2018 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Minister for Justice and Equality ir Commissioner of An Garda Síochána*, C-378/17, EU:C:2018:979, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), net jeigu tai sudarytų tik laikiną kliūtį visapusišiam Sąjungos teisės veiksmingumui (2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Winner Wetten*, C-409/06, EU:C:2010:503, 57 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 274 Kaip nurodyta šio sprendimo 128 punkte, siekiant garantuoti Sąjungos teisinės tvarkos ypatumų ir autonomijos išsaugojimą, Sutartimis buvo sukurta teismų sistema, skirta nuosekliam ir vienodam Sąjungos teisės aiškinimui užtikrinti, o nacionaliniai teismai ir Teisingumo Teismas turi užtikrinti tiek visapusišką Sąjungos teisės taikymą visose valstybėse narėse, tiek teisės subjektams pagal šią teisę suteikiamą veiksmingą teisminę gynybą.
- 275 Be to, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad taip sukurtos teismų sistemos kertinis akmuo yra SESV 267 straipsnyje numatyta prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo procedūra; pagal šią procedūrą užmezgant dialogą tarp Teisingumo Teismo ir valstybių narių teismų siekiama užtikrinti vienodą Sąjungos teisės aiškinimą, o kartu –

- jos nuoseklumą, visišką veiksmingumą, autonomiją ir galiausiai savitą Sutarčių sukurtos teisės pobūdį (2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *XC ir kt.*, C-234/17, EU:C:2018:853, 41 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 276 Kaip priminta šio sprendimo 129–131 punktuose, šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, be kita ko, nusprendė, kad pagrindinė teisė į tai, kad bylą išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas, reiškia, kad kiekvienas nacionalinis teismas, turintis taikyti Sąjungos teisę, privalo patikrinti, ar jo sudėtis atitinka tokio teismo apibrėžtį, kai šiuo klausimu kyla didelių abejonių, nes toks patikrinimas yra būtinas siekiant užtikrinti, kad teisės subjektai demokratinėje visuomenėje pasitikėtų teismais; arba kad toks nacionalinis teismas tam tikromis aplinkybėmis turi galėti patikrinti, ar teisėjo skyrimo procedūros pažeidimas galėjo lemti šios pagrindinės teisės pažeidimą.
- 277 Atsižvelgiant į tai, gali būti pateisinama, kad teisėjas, kuris pats nenusišalino ir dėl kurio bylos šalis pateikė prašymą nušalinti dėl galimo jo interesų konflikto, nedalyvautų priimant sprendimą dėl tokio prašymo ir kad, atsižvelgiant į aplinkybes, kompetencija priimti sprendimą dėl tokio prašymo, kaip buvo Lenkijoje prieš įsigaliojant ginčijamoms nacionalinėms nuostatoms, būtų patikėta kitai atitinkamo teismo kolegijai arba viena pakopa aukštesnės instancijos teismui. Gerą teisingumo vykdymą taip pat gali atitikti tai, kad tarp kelių teismų galinčias kilti dalykinės ar teritorinės kompetencijos kolizijas spręstų trečioji institucija.
- 278 Vis dėlto šio sprendimo 276 punkte nurodyti įpareigojimai užkerta kelią tam, kad nacionalinių teismų atliekamas patikrinimas, ar laikomasi reikalavimų, kylančių iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio, kaip juos išaiškino Teisingumo Teismas, ir paskesnis jų taikymas tuo atveju, kai vykdomas toks teisminių įgaliojimų reorganizavimas, kokį ieškinio antrajame pagrinde ginčija Komisija, galėtų būti bendrai ir nediferencijuotai priskirtas vieninteliam nacionaliniam teismui, juo labiau jei šis teismas pagal nacionalinę teisę negali nagrinėti tam tikrų šiems reikalavimams būdingų aspektų.
- 279 Beje, šiuo klausimu reikia pažymėti, kad argumentams, kuriais Teisingumo Teismas remiasi šio sprendimo 265 punkte nurodytoje savo jurisprudencijoje, susijusiems su pranašumais, kuriuos gali suteikti specializacija teisingumo vykdymo, specialių žinių, vidutinės bylos nagrinėjimo trukmės apribojimo ar vienodo teisės taikymo srityse, negali būti teikiama pirmenybė prieš reikalavimus, kylančius iš veiksmingos teisminės gynybos principo, kurio laikymąsi kiekvienas nacionalinis teismas, nepriklausomai nuo to, kuriai instancinei pakopai priklauso ar kokios srities dalykinė kompetencija jam priskirta, turi iš esmės galėti užtikrinti, kai nagrinėja konkrečią bylą, prireikus užmegzdamas dialogą su Teisingumo Teismu pagal SESV 267 straipsnį.
- 280 Nagrinėjamu atveju pirmiausia reikia pažymėti, kad nacionalinėmis nuostatomis, kurias Komisija ginčija antrajame pagrinde, siekiama vienintelei institucijai, šiuo atveju – konkrečiai *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijai, priskirti bendrą iš šio principo kylančių reikalavimų, susijusių su visų teismų ir teisėjų – tiek bendrosios kompetencijos, tiek administracinių – nepriklausomumu, kontrolę, neleidžiant, kad tokią kontrolę galėtų atlikti kuris nors iš šių kitų teismų, taigi, ir kitos *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) ir *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas) kolegijos, ir taip atimant kompetenciją iš nacionalinių teismų, kurie iki tol buvo kompetentingi atlikti įvairių tokių reikalavimų kontrolę ir šioje srityje tiesiogiai taikyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos kylančias išvadas.

- 281 Iš tiesų, pirma, kaip nurodyta iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje, Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai buvo suteikta išimtinė kompetencija priimti sprendimus dėl „prašymų ar pareiškimų“, susijusių su teisėjo „nušalinimu“ arba „teismo“, kuriame turi būti nagrinėjama byla, „paskyrimu“, „apimanti skundus dėl teismo ar teisėjo nepriklausomumo stokos“, todėl šiuos prašymus ar pareiškimus šiai kolegijai turi nedelsdamas perduoti bet kuris kitas bylą nagrinėjantis teismas, įskaitant atvejus, kai bylos esmė patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį.
- 282 Antra, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 82 straipsnio 2–5 dalyse nurodyta, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos plenarinė sesija turi taip pat išimtinę kompetenciją, kai nagrinėjant kasacinį skundą ar kitą skundą *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), įskaitant kitas šio teismo kolegijas, „kyla teisės klausimas dėl teisėjo ar teismo nepriklausomumo“. Tokiu atveju šio įstatymo 82 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegija, nagrinėjanti atitinkamą bylą, „sustabdo bylos nagrinėjimą ir perduoda šį klausimą“ Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai, be to, šiuo pagrindu priimtas tos kolegijos sprendimas yra „privalomas visoms *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) kolegijoms“.
- 283 Trečia, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 4–6 dalių nuostatose, be kita ko, numatyta, kad Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti „skundus dėl [*Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas)], bendrosios kompetencijos teismų, karo teismų ir administracinių teismų, įskaitant [*Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas)], galutinių sprendimų ar nutarčių pripažinimo neteisėtais“, jei „neteisėtumas yra susijęs su asmens, paskirto į teisėjo pareigas ir priėmusio sprendimą atitinkamoje byloje, statuso ginčijimu“.
- 284 Reikia pažymėti, kad plati iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 4–6 dalių formulotė gali tapti pagrindas Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai atlikti visų kitų Lenkijos bendrosios kompetencijos ir administracinių teismų galutinių sprendimų, įskaitant kitų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) ir *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas) kolegijų galutinius sprendimus, *ex post* peržiūrą kiekvieną kartą, kai ginčijamas asmens, paskirto į teisėjo pareigas ir turėjusio priimti sprendimą bet kuriame atitinkamos bylos nagrinėjimo etape, statusas.
- 285 Kita vertus, reikia atsižvelgti į tai, kad ieškinio antrajame pagrinde ginčijamos nacionalinės nuostatos į Aukščiausiojo Teismo įstatymą skubos tvarka buvo įtrauktos Pakeitimo įstatymu šio sprendimo 140–145 punktuose aprašytomis konkrečiomis aplinkybėmis ir tuo pačiu metu kaip ir kitos nuostatos, kurias Komisija ginčijo pirmajame ir trečiajame pagrinduose. Kaip matyti iš Teisingumo Teismo išvadų, padarytų nagrinėjant ieškinio pirmąjį ir trečiąjį pagrindus, sprendimas jiems pritarti grindžiamas, be kita ko, tuo, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos dėl jose nustatytų *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) ir visų bendrosios kompetencijos ir administracinių teismų teisėjams skirtų draudimų ir drausminių nusižengimų užkerta šiems teisėjams kelią pateikti tam tikras išvadas ir vertinimus, kuriuos jie tam tikromis aplinkybėmis vis dėlto privalo pateikti pagal Sąjungos teisę, atsižvelgdami į reikalavimus, kylančius iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio.
- 286 Tokiomis aplinkybėmis tai, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas pertvarkė teismų įgaliojimus ir suteikė vienintelei nacionalinei institucijai kompetenciją tikrinti, ar laikomasi tam tikrų esminių reikalavimų, kylančių iš ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos pagrindinės teisės į veiksmingą teisminę gynybą, nors tokio patikrinimo poreikis,

- priklausomai nuo aplinkybių, gali iškilti bet kuriame nacionaliniame teisme, kartu nustatydamas minėtus draudimus ir drausminius pažeidimus, gali dar labiau susilpninti šios pagrindinės teisės laikymosi kontrolės, kuri Sąjungos teisėje vis dėlto patikėta visiems nacionaliniams teismams, veiksmingumą. Taip yra juo labiau dėl to, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 198 punkte, nagrinėjamu atveju minėta institucija negali nagrinėti prašymo, kurį jai pateikė nacionalinis teismas, siekdamas, kad būtų „konstatuotas ar įvertintas teisėjo paskyrimo teisėtumas ar jo įgaliojimų vykdyti teismines funkcijas teisėtumas“.
- 287 Be to, taip užkertant kelią visiems kitiems teismams, nesvarbu, kokiai instancinei pakopai jie priklauso ar kokia yra jų nagrinėjamos bylos stadija, net jeigu jų nagrinėjamos bylos susijusios su Sąjungos materialinės teisės nuostatų taikymu, iš karto daryti tai, kas būtina siekiant užtikrinti atitinkamų teisės subjektų teisės į veiksmingą teisminę gynybą laikymąsi, prireikus netaikant iš šios teisės kylantiems reikalavimams prieštaraujančių nacionalinės teisės normų, Komisijos ieškinio antrajame pagrinde ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis pažeidžiamas ir Sąjungos teisės viršenybės principas.
- 288 Galiausiai, kalbant apie Pakeitimo įstatymo 10 straipsnį, pakanka pažymėti: kadangi šio straipsnio tikslas iš esmės yra patikslinti, kiek ir kaip turi būti vykdoma pagal šio sprendimo 281–283 punktuose nurodytas nacionalines nuostatas Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai suteikta išimtinė kompetencija, kiek tai susiję su bylomis, kurios šio įstatymo įsigaliojimo dieną dar nebuvo išnagrinėtos, šis straipsnis neatsiejamas nuo šių kitų nuostatų, todėl dėl tų pačių priežasčių, kurios nurodytos šio sprendimo 268–287 punktuose, juo pažeidžiama tiek ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su Chartijos 47 straipsniu, tiek Sąjungos teisės viršenybės principas.
- 289 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia pritarti antrajam pagrindui, kiek jis grindžiamas ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principo pažeidimu.
- 290 Dėl SESV 267 straipsnio reikia pažymėti, kad pats faktas, jog vienai institucijai, t. y. šiuo atveju Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai, yra suteikta išimtinė kompetencija spręsti tam tikrus klausimus, susijusius su ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio taikymu, gali trukdyti kitiems teismams, iš kurių buvo atimta bet kokia vidaus kompetencija patiems spręsti šiuos klausimus, kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymais priimti prejudicinį sprendimą arba bent juos nuo to atgrasyti, o tai, kaip matyti iš šio sprendimo 155–158 punktuose išdėstytų principų, yra SESV 267 straipsnio pažeidimas.
- 291 Be to, kalbant apie platesnį Pakeitimo įstatymo ir ginčijamų nacionalinių nuostatų priėmimo kontekstą, taip pat reikia priminti, kad, kaip pažymėjo Komisija ir nurodyta daugelyje neseniai priimtų Teisingumo Teismo sprendimų, pastaruoju metu padaugėjo Lenkijos institucijų bandymų atgrasyti nacionalinius teismus nuo kreipimosi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl ESS 19 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Chartijos 47 straipsnio aiškinimo, susijusio su Lenkijos teisminei valdžiai poveikį darančiomis teisėkūros reformomis, arba užkirsti jiems kelią tai daryti (žr., be kita ko, 2021 m. kovo 2 d. Sprendimo *A. B. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo teisėjų skyrimas – Skundas)*, C-824/18, EU:C:2021:153, 99–106 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 292 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia pritarti ieškinio antrajam pagrindui.

Dėl penktojo pagrindo

Šalių argumentai

- 293 Ieškinio penktajame pagrinde Komisija tvirtina, kad iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsniu, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi pažeidžiamas Chartijos 7 straipsnis, 8 straipsnio 1 dalis, taip pat BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktai, 3 dalis ir 9 straipsnio 1 dalis.
- 294 Komisijos nuomone, pagal šias nacionalines nuostatas reikalaujama, kad įvairių teismų teisėjai pateiktų rašytinę deklaraciją dėl savo narystės asociacijoje, ne pelno fonde ar politinėje partijoje, taip pat dėl juose einamų pareigų, ir kad ši informacija būtų paskelbta *Biuletyn Informacji Publicznej*, todėl šios nuostatos susijusios su asmens duomenų tvarkymu, nes tai informacija apie privačioje srityje veikiančius fizinius asmenis, kurių tapatybė yra aiškiai nustatyta.
- 295 Be to, Komisijos teigimu, tokių asmens duomenų rinkimas ir skelbimas nepatenka į teisingumo sistemos organizavimo sritį ir bet kuriuo atveju dėl galimo šių duomenų ir teisėjo pareigų vykdymo funkcinio ryšio tokios priemonės negali būti neįtrauktos į BDAR taikymo sritį. Minėtos priemonės skirtos paveikti teisėjų karjerą ir jų pareigų vykdymą, taip pat gali turėti įtakos jų nepriklausomumui, o pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą tais atvejais, kai šie teisėjai turi taikyti ir aiškinti Sąjungos teisę, turi būti užtikrinama nepriklausomumo apsauga.
- 296 Nagrinėjami asmens duomenys taip pat priskiriami prie neskelbtinų duomenų kategorijų, kurioms taikomas BDAR 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas ir sustiprinta apsauga, nes tai yra duomenys, galintys atskleisti atitinkamų teisėjų politines pažiūras ar filosofinius įsitikinimus.
- 297 Komisija mano, kad net darant prielaidą, jog projekto, kuriuo remiantis buvo priimtas iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnis, aiškinamajame rašte nurodyti tikslai išsaugoti teisėjų politinį neutralumą ir nešališkumą, taip pat pasitikėjimą šiuo nešališkumu ir apsaugoti jų pareigų prestižą gali būti laikomi teisėtais, vis dėlto nagrinėjami deklaravimo ir paskelbimo įpareigojimai nėra būtini šiems tikslams pasiekti. Taigi šių įpareigojimų nulemti suinteresuotųjų asmenų teisės į jų privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą suvaržymai neatitinka proporcingumo principo, todėl jais pažeidžiami reikalavimai, kylantys iš įvairių šio sprendimo 293 punkte nurodytų Sąjungos teisės nuostatų.
- 298 Komisijos teigimu, tokios priemonės nėra griežtai apribotos tik tuo, kas būtina minėtiems tikslams pasiekti, nes šiuo tikslu yra mažiau ribojančių priemonių, kaip antai nušalinimo procedūros ir informacijos apie tam tikrą teisėjų vykdomą veiklą, nesusijusią su jų pareigomis, dėl kurios gali kilti interesų konfliktas konkrečioje byloje, pateikimas institucijoms, atsakingoms už profesinių standartų laikymosi užtikrinimą arba teisėjų kolegijų narių paskyrimą. Be to, šios mažiau ribojančios priemonės padeda išvengti tokios surinktos informacijos panaudojimo kitiems nei tariamai siekiami tikslams, pavyzdžiui, siekiant daryti išorinį spaudimą teisėjams, pažeidžiantį jų nepriklausomumą, arba pakenkti tiek jų profesinei reputacijai ir autoritetui, skatinant visuomenę nepasitikėti jais, tiek karjeros raidai, sudarant jiems diskriminacines sąlygas.
- 299 Be to, pasak Komisijos, ankstesnė asmens narystė politinėje partijoje yra jo privataus gyvenimo iki paskyrimo teisėju dalis ir neturi tiesioginės įtakos jo dabatinei veiklai. Tai visų pirma pasakytina apie narystę politinėje partijoje iki 1989 m. gruodžio 29 d., nes tokios informacijos gavimas neturi

jokios reikšmės vertinant teisėjo nešališkumą bylose, kurias jis nagrinėja praėjus daugiau kaip 30 metų. Taigi privalomas tokių asmens duomenų deklaravimas ir skelbimas taip pat nėra tinkami nagrinėjamu atveju nurodytiems tikslams pasiekti.

- 300 Komisija pažymi, kad nagrinėjamos nacionalinės priemonės iš esmės priylgsta teisėjų kontrolės mechanizmui, kurio staigus nustatymas visiškai nepateisinamas ir neatitinka jokio konkretaus poreikio, nes teisėjų apolitiškumą ir nešališkumą jau seniai užtikrina, be kita ko, tokį apolitiškumą numatantis Konstitucijos 178 straipsnis, taip pat priesaika, kurią duodami teisėjai įsipareigoja vykdyti teisingumą „visiškai nešališkai“, ir Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 66 ir 82 straipsniuose nustatyta jų pareiga susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, galinčių „pakirsti pasitikėjimą jų nešališkumu“.
- 301 Atsikirdama Lenkijos Respublika visų pirma teigia, kad nagrinėjamam asmens duomenų tvarkymui BDAR netaikomas, nes duomenys tvarkomi vykdant veiklą, kuriai Sąjungos teisė netaikoma, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punktą, t. y. organizuojant teisingumo sistemą ir ją vykdant, o su tuo atitinkama informacija turi „tiesioginį ryšį“, nes yra susijusi su teisėjo pareigų vykdymu.
- 302 Be to, Lenkijos Respublika teigia, kad net darant prielaidą, jog BDAR taikytinas šioje byloje, ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis siekiama teisėto tikslo padidinti teisėjų nešališkumą ir politinį neutralumą, informuojant teisės subjektus apie galimus nušalinimo pagrindus, kuriais jie gali remtis konkrečioje byloje, ir kad šios nacionalinės nuostatos yra proporcingos šiam tikslui.
- 303 Pirma, ankstesnė narystė politinėje partijoje, įskaitant narystę iki 1989 m. gruodžio 29 d., kai tuo metu teismų valdžia buvo politizuota, gali turėti įtakos dabartinei ir būsimai atitinkamo teisėjo teisminei veiklai.
- 304 Antra, Komisija niekaip nepagrindė savo teiginių, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos gali pakenkti teisėjų profesinei reputacijai ir nepriklausomumui, lemti diskriminaciją jų profesinėje karjeroje arba būti panaudotos tokiais tikslais. Visų pirma atitinkamos informacijos pateikimas neturi įtakos nei teisėjo kompetencijai vykdyti teisingumą, nei bylų paskirstymui teisme, kuriame jis posėdžiauja, nei atitinkamo asmens karjeros raidai. Tokios informacijos pateikimas taip pat neturi įtakos atitinkamo teisėjo nepriklausomumui ar nešališkumui jo nagrinėjamosiose bylose ir nelemia jo automatinio nušalinimo šiose bylose. Beje, Komisija nenurodė nė vieno konkretaus atvejo, kai tokia informacija buvo panaudota nurodytu būdu.
- 305 Trečia, ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis siekiamo tikslo negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis, nes, nesuteikus galimybės susipažinti su atitinkama informacija, teisės subjektai negalėtų sužinoti apie galimus teisėjų, kurie turi priimti sprendimą su jais susijusioje byloje, nušalinimo pagrindus.
- 306 Be to, Lenkijos Respublikos nuomone, atitinkami duomenys nepatenka į BDAR 9 straipsnio 1 dalyje nurodytas kategorijas, nes ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis nereikalaujama, kad teisėjas atskleistų informaciją apie savo politines pažiūras ar filosofinius įsitikinimus. Šiose nacionalinėse nuostatose taip pat nėra išvardyta nurodytinų narystės rūšių, todėl kiekvienu konkrečiu atveju reikėtų įvertinti, ar atitinkama pareiga deklaruoti taikoma atsižvelgiant į, be kita ko, privataus gyvenimo suvaržymams nustatytus apribojimus, visų pirma į Konstitucijos 53 straipsnio 7 dalį, pagal kurią valdžios institucijoms draudžiama reikalauti

atskleisti asmens „pasaulėžiūrą“, įsitikinimus ar religiją. Bet kuriuo atveju dėl Lenkijos Respublikos pirma nurodytų priežasčių minėtos nacionalinės nuostatos atitinka ir BDAR 9 straipsnio 2 dalies g punkte nustatytą proporcingumo reikalavimą.

- 307 Galiausiai Lenkijos Respublika teigia, kad Komisija bando perkelti jai tenkančią įrodinėjimo pareigą, teigdama, kad ši valstybė narė turi nurodyti faktus, pateisinančius šių nacionalinių nuostatų priėmimą ir proporcingumą, vien dėl to, kad anksčiau šių nuostatų nebuvo.

Teisingumo Teismo vertinimas

– Pirminės pastabos

- 308 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ieškinio penktajame pagrinde Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, jog priėmusi iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnį, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalį ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalį Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktus, 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį, taip pat Chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį.
- 309 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą dėl Komisijos nurodytų atskirų įsipareigojimų neįvykdymo (pagal analogiją žr. 2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufрукtas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 131 punktą ir 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 143 punktą).
- 310 Antra, kalbant apie penktajame pagrinde Komisijos ginčijamų nacionalinių nuostatų dalyką, pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal jas reikalaujama, kad *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas), bendrosios kompetencijos teismų ir administracinių teismų teisėjai, priklausomai nuo teismo, kuriame jie posėdžiauja, ir nuo jame einamų pareigų, pateiktą deklaraciją, kurią dažniausiai reikia adresuoti bendrosios kompetencijos ar administracinio teismo pirmininkui, o išimtiniais atvejais, kai teisėjas yra *Sąd Apelacyjny* (Apeliacinis teismas) pirmininkas, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pirmasis pirmininkas ir *Naczelny Sąd Administracyjny* (Vyriausiasis administracinis teismas) pirmininkas, – NTT arba teisingumo ministrui. Remdamosi tomis pačiomis nacionalinėmis nuostatomis, šios įvairios nacionalinės institucijos privalo per 30 dienų interneto svetainėje *Biuletyn Informacji Publicznej* paskelbti šiose deklaracijose pateiktą informaciją.
- 311 Kadangi Komisija skundžia šios informacijos rinkimą tiek, kiek jis atliekamas siekiant ją paskelbti internete, abi šias operacijas reikia vertinti kartu, atsižvelgiant į Sąjungos teisės nuostatas, kurių pažeidimą nagrinėjamu atveju nurodo Komisija.
- 312 Kita vertus, svarbu pažymėti, kad, kaip matyti iš ginčijamų nacionalinių nuostatų, konkrečiai – iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnio formuluotės, į kurią savo ruožtu daroma nuoroda iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalyje ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje, informacija, kuri pateikiama deklaracijoje siekiant ją paskelbti internete, yra trijų rūšių. Iš tikrųjų ši informacija apima, pirma, atitinkamo teisėjo narystę asociacijoje, įskaitant šios asociacijos pavadinimą ir buveinę, einamas pareigas ir narystės laikotarpį, antra, pareigas, kurias teisėjas ėjo ne pelno fondo organe, įskaitant šio fondo pavadinimą, buveinę ir šių pareigų vykdymo laikotarpį, ir, trečia,

suinteresuotojo asmens narystę politinėje partijoje iki jo paskyrimo į teisėjo pareigas ir įgaliojimų vykdymo laikotarpiu iki 1989 m. gruodžio 29 d., įskaitant šios politinės partijos pavadinimą, joje einamas pareigas ir narystės laikotarpį.

– *Dėl BDAR taikytinumo*

- 313 Kadangi Lenkijos Respublika teigia, kad BDAR netaikytinas ginčijamoms nacionalinėms nuostatomis, visų pirma reikia priminti, kad pagal BDAR 2 straipsnio 1 dalį šis reglamentas taikomas asmens duomenų tvarkymui, visiškai arba iš dalies atliekamam automatizuotomis priemonėmis, ir asmens duomenų, kurie sudaro susisteminto rinkinio dalį ar yra skirti jai sudaryti, tvarkymui ne automatizuotomis priemonėmis.
- 314 Vis dėlto BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas asmens duomenų tvarkymui, kai „duomenys tvarkomi vykdant veiklą, kuriai Sąjungos teisė netaikoma“.
- 315 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad, pirma, nei tai, kad informacija, kuriai taikomos ginčijamos nacionalinės nuostatos, yra susijusi su teisėjais, nei tai, kad ši informacija gali turėti tam tikrų sąsajų su teisėjų pareigų vykdymu, savaime nereiškia, kad šios nacionalinės teisės nuostatos nepatenka į BDAR taikymo sritį.
- 316 Reikia priminti: kadangi dėl BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos išimties šiame reglamente numatyta asmens duomenų apsaugos sistema tampa netaikytina ir nukrypsta nuo juo siekiamo tikslo – užtikrinti fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsaugą tvarkant asmens duomenis, kaip antai teisės į privatų ir šeimos gyvenimą ir teisės į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas Chartijos 7 ir 8 straipsniuose, šią išimtį, kaip ir kitas minėto 2 straipsnio 2 dalyje numatytas tokio taikymo išimtis, reikia aiškinti siaurai (šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 14 d. Sprendimo *Buivids*, C-345/17, EU:C:2019:122, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Latvijas Republikas Saeima (Baudos taškai)*, C-439/19, EU:C:2021:504, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 317 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punktas, siejamas su šio reglamento 16 konstatuojamąja dalimi ir 2 straipsnio 2 dalies b punktu, taip pat 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355) 3 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka, kurios tęsiniu iš dalies laikytini šio reglamento 2 straipsnio 2 dalies a ir b punktai, turi būti laikomi turinčiais vienintelį tikslą – į BDAR taikymo sritį neįtraukti asmens duomenų tvarkymo, kai jį atlieka valstybės institucijos, vykdydamos veiklą, kuria siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą, arba veiklą, kurią galima priskirti prie tos pačios kategorijos, todėl vien to, kad tam tikra veikla būdinga valstybei ar viešosios valdžios institucijai, nepakanka, kad ši išimtis būtų automatiškai taikoma tokiais veiklais (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Latvijas Republikas Saeima (Baudos taškai)*, C-439/19, EU:C:2021:504, 63–66 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *Koalitsia „Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie“*, C-306/21, EU:C:2022:813, 36–39 punktus).
- 318 Veikla, kuria siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą, nurodyta BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punkte, visų pirma apima veiklą, skirtą esminėms valstybės funkcijoms ir pagrindiniams visuomenės interesams apsaugoti (2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Latvijas Republikas Saeima (Baudos taškai)*, C-439/19, EU:C:2021:504, 67 punktą ir 2022 m. spalio 20 d. Sprendimo *Koalitsia „Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie“*, C-306/21, EU:C:2022:813, 40 punktą).

- 319 Nors užtikrinti gerą teisingumo vykdymą valstybėse narėse ir, be kita ko, priimti teisėjų statusui ir jų pareigų vykdymui taikomas taisyklės priklauso šių valstybių kompetencijai, veiksmai, reglamentuojami nacionalinėmis nuostatomis, kurias Komisija ginčija ieškinio penktajame pagrinde, negali būti laikomi veikla, nepatenkančia į Sąjungos teisės taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punktą, pavyzdžiui, veikla, kuria siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą.
- 320 Šiuo klausimu BDAR 20 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas taikomas, *inter alia*, teismų ir kitų teisminių institucijų veiklai, atsižvelgiant į tam tikras minėtame reglamente numatytas ar leidžiamas sąlygas, kai tokie teismai ar kitos teisminės institucijos veikia vykdydami savo teismines funkcijas.
- 321 Pažymėtina, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 312 punkte, nors ginčijamose nacionalinės teisės nuostatose numatyta, kad atitinkamos informacijos rinkimo ir jos paskelbimo internete operacijas paprastai atlieka bendrosios kompetencijos teismų arba administracinių teismų pirmininkai, o išimtiniais atvejais – NTT arba teisingumo ministras, tokios operacijos nėra atitinkamų institucijų teisminių funkcijų vykdymo dalis, todėl BDAR 2 straipsnio 2 dalies a punktas šioms operacijoms netaikytinas.
- 322 Antra, reikėtų priminti, kad pagal BDAR 4 straipsnio 1 punktą „asmens duomenys“ yra „bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti“. Savo ruožtu BDAR 4 straipsnio 2 punkte sąvoka „duomenų tvarkymas“ apibrėžiama kaip „bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka“, o kaip tokių operacijų pavyzdžiai, be kita ko, nurodomi tokių duomenų „rinkimas, įrašymas, <...> platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis“.
- 323 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad, viena vertus, informacija, kurią privaloma pateikti deklaracijoje ir skelbti internete, yra susijusi su fiziniais asmenimis, kurių tapatybė nustatyta arba ją galima nustatyti, todėl patenka į sąvoką „asmens duomenys“, kaip ji suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 1 punktą. Iš tikrųjų tai yra informacija apie įvardytus asmenis, apimanti jų narystę asociacijose, ne pelno fonduose ir politinėse partijose bei juose šių asmenų einamas ar eitas pareigas. Aplinkybė, kad ši informacija susijusi su deklaraciją teikiančio asmens profesine veikla, negali panaikinti tokio jos kvalifikavimo (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 65 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 324 Kita vertus, nacionalinės nuostatos, pagal kurias, kaip nagrinėjamu atveju, privaloma deklaruoti ir internete skelbti atitinkamą informaciją, apima operacijas, kurias sudaro šios informacijos rinkimas, įrašymas ir platinimas, t. y. visas operacijas, kurios yra asmens duomenų „tvarkymo“, kaip tai suprantama pagal BDAR 4 straipsnio 2 punktą, sudedamoji dalis (dėl asmens duomenų skelbimo internete žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 325 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos patenka į BDAR taikymo sritį, todėl turi atitikti šio reglamento nuostatas, kurių pažeidimą nagrinėjamu atveju nurodo Komisija.

– *Dėl Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies taikytinumo*

- 326 Kaip numatyta Chartijos 51 straipsnio 1 dalyje, jos nuostatos skirtos valstybėms narėms tais atvejais, kai šios įgyvendina Sąjungos teisę.
- 327 Nagrinėjamu atveju iš šio sprendimo 313–325 punktuose išdėstytų argumentų matyti, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos yra susijusios su asmens duomenų tvarkymu ir patenka į BDAR taikymo sritį. Vadinasi, priimdama šias nacionalines nuostatas Lenkijos Respublika turėjo, be kita ko, įgyvendinti BDAR.
- 328 Be to, kadangi šie asmens duomenys – tai informacija apie fizinius asmenis, kurių tapatybė nustatyta, bet kurio plačiosios visuomenės nario prieiga prie tokių duomenų daro poveikį Chartijos 7 straipsnyje įtvirtintai atitinkamų asmenų pagrindinei teisei į privataus gyvenimo gerbimą, ir šiomis aplinkybėmis nesvarbu, ar atitinkami duomenys gali būti susiję su profesine veikla. Toks minėtų duomenų atskleidimas plačiai visuomenei taip pat yra asmens duomenų tvarkymas, kuriam taikomas Chartijos 8 straipsnis (šiuo klausimu žr. 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 329 Taigi minėtų asmens duomenų atskleidimas trečiosioms šalims yra Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas, nesvarbu, kaip pateikta informacija bus naudojama vėliau. Šiuo klausimu nelabai svarbu, ar atitinkama su privačiu gyvenimu susijusi informacija yra neskelbtina ir ar dėl šio suvaržymo suinteresuotieji asmenys galbūt patyrė nepatogumų (žr. 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 39 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 330 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad nagrinėjamu atveju taikytini Chartijos 7 straipsnis ir 8 straipsnio 1 dalis, todėl ginčijamos nacionalinės nuostatos turi atitikti šiuos straipsnius (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 103 punktą).

– *Dėl BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktų, 3 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies, taip pat Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies tariamo pažeidimo*

- 331 Pirmiausia reikia pabrėžti glaudų BDAR ryšį su Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t. y. nuostatomis, į kurias atsižvelgiant turi būti aiškinamas šis reglamentas.
- 332 Beje, iš BDAR 1 straipsnio 2 dalies, siejamos su jo 4 ir 10 konstatuojamosiomis dalimis, matyti, kad šiuo reglamentu, be kita ko, siekiama užtikrinti aukštą fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsaugos lygį tvarkant asmens duomenis; ši teisė taip pat pripažįstama Chartijos 8 straipsnyje ir glaudžiai susijusi su jos 7 straipsnyje įtvirtinta teise į privataus gyvenimo gerbimą (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 61 punktą). Kaip, be kita ko, generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 235 punkte, jei tenkinamos asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygos pagal šį reglamentą, laikoma, kad toks tvarkymas iš esmės atitinka ir Chartijos 7 bei 8 straipsniuose nustatytus reikalavimus (pagal analogiją žr. 2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 102 punktą).
- 333 Kita vertus, kaip matyti iš argumentų, kuriuos Komisija išdėstė ieškinio penktajame pagrinde, ji abejoja, ar ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis iš tikrųjų siekiama Lenkijos Respublikos nurodytų tikslų, ir teigia, kad dėl šių nuostatų atsiradę pagrindinių teisių į asmens duomenų

- apsaugą ir privataus gyvenimo gerbimą suvaržymai bet kuriuo atveju neatitinka proporcingumo reikalavimo, kylančio iš įvairių Sąjungos teisės nuostatų, kurios, jos teigimu, buvo pažeistos. Kadangi Komisija nenurodė, kad šios nacionalinės nuostatos neatitinka kitų iš šių Sąjungos teisės nuostatų kylančių reikalavimų, Teisingumo Teismas turi apsiriboti Komisijos suformuluoto pagrindo nagrinėjimu, taigi tas nacionalines nuostatas nagrinėti tik jų proporcingumo aspektu, atsižvelgdamas į Lenkijos Respublikos nurodytus tikslus.
- 334 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, pirma, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, Chartijos 7 ir 8 straipsniuose užtikrinamos pagrindinės teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą nėra absoliučios ir turi būti vertinamos atsižvelgiant į jų socialinę funkciją, taip pat derinamos su kitomis pagrindinėmis teisėmis. Taigi gali būti nustatyti jų apribojimai, jeigu, remiantis Chartijos 52 straipsnio 1 dalimi, jie yra numatyti įstatyme, nekeičia pagrindinių teisių esmės ir atitinka proporcingumo principą. Remiantis šiuo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba yra reikalingi kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Jie turi neviršyti to, kas yra griežtai būtina, o suvaržymą nustatančiame teisės akte turi būti numatytos aiškios ir tikslios taisyklės, kuriomis reglamentuojama atitinkamos priemonės apimtis ir taikymas (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 70 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 335 Antra, BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytas išsamus ir baigtinis atvejų, kai asmens duomenų tvarkymas gali būti laikomas teisėtu, sąrašas. Tam, kad tvarkymas galėtų būti laikomas teisėtu, jis turi patekti į kurią nors iš šioje nuostatoje numatytų atvejų (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 67 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 336 Pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą duomenų tvarkymas yra teisėtas, kai juos tvarkyti būtina siekiant įvykdyti duomenų valdytojui taikomą teisinę prievolę. Pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punktą duomenų tvarkymas taip pat yra teisėtas, kai juos tvarkyti būtina siekiant atlikti viešojo intereso užduotį arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas.
- 337 BDAR 6 straipsnio 3 dalyje dėl šių dviejų teisėtumo atvejų nurodyta, kad duomenų tvarkymas turi būti grindžiamas Sąjungos teise arba duomenų valdytojui taikoma valstybės narės teise ir kad šis teisinis pagrindas turi atitikti viešojo intereso tikslą ir būti proporcingas siekiamam teisėtam tikslui. Kadangi šie reikalavimai išreiškia iš Chartijos 52 straipsnio 1 dalies kylančius reikalavimus, jie turi būti aiškinami atsižvelgiant į šią nuostatą (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 69 punktas).
- 338 Kaip pažymėta šio sprendimo 310 punkte, nagrinėjamu atveju pagal ginčijamas nacionalines nuostatas reikalaujama, kad atitinkami teisėjai, priklausomai nuo teismo, kuriame posėdžiauja, ir jame einamų pareigų, pateiktą deklaraciją, kurią dažniausiai reikia adresuoti bendrosios kompetencijos teismų arba administracinių teismų pirmininkams, o išimtiniais atvejais – NTT arba teisingumo ministrui, kad šios institucijos skelbtų šioje deklaracijoje pateiktą informaciją leidinyje *Biuletyn Informacji Publicznej*.
- 339 Kadangi šioms institucijoms taikoma pareiga rinkti, įrašyti ir internete skelbti duomenis kyla iš šio sprendimo 310 punkte nurodytų nuostatų, nagrinėjamas asmens duomenų tvarkymas turi būti laikomas būtinu siekiant įvykdyti kiekvienai iš šių institucijų, kaip duomenų valdytojais, nustatytą

- teisinę prievolę. Vadinasi, šis tvarkymas atitinka BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytą atvejį (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 71 punktą).
- 340 Kalbant apie BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytą teisėtumo atvejį, reikia pažymėti, kad teisėjų nešališkumo tikslo, kuris, be kita ko, nurodytas Pakeitimo įstatymo aiškinamajame rašte, kiek tai susiję su Komisijos ieškinio penktajame pagrinde ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis, įgyvendinimas padeda užtikrinti tinkamą teisminės funkcijos vykdymą, o tai yra viešojo intereso užduotis, kaip tai suprantama pagal šią to reglamento nuostatą.
- 341 Trečia, pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį, be kita ko, draudžiama tvarkyti asmens duomenis, atskleidžiančius fizinio asmens politines pažiūras ir religinius ar filosofinius įsitikinimus. Remiantis šio 9 straipsnio pavadinimu, tai yra „specialių kategorijų asmens duomenys“, o BDAR 10 konstatuojamojoje dalyje šie duomenys taip pat kvalifikuojami kaip „neskelbtini duomenys“.
- 342 Tam tikros tokio draudimo išimtys numatytos BDAR 9 straipsnio 2 dalyje. Kaip matyti iš šio reglamento 9 straipsnio 2 dalies g punkto, šis draudimas netaikomas, jeigu tvarkyti duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių, remiantis Sąjungos teise arba valstybės narės teise, kuri turi būti proporcinga tikslui, kurio siekiama, nepažeisti esminių teisės į duomenų apsaugą nuostatų ir kurioje turi būti numatytos tinkamos ir konkrečios duomenų subjekto pagrindinių teisių ir interesų apsaugos priemonės.
- 343 Taigi iš BDAR 9 straipsnio formulotės matyti, kad šioje nuostatoje numatytas draudimas taikomas, išskyrus šiame reglamente numatytas išimtis, visų rūšių toje nuostatoje nurodytų specialių kategorijų duomenų tvarkymui ir visiems tokių duomenų valdytojams (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *GC ir kt. (Nuorodų į jautrius duomenis pašalinimas)*, C-136/17, EU:C:2019:773, 42 punktą).
- 344 Siekiant nustatyti, ar ginčijamos nacionalinės nuostatos patenka į BDAR 9 straipsnio taikymo sritį, iš pradžių reikia priminti, kad ši nuostata taikoma ne vien pagal savo pobūdį jautrių duomenų, su kuriais ji susijusi, tvarkymui, bet ir duomenų, kurie netiesiogiai leidžia atskleisti tokio pobūdžio informaciją dedukcijos arba palyginimo būdu, tvarkymui (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 123 punktą).
- 345 Taip pat svarbu priminti, kad, kaip nusprendė Teisingumo Teismas, platų sąvokos „neskelbtini duomenys“ aiškinimą patvirtina šio sprendimo 316 punkte primintas BDAR tikslas – užtikrinti aukštą fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių, visų pirma jų privataus gyvenimo, apsaugos lygį tvarkant su jais susijusius asmens duomenis. Toks aiškinimas taip pat atitinka BDAR 9 straipsnio 1 dalies tikslą užtikrinti didesnę apsaugą nuo duomenų tvarkymo, kuris dėl ypatingo tvarkomų duomenų jautrumo gali, kaip matyti iš šio reglamento 51 konstatuojamosios dalies, labai stipriai suvaržyti Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamas pagrindines teises į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 125 ir 126 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).
- 346 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad informacijos, susijusios su buvusia teisėjo „naryste“ „politinėje partijoje“ ir šioje partijoje einamomis „pareigomis“, kaip nurodyta iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnio 1 dalies 3 punkte, rinkimas ir skelbimas internete yra duomenų tvarkymas, dėl kurio gali būti atskleistos atitinkamo asmens politinės pažiūros, kaip tai suprantama pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį.

- 347 Dėl informacijos, susijusios su buvusia ar esama teisėjo „naryste“ „asociacijoje“ ir „pareigomis“, kurias jis ėjo toje asociacijoje, arba buvusiomis ar esamomis „pareigomis“, kurias ėjo „ne pelno fondo“ organe, nurodytos iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, reikia konstatuoti, kaip tai padarė ir generalinis advokatas savo išvados 244 ir 245 punktuose ir kaip nurodė Komisija, kad, atsižvelgiant į labai platų ir netikslų Lenkijos įstatymų leidėjo vartojamų sąvokų pobūdį, tokios informacijos rinkimas ir skelbimas, priklausomai nuo konkretaus atitinkamų asociacijų ir fondų pobūdžio, gali atskleisti atitinkamų asmenų religinius ar filosofinius įsitikinimus, kaip tai suprantama pagal BDAR 9 straipsnio 1 dalį.
- 348 Vadinas, tam, kad nebūtų taikomas 9 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas, ginčijamos nacionalinės nuostatos turi atitikti vieną iš minėto 9 straipsnio 2 dalyje nurodytų atvejų ir tenkinti joje nustatytus reikalavimus, t. y. nagrinėjamu atveju BDAR 9 straipsnio 2 dalies g punkte numatytus reikalavimus.
- 349 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti: kadangi ginčijamos nacionalinės nuostatos patenka į BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktų bei 9 straipsnio 1 dalies, taip pat Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, dabar reikia įvertinti, ar jos gali būti pateisintos pagal šio reglamento 6 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 2 dalies g punktą bei Chartijos 52 straipsnio 1 dalį.
- 350 Šiuo klausimu iš šio sprendimo 334, 337 ir 342 punktų matyti, jog tam, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos, kaip nagrinėjamo asmens duomenų tvarkymo teisiniai pagrindai, atitiktų reikalavimus, kylančius atitinkamai iš Chartijos 52 straipsnio 1 dalies, BDAR 6 straipsnio 3 dalies ir 9 straipsnio 2 dalies g punkto, toks tvarkymas turi, be kita ko, atitikti viešojo intereso tikslą ir būti proporcingas siekiamam teisėtam tikslui (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 73 punktą).
- 351 Nagrinėjamu atveju Komisija savo ieškinyje nurodo, kad iš įstatymo projekto, kuriuo remiantis buvo priimtas iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnis, aiškinamojo rašto matyti, jog šis projektas grindžiamas siekiu išsaugoti teisėjų politinį neutralumą ir nešališkumą, visuomenės pasitikėjimą šiuo nešališkumu ir galiausiai jų einamų pareigų prestižą.
- 352 Atsikirdama Lenkijos Respublika nurodė, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos pagrįstai priimtos siekiant stiprinti teisėjų politinį neutralumą ir nešališkumą bei teisės subjektų pasitikėjimą šiuo nešališkumu, o dėl šio politinio neutralumo pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju šiomis nacionalinėmis nuostatomis konkrečiai siekiama suteikti teisės subjektams galimybę gauti informaciją apie ankstesnę atitinkamų teisėjų politinę veiklą, kai ši veikla dėl savo pobūdžio gali kelti abejonių dėl teisėjo objektyvumo konkrečioje byloje ir taip lemti galimą jo nušalinimą.
- 353 Šiuo klausimu iš pradžių reikia pažymėti, kad Lenkijos Respublikos nurodytas tikslas, t. y. užtikrinti teisėjų politinį neutralumą ir nešališkumą bei sumažinti riziką, kad atlikdami savo pareigas jie gali būti veikiami su privačiais ar politiniais interesais susijusių argumentų, kaip nurodyta šio sprendimo 340 punkte, neginčytinai atitinka viešąjį interesą, todėl yra teisėtas (pagal analogiją žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 75 ir 76 punktus). Tas pats pasakytina ir apie tikslą sustiprinti teisės subjektų pasitikėjimą tokiu nešališkumu.

- 354 Iš tikrųjų, kaip ne kartą pabrėžė Teisingumo Teismas, teismų nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimas, kuris yra neatsiejamas nuo teismo paskirties, yra pagrindinės teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir į teisingą bylos nagrinėjimą esmė, o ši teisė ypač svarbi, nes yra visų teisių, kurias teisės subjektai turi pagal Sąjungos teisę, apsaugos ir valstybių narių bendrų vertybių, nurodytų ESS 2 straipsnyje, tarp jų – teisinės valstybės vertybės, išsaugojimo garantas (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, 51 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 94 punktą).
- 355 Remiantis suformuota jurisprudencija, norint užtikrinti pagal Sąjungos teisę reikalaujamas nepriklausomumo ir nešališkumo garantijas, būtina, kad egzistuotų taisyklės, be kita ko, dėl teismo sudėties ir jo narių nušalinimo priežasčių, kad teisės subjektams nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl to, ar teismui nedaro įtakos išorės veiksniai, ir dėl jo neutralumo, kai susikerta interesai (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Kaip nurodyta šio sprendimo 95 punkte, šios taisyklės visų pirma turi užkirsti kelią netiesioginei įtakai, galinčiai pakreipti atitinkamų teisėjų sprendimus kuria nors linkme, ir pašalinti jų nepriklausomumo ar nešališkumo nebuvimo įspūdį, galintį pakirsti teisės subjektų pasitikėjimą teismais, kuris būtinas demokratinėje visuomenėje ir teisinėje valstybėje.
- 356 Vadinasi, tikslas, kurio, kaip teigia Lenkijos Respublika, ji siekė nagrinėjamu atveju, atitinka Sąjungos pripažintą bendrojo intereso tikslą, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį, arba viešojo intereso, taigi, teisėtą tikslą, kaip tai suprantama pagal BDAR 6 straipsnio 3 dalį, o toks viešojo intereso tikslas taip pat gali būti apibūdintas kaip „svarbus“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 9 straipsnio 2 dalies g punktą.
- 357 Taigi, remiantis šiomis Sąjungos teisės nuostatomis, toks tikslas leidžia apriboti naudojimąsi Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamomis teisėmis, jeigu tokie apribojimai iš tikrųjų atitinka šį tikslą ir yra jam proporcingi (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 81 punktą).
- 358 Pagal suformuotą jurisprudenciją priemonių, kuriomis ribojamos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamos teisės, proporcingumas reikalauja, kad būtų laikomasi ne tik tinkamumo ir būtinumo reikalavimų, bet ir reikalavimo, kad tokios priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui (2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 63 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 359 Konkrečiau kalbant, asmens duomenų apsaugos išimtys ir jos apribojimai turi būti tokie, kad neviršytų to, kas tikrai būtina, turint omenyje, kad, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, kad būtų pasiekti teisėti tikslai, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią. Be to, bendrojo intereso tikslo negalima siekti neatsižvelgiant į tai, kad jis turi būti derinamas su pagrindinėmis teisėmis, kurioms daro įtaką atitinkama priemonė, nustatant pusiausvyrą tarp bendrojo intereso tikslo ir nagrinjamų teisių, siekiant užtikrinti, kad šia priemone sukeliama nepatogumai nebūtų neproporcingi siekiamiems tikslams. Taigi Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių ribojimo pateisinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į suvaržymo, kurį lemia toks ribojimas, mastą ir tikrinant, ar šiuo ribojimu siekiamo bendrojo intereso tikslo svarba jį atitinka (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 98 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija; taip pat 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 64 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 360 Kaip pažymėta BDAR 39 konstatuojamojoje dalyje, šis būtinumo reikalavimas įvykdomas, jei nurodytas bendrojo intereso tikslas negali būti tinkamai ir taip pat veiksmingai pasiektas kitomis priemonėmis, kurios mažiau ribotų duomenų subjektų pagrindines teises, ypač teises į privatų gyvenimą ir į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas Chartijos 7 ir 8 straipsniuose, o nukrypti nuo tokių duomenų apsaugos principo leidžiančios nuostatos ir šio principo apribojimai negali viršyti to, kas yra griežtai būtina (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 361 Tokiomis aplinkybėmis reikia patikrinti, ar, pirma, darant prielaidą, kad ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis iš tiesų siekiama Lenkijos Respublikos nurodyto bendrojo intereso tikslo, jos yra tinkamos šiam tikslui pasiekti. Prireikus reikės išnagrinėti, antra, ar Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas, kurį lemia šios nacionalinės nuostatos, yra toks, kuris tikrai būtinas, t. y. ar to tikslo negalima tinkamai ir taip pat veiksmingai pasiekti kitomis priemonėmis, kurios mažiau ribotų šias pagrindines teises, ir, trečia, ar šis suvaržymas nėra neproporcingas atsižvelgiant į šį tikslą, o tai reiškia, kad būtina palyginti šio tikslo svarbą ir šio suvaržymo mastą (šiuo klausimu žr. 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 66 punktą).
- 362 Pirma, dėl klausimo, ar naudojant nagrinėjamas deklaracijas surinktos informacijos paskelbimas biuletenyje *Biuletyn Informacji Publicznej* yra tinkamas šiuo atveju tariamam siekiamam bendrojo intereso tikslui įgyvendinti, reikia pažymėti, kad Lenkijos Respublika nepateikė aiškių ir konkrečių paaiškinimų, kodėl privalomas informacijos apie asmens narystę politinėje partijoje iki jo paskyrimo teisėju ir jo įgaliojimų vykdymo laikotarpiu iki 1989 m. gruodžio 29 d. paskelbimas šiuo metu galėtų padėti geriau užtikrinti teisės subjektų teisę, kad jų būtų išnagrinėtų nešališkumo reikalavimą atitinkantis teismas, ir sustiprinti šių asmenų pasitikėjimą tokiu nešališkumu.
- 363 Beje, šiuo klausimu reikia priminti, kad apskritai Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog aplinkybių, kad teisėjas pirmą kartą buvo paskirtas į pareigas tuo metu, kai veikė nedemokratinis Lenkijos Liaudies Respublikos režimas, savaime negalima laikyti galinčiomis sukelti teisės subjektams pagrįstų ir didelių abejonių dėl šio teisėjo nepriklausomumo ir nešališkumo vėliau vykdant teismines funkcijas (2022 m. kovo 29 d. Sprendimo *Getin Noble Bank*, C-132/20, EU:C:2022:235, 82–84 ir 107 punktai).
- 364 Be to, kaip teigia Komisija, tai, kad buvo priimtos ieškinio penktajame pagrinde Komisijos ginčijamos nacionalinės nuostatos, kurios, kaip ir pirmajame bei trečiajame pagrinduose nurodytos nuostatos, yra įtrauktos į Pakeitimo įstatymą, priimtą skubos tvarka šio sprendimo 141–145 ir 291 punktuose aprašytomis aplinkybėmis, leidžia daryti išvadą, kad tos nuostatos, kiek jos susijusios su informacija apie teisėjų narystę politinėje partijoje iki jų paskyrimo ir jų įgaliojimų vykdymo laikotarpiu iki 1989 m. gruodžio 29 d., iš tikrųjų buvo priimtos siekiant pakenkti atitinkamų teisėjų profesinei reputacijai ir teisės subjektų požiūriui į juos arba stigmatizuoti šiuos teisėjus ir taip sąmoningai sustabdyti jų tolesnę karjerą.
- 365 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ginčijamos nacionalinės nuostatos tiek, kiek yra susijusios su tokia informacija ir įpareigoja nurodyti atitinkamos politinės partijos pavadinimą, einamas pareigas ir narystės joje laikotarpį, o tai yra asmens duomenys, kurie, be to, yra „neskelbtini“, kaip tai suprantama pagal BDAR 9 straipsnį, net jeigu jomis iš tikrųjų siekta įgyvendinti šioje byloje nurodytą teisėtą tikslą, bet kuriuo atveju yra netinkamos šiam tikslui pasiekti.

- 366 Šio sprendimo 362–365 punktuose padarytų išvadų pakanka, kad būtų atmesta galimybė ginčijamas nacionalines nuostatas tiek, kiek jose numatytas informacijos apie asmens narystę politinėje partijoje iki jo paskyrimo teisėju ir jo įgaliojimų vykdymo laikotarpiu iki 1989 m. gruodžio 29 d. rinkimas ir skelbimas internete, laikyti atitinkančiomis Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje, taip pat BDAR 6 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 2 dalies g punkte nustatytus reikalavimus, kylančius iš proporcingumo principo. Darytina išvada, kad tiek, kiek minėtos nacionalinės nuostatos susijusios su tokia informacija, jomis pažeidžiamos tiek BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktų, 3 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies, tiek Chartijos 7 straipsnio ir 8 straipsnio 1 dalies nuostatos.
- 367 Vis dėlto, kalbant apie kitą ginčijamose nacionalinės teisės nuostatose nurodytą informaciją, t. y. informaciją, susijusią su esama ar buvusia naryste asociacijoje ir esamu ar buvusiu pareigų vykdymu šioje asociacijoje arba ne pelno fonde, *a priori* negalima atmesti, kad tokios informacijos skelbimas internete padeda atskleisti galimus interesų konfliktus, kurie gali turėti įtakos atitinkamų teisėjų pareigų vykdymui nagrinėjant konkrečias bylas, taip prisidedant prie nešališko šių pareigų vykdymo ir stiprinant teisės subjektų pasitikėjimą teismų darbu (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 83 punktą).
- 368 Taigi, antra, reikia patikrinti, ar Lenkijos Respublikos nurodytą tikslą galima tinkamai ir taip pat veiksmingai pasiekti kitomis priemonėmis, mažiau suvaržančiomis atitinkamų teisėjų teises į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą, ir ar nagrinėjamas suvaržymas nėra neproporcingas šiam tikslui, o tai visų pirma reiškia, kad reikia palyginti šio tikslo svarbą ir šio suvaržymo mastą.
- 369 Tokie vertinimai visų pirma turi būti atliekami atsižvelgiant į visas su atitinkama valstybe nare susijusias teises ir faktines aplinkybes, pavyzdžiui, į tai, ar yra kitų priemonių, skirtų tokiam nešališkumui užtikrinti ir interesų konfliktams išvengti (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 86 punktą).
- 370 Nors, tiesa, kaip teigia Komisija ir kaip matyti iš šio sprendimo 300 punkto, Lenkijoje jau yra priimtos įvairios nacionalinės nuostatos, kuriomis siekiama įtvirtinti ir padėti užtikrinti teisėjų nešališkumą, tai nereiškia, kad priemonės, kuriomis siekiama dar labiau sustiprinti šį nešališkumą, įskaitant jo regimybę, ir teisės subjektų pasitikėjimą juo, turi būti laikomos viršijančiomis tai, kas būtina tokiems tikslams pasiekti.
- 371 Be to, tai, kad, kaip siūlo Komisija, nagrinėjama informacija turi būti prieinama institucijoms, priimančioms sprendimus dėl galimų interesų konfliktų arba turinčioms užkirsti jiems kelią, nebūtinai leidžia patiems teisės subjektams su ja susipažinti ir ja remiantis nustatyti galimus tokius konfliktus, o prireikus – remtis šia informacija siekiant pareikšti nušalinimą teisėjui, turinčiam priimti sprendimą konkrečioje byloje. Paskelbus šią informaciją internete, teisės subjektai iš esmės gali ja naudotis visiškai skaidriai ir neprivalo dėl jos teirautis tų, kurie sprendžia šių teisės subjektų ginčus. Toks skaidrumas kartu gali padėti padidinti teisės subjektų pasitikėjimą teismais.
- 372 Vis dėlto svarbu pažymėti, kad nagrinėjamu atveju atitinkami asmens duomenys yra susiję su laikotarpiais iki datos, nuo kurios teisėjas privalo pateikti pagal ginčijamas nacionalines nuostatas reikalaujamą deklaraciją, neatsižvelgiant į tai, kiek laiko praėjo nuo atitinkamų laikotarpių. Nesant bent jau laiko apribojimo dėl atitinkamų ankstesnių laikotarpių, negalima pagrįstai manyti, kad nagrinėjamos priemonės, kiek jos susijusios su tokiais ankstesniais laikotarpiais, yra apribotos

- tu, kas griežtai būtina siekiant geriau užtikrinti teisės subjektų teisę, kad jų konkrečią būtų išnagrinėtų nešališkumo reikalavimą atitinkantis teismas, ir sustiprinti jų pasitikėjimą šiuo nešališkumu.
- 373 Kita vertus, atsižvelgiant į šio sprendimo 359 punkte nurodytą jurisprudenciją ir siekiant nustatyti, ar Komisijos ginčijamas duomenų tvarkymas yra proporcingas, reikia įvertinti šio tvarkymo nulemtą pagrindinių teisių į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą suvaržymo mastą ir patikrinti, ar šiuo tvarkymu siekiamo bendrojo intereso tikslo svarba atitinka šį mastą.
- 374 Siekiant įvertinti šio suvaržymo mastą, be kita ko, reikia atsižvelgti į nagrinėjamų asmens duomenų pobūdį, ypač į galimą šių duomenų jautrumą, taip pat į tokių duomenų tvarkymo pobūdį ir konkrečią tvarką, ypač į tai, kiek asmenų turi prieigą prie tokių duomenų, ir pačios prieigos prie jų tvarką (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 99 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Kaip pažymėta šio sprendimo 369 punkte, šiuo tikslu taip pat reikia atsižvelgti į visas su atitinkama valstybe nare susijusias teises ir faktines aplinkybes.
- 375 Nagrinėjamu atveju, pirma, pažymėtina, kad, priklausomai nuo atitinkamų asociacijų ar ne pelno fondų tikslo, paskelbiant internete nagrinėjamą informaciją apie asmenis gali būti atskleisti tam tikri jautrūs atitinkamų teisėjų privataus gyvenimo aspektai, be kita ko, jų religiniai ar filosofiniai įsitikinimai, todėl tokiai informacijai, kaip jau nurodyta, taikytina BDAR 9 straipsnio 1 dalis.
- 376 Antra, reikia pažymėti, kad nagrinėjamų asmens duomenų tvarkymas lemia, jog šie duomenys internete tampa laisvai prieinami plačiajai visuomenei, taigi, potencialiai neribotam asmenų skaičiui, todėl toks tvarkymas gali leisti asmenims, kurie dėl priežasčių, nesusijusių su nurodytu bendrojo intereso tikslu – užtikrinti teisėjų nešališkumą ir užkirsti kelią jų interesų konfliktams, siekia gauti informacijos apie deklaruojančiojo asmeninę padėtį, laisvai susipažinti su šiais duomenimis (šiuo klausimu žr. 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 ir C-601/20, EU:C:2022:912, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 377 Trečia, taip pat svarbu atsižvelgti į tai, kad, kaip teigia Komisija ir kaip pažymėta šio sprendimo 364 punkte, paskelbus nagrinėjamus asmens duomenis internete konkrečiomis su atitinkama valstybe nare, kurioje buvo priimtos ginčijamos nacionalinės nuostatos, susijusiomis aplinkybėmis, atitinkami teisėjai, pavyzdžiui, gali būti stigmatizuojami, nepagrįstai formuojant teisės subjektų ir apskritai visuomenės nuomonę apie juos, taip pat gali būti nepagrįstai trukdoma tolesnei jų karjerai.
- 378 Vadinas, toks asmens duomenų tvarkymas, koks nustatytas ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis, turi būti laikomas itin dideliu Chartijos 7 straipsnyje ir 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų atitinkamų asmenų pagrindinių teisių į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą suvaržymu.
- 379 Taigi šio suvaržymo mastas turi būti palygintas su nurodyto bendrojo intereso tikslo užtikrinti teisėjų nešališkumą, įskaitant jo regimybę, ir užkirsti kelią jų interesų konfliktams, kartu didinant skaidrumą ir teisės subjektų pasitikėjimą šiuo nešališkumu, svarba.
- 380 Šiuo tikslu reikia atsižvelgti, be kita ko, į rizikos, su kuria tariamai kovojama, realumą ir mastą, taip pat į tikslus, kurių iš tikrųjų siekiama ginčijamomis nacionalinėmis nuostatomis, visų pirma atsižvelgiant į jų priėmimo aplinkybes, todėl derinant šiuos tikslus su atitinkamų asmenų teise į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą visų valstybių narių atveju rezultatas

nebūtinai bus toks pats (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 110 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 381 Nagrinėjamu atveju konstatuotina, kad, atsižvelgiant į minėtą bendrą ir specifinį nacionalinį kontekstą, į kurį patenka ginčijamos nacionalinės nuostatos, ypač į sunkias pasekmes, kurias šios nacionalinės nuostatos gali sukelti atitinkamiems teisėjams, palyginus dėl atitinkamų asmens duomenų skelbimo atsiradusį suvaržymą su nurodytu bendrojo intereso tikslu matyti, kad pusiausvyra nėra išlaikyta.
- 382 Iš tikrųjų, palyginti su ankstesnės nacionalinės teisės nulemtu *status quo ante*, atitinkamų asmens duomenų skelbimas internete gali būti laikomas dideliu Chartijos 7 straipsnyje ir 8 straipsnio 1 dalyje garantuojamų pagrindinių teisių suvaržymu ir nagrinėjamu atveju tokio suvaržymo negalima pateisinti nauda, kurios gali duoti teisėjų interesų konfliktų prevencija ir didesnis pasitikėjimas jų nešališkumu.
- 383 Atsižvelgiant į tai, taip pat svarbu pažymėti, kad kiekvienas teisėjas pagal teisėjų statusui ir jų pareigų vykdymui bendrai taikomas taisykles privalo nusišalinti nuo bet kokios bylos nagrinėjimo, kai tam tikra aplinkybė, kaip antai dabartinė ar buvusi jo narystė asociacijoje arba dabartinės ar buvusios jo pareigos šioje asociacijoje ar ne pelno fonde, gali sukelti pagrįstų abejonių dėl jo nešališkumo.
- 384 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad ginčijamomis nuostatomis pažeidžiami BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktai, 3 dalis ir 9 straipsnio 1 dalis, taip pat Chartijos 7 straipsnis ir 8 straipsnio 1 dalis, kiek šios nuostatos susijusios su asmens duomenų apie dabartinę ar buvusią narystę asociacijoje ir dabartines ar buvusias pareigas šioje asociacijoje arba ne pelno fonde rinkimu ir skelbimu internete.
- 385 Tokiomis aplinkybėmis reikia pritarti visam ieškinio penktajam pagrindui, kiek jis grindžiamas šių Sąjungos teisės nuostatų pažeidimu.
- 386 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus reikia konstatuoti:
- suteikusi Drausmės bylų kolegijai, kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nėra užtikrinti, jurisdikciją nagrinėti bylas, turinčias tiesioginį poveikį teisėjų ir teisėjų stažuotojų statusui ir jų pareigų vykdymui, kaip antai, pirma, prašymus leisti iškelti baudžiamąją bylą teisėjams ir teisėjams stažuotojams arba juos suimti ir, antra, bylas dėl darbo teisės ir socialinio draudimo, susijusias su *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjais, ir bylas, susijusias su šių teisėjų išleidimu į pensiją, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,
 - priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus ir iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1–3 punktus, pagal kuriuos atitikties Sąjungos teisėje įtvirtintiems pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimams tikrinimą leidžiama kvalifikuoti kaip drausminį nusižengimą, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnį,

- priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 42a straipsnio 1, 2 dalis ir 55 straipsnio 4 dalį, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 2 ir 3 dalis, iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a, 1b dalis ir Pakeitimo įstatymo 8 straipsnį, pagal kuriuos bet kuriam nacionaliniam teismui draudžiama tikrinti, ar laikomasi Sąjungos teisės reikalavimų dėl pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo užtikrinimo, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principą,
 - priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2, 4–6 dalis ir 82 straipsnio 2–5 dalis, taip pat Pakeitimo įstatymo 10 straipsnį, pagal kuriuos Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos išimtinėi kompetencijai priskiriama nagrinėti prieštaravimus ir teisės klausimus dėl teismų ir teisėjų nepriklausomumo stokos, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą,
 - priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnį, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalį ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalį Lenkijos Respublika pažeidė teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas pagal Chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį, taip pat BDAR 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktus, 6 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį.
- 387 Likusią ieškinio dalį, t. y. kiek Komisija ieškinio pirmajame pagrinde prašo pripažinti SESV 267 straipsnio pažeidimą, reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 388 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas, o Lenkijos Respublika iš esmės pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.
- 389 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį Belgijos Karalystė, Danijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė, Suomijos Respublika ir Švedijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Suteikusi *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) Drausmės bylą kolegijai, kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nėra užtikrinti, jurisdikciją nagrinėti bylas, turinčias tiesioginį poveikį teisėjų ir teisėjų stažuotojų statusui ir jų pareigų vykdymui, kaip antai, pirma, prašymus leisti iškelti baudžiamąją bylą teisėjams ir teisėjams stažuotojams arba juos suimti ir, antra, bylas dėl darbo teisės ir socialinio draudimo, susijusias su *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjais, ir bylas, susijusias su šių teisėjų išleidimu į pensiją, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

2. Priėmusi ir palikusi galioti 2001 m. liepos 27 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas), iš dalies pakeisto 2019 m. gruodžio 20 d. *Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiami Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas, Aukščiausiojo Teismo įstatymas ir kai kurie kiti įstatymai), 107 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktus ir 2017 m. gruodžio 8 d. *Ustawa o Sądzie Najwyższym* (Aukščiausiojo Teismo įstatymas), iš dalies pakeisto šiuo 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 72 straipsnio 1 dalies 1–3 punktus, pagal kuriuos atitikties Europos Sąjungos teisėje įtvirtintiems pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimams tikrinimą leidžiama kvalifikuoti kaip drausminį nusižengimą, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnį.
3. Priėmusi ir palikusi galioti Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymo, iš dalies pakeisto minėtu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 42a straipsnio 1, 2 dalis ir 55 straipsnio 4 dalį, Aukščiausiojo Teismo įstatymo, iš dalies pakeisto minėtu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 26 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 2 ir 3 dalis, 2002 m. liepos 25 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych* (Administracinių teismų santvarkos įstatymas), iš dalies pakeisto tuo pačiu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 5 straipsnio 1a, 1b dalis ir pastarojo įstatymo 8 straipsnį, pagal kuriuos bet kuriam nacionaliniam teismui draudžiama tikrinti, ar laikomasi Sąjungos teisės reikalavimų dėl pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo užtikrinimo, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, ir Sąjungos teisės viršenybės principą.
4. Priėmusi ir palikusi galioti Aukščiausiojo Teismo įstatymo, iš dalies pakeisto minėtu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 26 straipsnio 2, 4–6 dalis ir 82 straipsnio 2–5 dalis, taip pat pastarojo įstatymo 10 straipsnį, pagal kuriuos *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych* (Išimtinės kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija) išimtinėi kompetencijai priskiriama nagrinėti prieštaravimus ir teisės klausimus dėl teismų ir teisėjų nepriklausomumo stokos, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą.
5. Priėmusi ir palikusi galioti Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymo, iš dalies pakeisto minėtu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 88a straipsnį, Aukščiausiojo Teismo įstatymo, iš dalies pakeisto minėtu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 45 straipsnio 3 dalį ir Administracinių teismų santvarkos įstatymo, iš dalies pakeisto tuo pačiu 2019 m. gruodžio 20 d. įstatymu, 8 straipsnio 2 dalį Lenkijos Respublika pažeidė teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas pagal Pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį, taip pat 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c ir e punktus, 6 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį.

- 6. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 7. Lenkijos Respublika padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**
- 8. Belgijos Karalystė, Danijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė, Suomijos Respublika ir Švedijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.